

Stanić

JOSIP SAKOMAN

KLINČA SELA

U RASPEĆU

KRIŽNIH PUTOVA I STRATIŠTA

1940. – 2000.

KLINČA SELA

USPOMENE I SJEĆANJA

Josip Sakoman

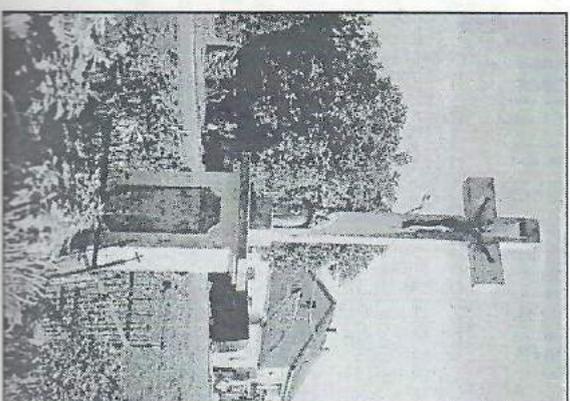
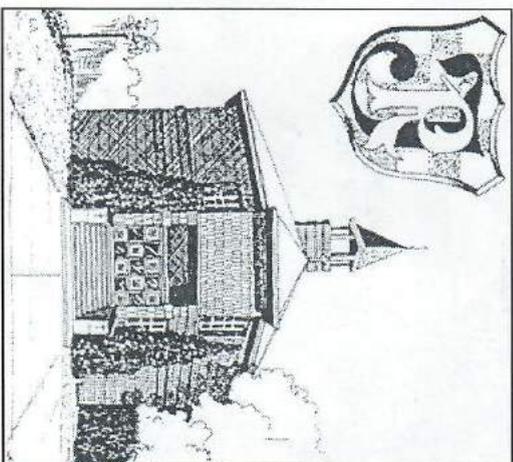
LEKTOR
Nevenka Kanceljak

RECENZIJIA
Autor

KOREKTOR
Nevenka Kanceljak

TEHNIČKI UREDNIK
Milan Marušić

ŽUPA "SV. JOSIP RADNIK"
ZDENCINA
KLINČA SELA
Kolodvorska 31

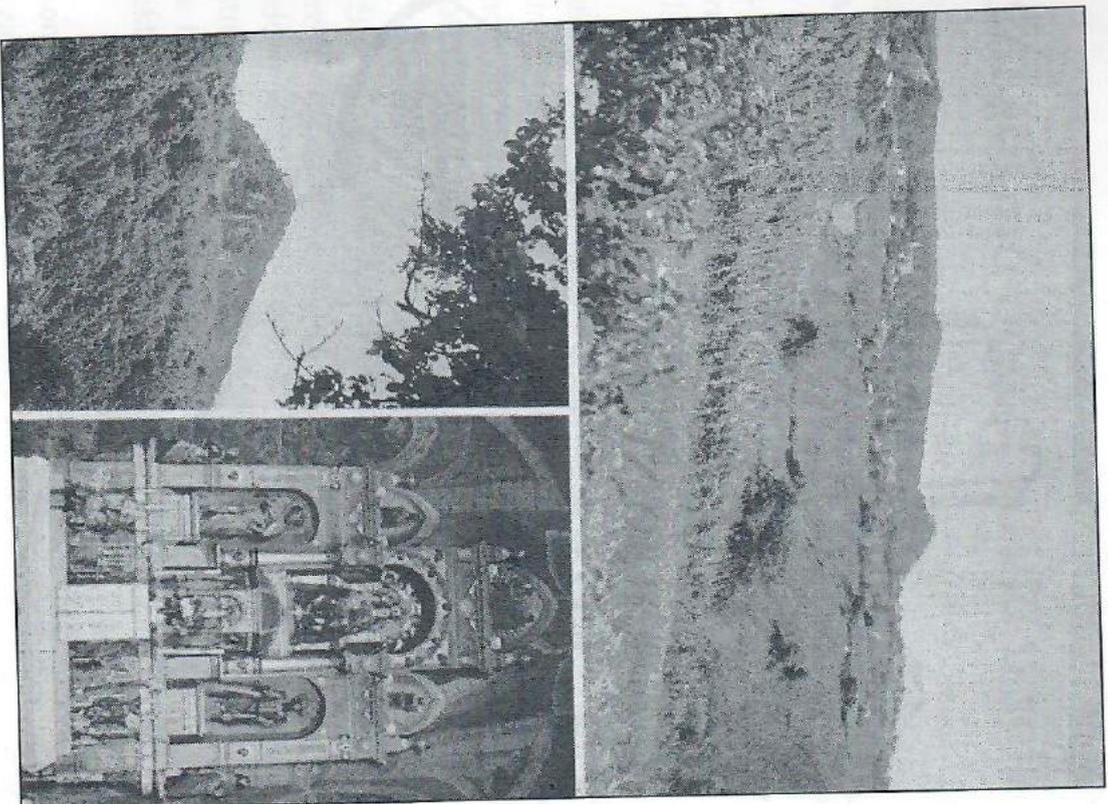
Zahvaljujemo Vam unaprijed, što ste odlučili pročitati knjigu u kojoj će biti sjećanja na život i rad žitelja općine Klinča Sela i okolnih sela i zaselaka. U knjizi smo nastojali opisati događaje prije II Svjetskoga rata, za njegovog trajanja i poslije njega, sve do stvaranja države Hrvatske 30. svibnja 1990. godine.

Zahvaljujući pucanju Berlinskog zida, te odlasku komunističke doktrine, koja je služila kao paravan ideolozima Velike Srbije na štetu nas HRVATA, kojih ima više u vijetu odnosno izvan Domovine nego u Hrvatskoj. Mora se priznati, stradalo je i nedužnih ljudi na našem području, ali ih je najviše stradalo tijekom II Svjetskog rata, te veliki broj u bivšoj Jugoslaviji.

Stratišta u: Šumbaru, Lekevcu, Raščaku, Jarici, Bukovici i Pavučnjaku. Ozbiljna su opomena budućim naraštajima, da se to nikada ne ponovi. Da je došlo do izgradnje spomen obilježja, te ove knjige velika se zahvalnost duguje gospodinu Milanu MARUŠIĆU, jednom od preživjelih sudionika Križnog puta BLEIBURG do Klinča Sela, te dalje diljem Jugoslavije. Čitav poticaj o tome za Hrvatsku bila je sa Hrvatskog državnog Sabora i njenih članova, među kojima je spomenuti Milian Marušić te moja malenkost. Dopuštamo, da među spomenutim žrtvama bude upisano pogrešno ime, jer nakon od više 50 godina, bilo je otežano doći do točnih podataka, poglavito, kada o tome više nema živih svjedoka (ima ali malo), te su u većini podaci na temelju promemorija iz tih proteklih razdoblja.

Pored općine Klinča Sela upisali smo i događaje izvan njenog područja, jer su gravitirale prema Klinča Selu, ponajviše zbog zajedništva vjere, gospodaskih veza i školovanja. Naime, mi ih spominjemo, kako ne bi bili zaboravljeni.

Vjerujemo, da će ovih nekoliko rečenica biti dovoljno da nas razumijete, te ovime učvrstite spoznaju o prošlosti i njenim stradanjima, koje su ostavile velike posljedice. Hvala Vam!

OKIĆ GRAD I OLTAR U OKIĆU

BLAGOSLOV SREDIŠNJEG KRIŽA

16. svibnja 1998. g.

Blagoslov Središnjeg križa u Klinča Selu na mjesnom groblju kod župne crkve Sveti Josip-Radnik obavio je Uzoriti kardinal u mirovini gospodin Franjo KUHARIĆ.

Dogovor o tome obavili su: Milan BENCETIĆ, načelnik općine, v.lč. Ivo VRAGOVIĆ, župnik Ing. Milan MARUŠIĆ, projektant i voditelj programa Zvonko VUČKOVIĆ, iz Kozlikova i Josip SAKOMAN iz Zagreba.

U Zagrebu, Kaptol 31, 26. veljače 1998. godine

Općina Klinča Sela, klasa 022-05/98-01/02 od 9. siječnja 1998. godine

Priopćenje u Glasu koncila broj V 1998. godine

Josip Sakoman o ratnim i poratnim žrtvama općine Klinča Selo

Dostojan spomen

Nekoliko puta su javni mediji, posebno "Večernji list" i "Glas koncila", priopćavali o ratnim i poratnim žrtvama općine Klinča Selo. Naime, na području općine Klinča Selo nalaze se stratišta, gdje su stradale mnoge žrtve tijekom Drugoga svjetskog rata, ponajviše poslije njegova završetka, a najviše žrtava križnog puta od Bleiburga preko samobora i Klinča Sela do željezničkog kolodvora Zdenčina.

U selima i zaseocima Horvati, Pavučnjak i Petkov Breg, koji su tada pripadali općini Samobor, odnosno Galgovo. Potom Gornja i Donja Zdenčina, Goli Vrh, Kupinec, Tržić, Kozlikovo, Drežnik i Klinča Selo. Najviše su stradali poslije "oslobodenja", čak i oni koji su bili aktivni sudionici NOB-e.

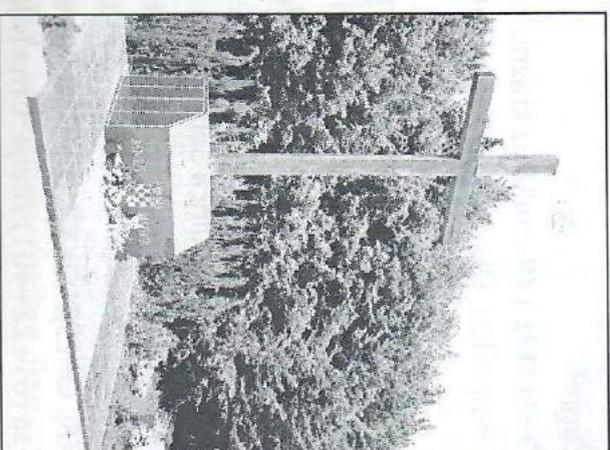
Najstrašnije je bilo kad su dovođeni ljudi s Križnog puta, koji su trpani u "stočne" vagone te otpremani u nepoznatim smjerovima. Jedan dio je tijekom noći odvođen u šumu zvanu Jarica, gdje su strijeljani i pokopani. Bilo je strašno čuti plač i zapomaganje, jer su tu bili ne samo vojnici NDH, već starci, žene i djeca. Drugo stratište bilo je u šumi zvanoj Raščak, nedaleko od zaseoka Budišćaki u Klinča Selu, a treće u šumi zvanoj Šumbar nedaleko od zaseoka, odnosno sela Kozlikovo.

Jedan slučaj se ne može zaboraviti, a to je strijeljanje Karla Vodopića, koji nije dobio revanš, jer je spasio videnu osobu, a ta osoba je zaboravila pomoć. Slično je bilo i s Milkom Vučkovićem. Po procjeni još živućih ljudi, tu je stradalo nekoliko stotina sudionika Križnog puta, dok je mještana iz pomenutih sela cca stotinu.

Planira se postaviti središnji križ u Šumbaru, a ostala bi stratišta dobila za obilježje tip "vojnih" križeva.

Ovo pišem zato da čitatelji, posebno živi "krivci", pomognu razriješiti problem i omogućće pronaći grobove mještana.

Večernji list, 21.1.1997. g.

Križ u Klinča Selu

OPĆINA KLINČA SELA

Područje općine obuhvaća sljedeća naselja i sela:

- BETER sa 225 žitelja naseljeno u smjeru Kozlikova i Okićkog Novog sela, te Purgarije.
- DONJA PURGARIJA sa 122 žitelja, na cesti u smjeru Tržića
- GORNJA PURGARIJA sa 93 žitelja, podno Okićgrada, istočno od Okićkog Novog sela.
- DONJA ZDENCINA sa 937 žitelja. Od Klinča Sela (poslije željezničke pruge) u smjeru Kupinca.
- GORNJA ZDENCINA sa 183 žitelja, presječena u dva dijela autocestom.
- GONJEVA sa 56 žitelja, zapadno od ceste Repišće – Okićko Novo selo.
- GOLJ VRH sa 256 žitelja uz cestu za Repišće i Tržić.
- KLINČA SELO sa 1057 žitelja uz ceste Zagreb – Karlovac (stara cesta) i Samobor – Kupinec – Pisarovina – Jamnička kiselica.
- KOZLIKOVO sa 104 žitelja uz cestu Goli Vrh – Beter.
- KUPINEC sa 937 žitelja uz cestu Klinča Sela – Pisarovina i Kupinec – Brezovica – Zagreb.
- OKIČKO NOVO SELO sa 149 žitelja uz kružnu cestu Purgarija – Repišće te za Poljanicu Okićku i Popov Dol (zapadno od Okićgrada).
- POLJANICA OKIČKA sa 20 žitelja, nastavno u smjeru Plešivice.
- POPOV DOL, bez žitelja, napušten, samo tregovi Župnog dvora.
- REPIŠĆE sa 282 žitelja uz cestu Goli Vrh – Okićko Novo Selo te za Stankovo.
- TRŽIĆ sa 116 žitelja uz cestu Klinča Sela – Purgarija.

Sveukupno 4537 žitelja prema popisu stanovništva 1991. godine

CRNA MLAKA, OREŠJE OKIČKO I STANKOVO pripadali su općini Klinča Sela sa (61+22+401) žitelja. Crna Mlaka izdvojena u prošlom sustavu, dok Orešje Okićko i Stankovo u sadašnjoj državi.

NASELJA I BROJ STANOVNIKA PREMA POPISIMA STANOVNIŠTVA

OD 1857. DO 1971. GODINE

NASELJE	Broj stanovnika prema popisu									
	1857.	1880.	1900.	1921.	1948.	1961.	1971.	1991.		
BETER	181	192	1285	277	248	262	259	225		
CRNA MLAKA+	-	111	8	-	69	134	105	61		
DONJA PURGARIJA	157	219	325	332	151	144	132	122		
GORNJA PURGARIJA	-	-	-	-	188	132	124	93		
DONJA ZDENCINA	302	443	863	588	763	882	937			
GORNJA ZDENCINA	115	168	143	192	184	172	183			
GOLI VRH	110	121	173	163	263	278	275	256		
GONJEVA	95	116	112	117	110	93	78	56		
KLINČA SELA	187	216	377	477	804	733	766	1057		
KUPINEC	633	788	885	1040	1155	1124	1052	937		
KOZLIKOVO	56	77	111	121	129	105	106	104		
NOVO SELO OKIČKO	-	-	-	116	156	171	170	149		
POPOV DOL	104	130	158	21	12	11	6	-		
POLJANICA OKIČKA+	106	114	149	151	183	129	64	20		
OREŠJE OKIČKO+	73	89	120	122	177	157	97	22		
REPIŠĆE	113	176	261	288	339	357	379	282		
TRŽIĆ	63	94	123	142	143	139	127	116		
STANKOVO+	258	350	475	484	513	513	483	402		

OPĆINA KLINČA SELA

+CRNA MLAKA prije 1990. pripojena općini Jastrebarsko, OREŠJE OKIČKO i STANKOVO poslije 1990. pripojeno općini Jastrebarsko.

Donjoj Zdenčini pripojena Vojna ekonomija. Klinča Selo pripojeno Amruševo. Kupincu pripojena naselja: Bistrice, Cupari, Dečinec, Gorenci, Gradsko Selo, Horvatići, Jambrešići, Kuševići, Lukatići, Maretići, Mikuševići, Šoški i Trupčevići, sa 89 – 98 stanovnika.

U Amruševo se moglo otići u kino. Jedan čovjek iz Donje Zdenčine toliko je bio iznenađen, da je čitavo vrijeme stajao i rukama gestikulirao, jer se toliko uključio, kao da je on sudionik filma. Zabave su održavali u Lešćevju kod zaselka Budiščaki u Gaju »Susedovih«, te na »Buliški«. To je u vrijeme rata prekinuto, ali je ipak nastavljeno u drugom ozračju. Ukomponirana je pjesma: KLINČA SELO stoji u dva reda, kad ga gledaš ko Zagreb izgleda. Klinča Selo to je lijepo mjesto, svakom ga je zaboravit teško. Bio domorodac, bio inozemac, svakom ga je zaboravit teško, tako refrenima i nastavcima.

Interesantno je spomenuti da je sjeverno od pruge bila bijela nošnja dok je južno od pruge šarena na bijelom platnu. Još i k tome na sjeveru ekavci, dok jug ikavci (mleko, mliko itd).

Vinogradi i voćnjaci podno Okića i Plešivice bili su u vlasništvu ljudi iz Zdenčina. Razlikovala su se vina po kvaliteti, jer vinogradari iz Zdenčine nisu sumporili trsja niti bačve, te imali su takozvane ISOVE, podrume za vino u bačvama.

Prije II Svjetskog rata izgrađena je škola u Okićkom Novom Selu, te Donjoj Zdenčini. Istovremeno je izgrađen i vodovod samo željezničke pruge, potom je uvedena elektrifikacija do kolodvora i naselje uz želj. kolodvor. Bila je čak hipoteka zemlje kod kolodvora, pa je dobila ime fBanka«. To smo u to vrijeme govorili bio sam na Banki ili rade na Banki itd. To je današnjim naseljenicima začuđujuće.

U vrijeme između dva rata Klinča Sela je sa svojim područjem općinom bilo privrženo HSS-u, nekolicina je bila na strani obitelji Žanić, koji su djelovali ljevičarski, dok je privrženika jugoslavenstvu bilo zanemarivo malo po koji službenik, pa neki seljak.

Stvaranjem Nezavisne države Hrvatske bili su utjecaji podno Okića za partizane, dok su Klinča Sela i južno bili za HSS odnosno NDH.

Kako se rat u Europi raspламsavao, tako su se osjećale ratne posljedice na općinu Klinča Sela odnosno kotar JASKU.

Interesantno je bilo u vrijeme prije rata, da je suradnja bila između sela koja gravitiraju ka Zdenčini (kolodvoru radi željeznice)

između sela: Goli Vrh, Tržić, Petkov Breg, Pavučnjak, Zapadni dio Horvata (Mavrčići, Derdici, Rešćići i Premužići, iako ikavci.

U Klinča Selu Ivan Matulin, šnajder, Ivan Grdiša, Ivan Razum kovač, Ivan Prenc, Puba Kerhin (Zdenčina) su naginjali ljevičarima. Svi su stradali osim Franje Grdešića, koji se izvukao iz Kerestince (doseljenik iz Tržića odnosno Kupinca, nadimak »Kožari«.

O životu i radu na području općine Klinča Sela obrađeno je posebno poglavlje »Iz tiska« ST-Slobodni tjednik, Vjesnik, Večernji list i dr.

Josip Sakoman o »Amruševu« u Klinča Selu

Obnoviti zapušteno

U Klinča Selu na pola puta Zagreb-Karlovac nalazi se bivši Dječji dom "Amrušev", koji je dao sagraditi gradonačelnik grada Zagreba nakon Prvog svjetskog rata. Taj dječji dom imao je sve popratne objekte, kako bi se u njemu "napuštena" djeca osposobljavala za buduću život.

U dvorištu je sagrađena velebna zgrada u kojoj se nalazila škola i sakralni objekt u kojem se služila sveta misa svake nedjelje i blagdana, ne samo za tu djecu, već i za sela Goli Vrh, Klinča Selo, Tržić te dio Dreženika, pa čak i Zdenčine. To je održavano sve do pred kraj Drugog svjetskog rata. Naime, tada su djeca iseljena, a useljeni umirovljenici iz Zagreba. Prije kraja rata Dom s popratnim objektima je bombardiran i djelomično oštećen.

Nakon završetka rata Dom je obnovljen i namijenjen kao Odgojni zavod za mušku omladinu. S obzirom da su ti mladi ljudi bili prepušteni svojim nazorima, to je na stalni "pritisak" dom te namjene ukinut, tada se pojavila "Utenzilija" iz Zagreba, koja je nekoliko godina tu "životarila", da bi na kraju tu "formirana" nova tvornica pod nazivom ITEKS - Industrija tehničkih elemenata Klinča Selo.

Nedaleko od Doma bila je rječica Okičnica, prilagođena za kupalište, ali i to je zapušteno.

Buduci da velebna zgrada veličine cca 50x20 metara u dvije etaže s velikim ulazom nema namjenu kojoj je služila od gradnje do kraja Drugog svjetskog rata, to stravično djeluje, a treba poslužiti u bolje i ljepše namjene. To sam ustvrdio prigodom obilaska pod zimskim uvjetima, 28. prosinca 1996. godine, pa sam bio ponukan da o tome pišem. A smatram najpozvanijom Gradsko poglavarstvo Zagreba da s Općinskim poglavarstvom Klinča Selo razriješi to "stanje" i da taj objekt dobije boljeg domaćina.

Večernji list, 7.1.1997. g.

N. N. podupire napis Josipa Sakomana o »Amruševu« u Klinča Selu

Riječ je o dragulju

U "Večernjem listu" od 7. siječnja 1997. objavljen je članak Josipa Sakomana o "Amruševu" u Klinča Selu pod naslovom "Obnoviti zapušteno" u kojem bi trebalo stajati:

...te je na stalni "pritisak" tadašnjih vlasti dom te namjene ukinut. Sredinom 70-tih godina "Utenzilija" iz Zagreba financirala je, sagrađila i kompletno opremila novu tvornicu strojnih elemenata. Do kraja 1991. godine, tj. gotovo punih 15 godina na toj lokaciji je uspješno radilo i živjelo više od 300 djelatnika, uglavnom s tog područja. Tada se voljom zaposlenih s lokacije u Klinča Selu taj pogon izdvaja u samostalno poduzeće pod nazivom ITEKS-Industrija tehničkih elemenata Klinča Selo, koje od tada jedva "vegetira" ("Večernji list" je tijekom 1996. o tome tri puta davao informaciju, op.a.)...

Naš komentar:

Za tu predivnu lokaciju, u čijem se parku nalaze pojedine vrste rijetkih drveća koje ne postoje ni u botaničkom vrtu u Zagrebu, pravo rješenje je da se vrati u prvotno stanje. Apsolutno podržavam ideju autora o tome. O tome postoji i dokumentacija za ponovnu revitalizaciju tog kompleksa. Bilo bi stvarno šteta da se toga eventualno olako "dočepa" netko tko ima drukčije planove s takvim i sličnim draguljima koji se nalaze širom Lijepe naše.

Večernji list, 9.1.1997.

J.S. iz Zagreba u povodu sjećanja na Milana Amruša

Amruševo – socijalna ustanova

Dana 26. svibnja 1999. godine navršilo se osamdeset godina od smrti štovanog gradonačelnika Milana Amruša. Bio je zagrebački gradonačelnik od 1890. do 1892. i od 1904. do 1910.

U Klinča Selu na svojem posjedu dao je sagraditi Dječji dom, koji je bio otvoren do 1943. godine, kad su u nj uselili zagrebački umirovljenici. Poslije II. svjetskog rata dom je obnovljen i u njega su uselili omladinci. Sad je to bio Odgojni zavod za mušku omladinu. Kako su činili štetu domaćinima, dom je predan zagrebačkom poduzeću "Utenzilija" (Vrapče), a kasnije je tu bila ITEKS-Industrija tehničkih elemenata Klinča Selo. Tvornica je propala te je prostor napušten i zapušten. Dokad i zašto?

Predlažem da tu bude ustanova socijalne skrbi grada Zagreba. Uostalom, to je želio i Milan Amruš.

Večernji list, 28.V.1999. g.

Amrušev dom u Klinča Selu – obnoviti

Dne 26. svibnja 1999. godine navršilo se osamdeset godina od smrti štovanog gradonačelnika Milana Amruša. Bio je 1890-1892. i 1904-1910. zagrebački gradonačelnik.

U Klinča Selu dao je izgraditi na svojem posjedu dječji dom, koji je radio do 1943. godine, kada su u nj uselili zagrebački umirovljenici, te nakon kraćeg vremena morali napustiti zbog rata. Tada su ušli u nj domobrani NDH. U tom vremenu su dom napadali i engleski zrakoplovi, te ga djelomice oštetili.

Nakon završetka rata obnovljeno je i u nj uselili su se omladinci, pod naslovom Odgojni zavod za mušku omladinu. Kako su činili štetu domaćinima, to je dom predan zagrebačkom poduzeću "Utenzilija" (Vrapče), te je poslije preimenovan u Iteks-industrija tehničkih elemenata Klinča Selo. Tvornica je propala, te je dom napušten i zapušten dokle i zašto?

Buduci da je dom prostran s pratećim objektima, to predlažem da se prenamijeni u ustanovu socijalne skrbi grada Zagreba (umirovljenike ili dječji dom).

Milan Amruš je spomenuti posjet sa zgradama poklonio gradu za socijalnu ustanovu, dakle bio je vlasništvo grada Zagreba. Nakon rata 1945. godine posjed je nacionaliziran, te djelomično zemlja "dodijeljena" borcima NOB-a, što su neki prodali i zaradili novac. Sada bi preostala imovina trebala biti vraćena gradu Zagrebu odnosno Zagrebačkoj županiji.

U Zagrebu postoji potreba za domom, pa je prigoda da se to iskoristi uz ulaganje neznatnih sredstava.

Uz dom se nalazi igralište, kupalište, te veći broj vrlo vrijednih biljaka i drveća visoke vrijednosti.

Prometne veze su dobre – sa Starom karlovačkom cestom po ZET-u (skretnište), potom drugi prijevoznici i još k tomu u blizini željeznički kolodvor. U velikoj zgradi je i dio bivše kapelice.

Vjerujem da će odgovorni čimbenici prihvatiti prijedlog.

JOSIP SAKOMAN, Zagreb

Vjesnik, 5.VI.1999. g.

KRIŽNI PUT BLEIBURG – SAMOBOR – KLINČA SELO

Nakon povlačenja Hrvatske i Njemačke vojske, te bijega civila (djece, žena i staraca) bilo je kratko zatišje aktivnosti domaćih suradnika partizana. Počele su pripreme za revanšizam. Zatraženo je, da se otkrivaju svi oni, koji su bili suradnici NDH. Tu su se isticali Franjo Sakoman zvani Bačunjak i njegova kćer Dragica, potom Stjepan Repulec-Vuk, Franjo Grgurec-Ban. Citirani su preuzimali organizaciju vlasti u Klinča Selu. Na seoskom putu u smjeru Gaja iza zaselka Sakomani, nađena su i strijeljana dva domobrana, dokumenta je netko uzeo. U tom vremenu nađeni su bračni par Tikvicki ispred svoje kuće u Zdenčini (bio je šef stanice-umirovljen).

Nakon nekoliko dana primjećene su kolone ljudi iz smjera Samobora za kolodvor Zdenčina, gdje je bilo nekoliko stočnih vagona u koje su ukrcavani i otpremljeni u smjeru Zagreba. Za smjer Karlovac prekinut je promet na mostu Okićnice kod vaktarnice 14. Od Karlovca do Jastrebarskog (laske) izorana je pruga prilikom povlačenja Njemačke vojske. Parna lokomotiva serije 033 vulka je plug kojime su rezani pragovi.

Istovremeno su pristizale kolone također iz smjera Samobora, ili preko Rakovog Potoka, odnosno Galgovo - Rakov Potok - Pavučnjak - Klinča Sela. Pristizalo je više ljudi nego što je moglo biti otpremljeno vagonima. Višak su odvozili u šumu JARICA na vlasništu Lacka TUTIČA, te u RAŠČAK iza Budiščaka u smjeru TRŽIČA odnosno DREŽNIKA, pa čak i ŠUMBAR nedaleko REPIŠČA. Za Raščak je svjedok Drago BUDIŠČAK sin Ivana "Suseda" sada u Samoboru, te Ivan Budiščak sin ubijenog Ivana Budiščaka-Bečara, a za Jaricu pisac ovih redaka, dok za šumbar (grobovi) i neki ljudi iz Repišča. Bilo je to stravično. Nama su zabranili izlazak izvan zaselaka. Čula su se zapomaganja i pucnjava puščana i mitraljeska. U tim zajedničkim grobnicama po nekoliko stotina ubijenih bez suda i pravde. Jame su iskopavali jedni za druge, te zatrpavali. Partizani su bili iz srpskih jedinica. Nakon nekoliko dana izlila je krv, pa su to polijevali vapnom i karbolom da se sprijeci zaraza i bolesti.

Tada je uhapšen svećenik-župnik u Okićkoj Svetoj Mariji, inače rodom iz Konščice. Brata su mu ubili partizani u Crnoj Mlaki, kao čuvara ribnjaka i dvorca "Zwilling", te još neke iz Kupinca i Bratne te dr.

Jarica je danas obradivo područje, dok je Raščak i dalje šuma, iako u blizini ima novog dijela naselja. Na Jaricu se išlo zaoblazno. Stoka se tu nije napasivala, jer se znalo da je tu groblje mnogih neznanih iz Križnih puteva. Poslije povlačenja poražene vojske za njima su slijedile partizanske jedinice iz Srbije, koja je tu i vršila odmazdu na sudionicima Križnih puteva predvođeni sa domaćim ljudima, Franjo Sakoman i Stjepan Repulec, te poneki iz susjednih sela.

To su dani, koji su u meni duboko ostavili tragove, tako da neke situacije i sada vidim. Spomenuta dva domobrana, grobnica na Jarici, koju nikada više nisam posjetio sam, već s nekim naročito s pokojnim bratićem Ignacom. Bratić Ignac negdje je našao pušku i revolver, pa je meni dao revolver. Upozorio sam ga da je to opasno, pa smo se toga riješili time što smo predali ondašnjoj mjesnoj miliciji. Niti jedan nije bio domaći već iz Korduna i drugdje.

Dani su prolazili, na grobnice nitko nije dolazio, ali nije ni smio zbog upozorenja milicije, da će biti prijavljen.

Nakon svega straha i tiranije, pomalo se "stabiliziralo" stanje, ali su se pojavili KRIZAR, ostaci pripadnika vojske NDH. Jedan od vođa tih skupina neki BRUNOVIĆ iz Svete Nedelje, pa domaći iz Klinča Sela, Zdenčine, Kupinca, Horvata, Petkov Brega, Pavučnjaka i dr. Među njima bili su Franjo Mavračić, Mirko Tutić, Karlo Vodopić i dr. Pohvatani su i streljani po kratkom postupku. Prisijećam se, da su neki tvrdili kako je Karlo Vodopić zamolio da ga spasi Milka Kuftrin, jer je on spasio nju. To nije pomoglo, već je Karlo Vodopić ubijen. Uhapsili su i strijeljali Milku Vučkovića i Ivana Budiščaka. Mještani iz KOZLIKOVA uputili su Ivana HRENEKA-Bugara u Jasku da ga oslobodi. Da, oslobodit će ga života. Ipak se saznalo, kakve je "poduzimao" korake Ivan Hrenek-Bugar.

Vraćali su se iz partizana i logora mobilizirani tijekom kraja rata 1944. godine, ali i suradnici partizana, među njima i Ivan

PALIJAŠ, koji je kao zatvorenik imao obzira prema susjedima. Bio je uvjeren, da ga nisu izdali domaći, već kolege s kojima je surađivao. Jedan od vrlo poštenih bio je Stjepan GRGUREC (Jankov), koji je otišao u partizane, ali je uvijek bio na strani svojih mještana. Izdajom je ubijen u Donjoj Kupčini nedaleko Bratine odnosno Kupinca.

Uskoro je obnovljena željeznička pruga Zagreb-Karlovac, te dalje prema Rijeci (Globornički most) između Generalskog Stola i Donjih Dubrava. Na tom mjestu poginuo je Stjepan HASANOVIĆ iz Petkovoh Brega, kao pripadnih ŽUV-e HOSNDH, te još nekolicina iz Galgova.

Tada je u obrani Generalskog Stola bio teško ranjen Stjepan ŽIVKOVIĆ iz Donjeg Miholjca, izliječen u Hamburgu, kasnije preselio u Račju Vas na IPP-e, kojeg je autor pisac ovih redaka.

Pamtim strahote u Jarici

U povodu nedavnoga izvješća u Hrvatskome državnom saboru o ratnim i poratnim žrtvama želim iznijeti što mi se poznato u općini Klinča Selo, nedaleko Zagreba. Stradalo je 125 domaćih ljudi u selima i zaselcima koja su usmjerena k sašnjoj općini Klinča Sela. U masovnim grobnicama u Repišću, Raščaku, Jarici i Pavučnjaku pokopane su žrtve iz Križnog puta nakon 15. svibnja 1945. godine.

Stradalnici su iz ovih sela i zaslaka: Donje i Gornje Zdenčine, Kupinca, Horvata, Pavučnjaka, Petkova Brega, Drežnika, Galgova, Svetog Marina pod Okićem, Golog Vrha, Gonjeve, Betra, Kozlikova i Klinča Sela.

Bili su na obje strane u vrijeme rata a stradali su i nakon završetka rata. Među imima, bio je pripadnik HSS-a Janko Ribar, potpredsjednik za općinu Klinča Sela, te drugi.

Bio sam tijekom rata polaznik srednje škole u Zagrebu. Duboko mi su se usjekli u sjećanje neki događaji za vrijeme rata i nakon njega. Stradalnici iz Križnih putova bili su primorani jedni drugima iskopavati grobnice.

Najviše mi se usjekla u pamćenje grobnica Jarica, koja se nalazi u neposrednoj blizini mojeg zaselka. Ubijanje je trajalo nekoliko noći, pa nama nije bilo dopušteno da nakon zalaska do izlaska sunca izlazimo iz zaselka.

Kako grobnica nije bila dovoljno duboka, iz nje je nakon nekoliko dana iz tla izlazila krv, pa se to moralo prelijevati živim vapnom.

Od tada je prošlo više od pedeset godina, a još uvijek mi nailaze slike iz tog doba, jer sam kao mladić uz druge iz sela dolazio na tu grobnicu.

Želim naglasiti da su ubijeni bili Hrvati, jer kod nas tada nije bilo drugih pripadnika osim Hrvata.

Svjedoci:

Drago BUDIŠČAK – SAMOBOR

Ivan BUDIŠČAK – KLINČA SELA

Janko DOMIN – ZDENČINA

Zvonko RIBAR – ZDENČINA

Zvonko VUČKOVIĆ – KOZLIKOVO

i drugi.

Josip Sakoman, Zagreb

Vjesnik, 22. studeni 1999.

POGINULI I NESTALI 1941 - 1990. GODINE

OKIČKO NOVO SELO

1. Cvetko ŠOIĆ
2. Zora ŠOIĆ, supruga Cvetka

GONJEVA

1. Josip FUMIĆ
2. Ignac FUMIĆ, brat Josipa

BETER

1. Josip KELEČIĆ
2. Vinko KELEČIĆ

KOZLIKOVO

1. Janko VUČKOVIĆ
2. Nikola-Milka VUČKOVIĆ

KLINČA SELA

1. Ivan KOLIBAŠ
2. Ivan BUDIŠČAK
3. Stjepan BUDIŠČAK
4. Tomo ČABULA
5. Ljubica PUČAR
6. Stjepan PUČAR
7. Vlado PALČIĆ
8. Drago SABLJIĆ
9. Josip MATULIN i dijete
10. Josip REPULEC
11. Ivan ŠOIĆ
12. Mijo BUDIŠČAK
13. Milan SAKOMAN
14. Mijo SAKOMAN, Virovitica
15. Tomo GRGUREC
16. Stjepan GRGUREC

17. Stjepan GRGUREC-Čokol

18. Ivo JANDRAŠ
19. Ljubica RAZUM
20. Stjepan SAKOMAN

KOLODVOR ZDENČINA

- 1-2. Braćni par TIKVIČKI, šef stanice
3. Obitelji GSELMAN (3)
- 4-5. Jakob i Franjo RUMBAC, otac i brat Ivke LONČAR

ZDENČINA

1. Janko RIBAR, potpredsjednik HSS
2. Franjo Mije JURATOVIĆ
3. Ivan Stjepana JURATOVIĆ
4. Slavko Imbre DOMIN
5. Imbro Josipa RIBAR
6. Franjo Imbre JURATOVIĆ
7. Josip Stjepana GRDAKOVIĆ
8. Janko Stjepana JURATOVIĆ
9. Janko Imbre MARETIĆ
10. Janko Franje ŠINKOVIĆ
11. Stjepan Imbre ŠIMANOVIĆ
12. Ivan Imbre ORLOVIĆ
13. Ferko Imbre PIRŠA
14. Stjepan Imbre DOMIN
15. Josip Janka DOMIN
16. Janko Ivana JURATOVIĆ
17. Janko Jure VIDALIN
18. Ivan Jure BLAŽINČIĆ
19. Mijo Andrije BLAŽINČIĆ
20. Tomo Ferka MATASIĆ
21. Karlo VODOPIĆ

KUPINEC

1. Petar Ivana ŽIVKOVIĆ
2. Ivan Ivana ŽIVKOVIĆ
3. Ivan Tome KUŠEVIĆ
4. Tomo Ivana KUŠEVIĆ
5. Stjepan Karla ŠICKO
6. Stjepan Antuna HORVATIĆ
7. Stjepan Stjepana MIKUŠEVIĆ
8. Karlo Matije MIKUŠEVIĆ
9. Karlo Stjepana KOKOT
10. Dragutin Karla ŠTIMAC
11. Ivan Karla PAŽUJ
12. Josip Petra HORVATIĆ
13. Slavko Ivana GRADSKI
14. Imbro Janka HORVATIĆ
15. Imbro Ignaca JAMBREŠIĆ
16. Janko Tome HORVATIĆ
17. Stjepan Stjepana MIKUŠEVIĆ
18. Mijo Janka MIKUŠEVIĆ
19. Imbro Franje MARETIĆ
20. Josip Karla MALNAR
21. Nikola Josipa PLESIĆ

PETKOV BREG, općina Samobor (Galgovo)

1. Tomo HALINČIĆ
2. Stjepan BEDRAN
3. Stjepan BELAVIĆ
4. Stjepan HASANNOVIĆ
5. Drago LENCUR
6. Alojz NOVOSSEL
7. Pavao STUNJA
8. Franjo STUNJA
9. Stjepan STUNJA
10. Franjo STUNJA

11. Mirko TUTIĆ
12. Valent TUTIĆ
13. Stjepan TUTIĆ
14. Tomo TUTIĆ

PAVUČNJAK

1. Josip HALINČIĆ
2. Ignac BOTIČKI
3. Janko BOTIČKI
4. Milan BOTIČKI
5. Stjepan BOTIČKI
6. Milan BOTIČKI, mladi

MOLVICE

1. Josip ŽITKOVIĆ
2. Drago ŽITKOVIĆ

GALGOVO

1. Mijo ŠAPLJEK
2. Ivan CARIN
3. Tomo CARIN
4. Vinko CARIN
5. Vinko SOPIĆ
6. Drago ŠEŠERINEC
7. Stjepan ŠEŠERINEC

DREŽNIK

1. Stjepan PALČIĆ

PODGRABE

1. Drago RAČIĆ

SVETI MARTIN POD OKIĆEM

1. Petar ŠILOBOD
2. Darko MAJETIĆ
3. Nikola ŠIMEK
4. Josip LUSTEK
5. Stjepan NEMANIĆ
6. Stjepan II NEMANIĆ
7. Ivan LOŽNJAK
8. Milan ČERKEZ

HORVATI

1. Juraj MAVRAČIĆ
2. Franjo MAVRAČIĆ
3. Alojz MAVRAČIĆ
4. Valent MAVRAČIĆ
5. Kancijana MAVRAČIĆ
6. Slava MAVRAČIĆ
7. Ferdo MAVRAČIĆ
8. Josip KARASMAN
9. Stjepan PREMUŽIĆ
10. Milan PREMUŽIĆ
11. Karlo PREMUŽIĆ
12. Drago PREMUŽIĆ
13. Franjo PREMUŽIĆ
14. Janko REŠČIĆ
15. Mijo BABIĆ, željezničar

HRVATSKI LESKOVAC

1. Juraj MAVRAČIĆ
2. Slavko MAVRAČIĆ

Franjo Glavina

Skupina partizanskih boraca iz Suhopolja kraj Virovitice, i to intendant Glavnog intendantskog slagališta Zagreb Ivan Lucović, Stjepan Reder iz Propagandnog odsjeka 34. Udarne divizije, Mirko Vinter, borac Virovitičke udarne brigade, Đuro Stipičić, predsjednik MNOO Suhopolje, Josip Škvorc, bivši predsjednik ilegalnog NOO Suhopolje, i Ferdinand Lisinski 20. srpnja 1945. uputili su Andriji Hebrangu, koji je rodom iz njihova zavičaja, te ih većinom poznaje, ratnom sekretaru CK KPH i tada ministru trgovine i industrije u Beogradu, pismo kojom prilažu poseban zapisnik.

U šest točaka zapisnika potpisnici opisuju "dogadaje koji se odigravaju ovdje oko nas", navodeći što sve izaziva nezadovoljstvo među Hrvatima "jer se uvida da pravoslavci Srbi svoje provadaju i ubacuju svoje srpstvo na svakom koraku". U točki 3. zapisnika oni navode: "Prije mjesec dana 4. bataljom V. proleterske Crnogorske brigade, ranije četnici, u šumi kraj Suhopolja isprebijali su, poklali i pretukli nekoliko stotina zarobljenih Hrvata.

Pod točkom 4. suborci informiraju Andriju Hebranga da je u studenom 1944. u Madarsku protjerano 14 obitelji iako su još 1942. pomagale NOV. Na masovnom sastanku narod se tomu protivio, njihova je pokretna imovina razgrabljena. Kaznjeni su oni koji su branili te obitelji Nikola Vukelić, predsjednik Općinskog odbora Suhopolje, a Josip Škvorc, bivši predsjednik Mjesnog NOO, bio je zatvoren.

Iako je u Suhopolju bilo više od 150 hrvatskih obitelji, a 36 srpskih, 16. VII. 1945. u Novi Mjesni NOO birana su tri Hrvata i dva Srbina. Za predsjednika i tajnika izabrani su Srbi. Oni u napuštene kuće smještaju Srba, koji javno pjevaju: "Nećemo Tita hrvatskog bandita – Hoćemo Kralja ako i ne valja."

Te vijesti iz rodnoga zavičaja uznemirile su Andriju Hebranga, pa je naredio virovitičkom partijskom komitetu da "slučaj ipita i kazni krivce". Međutim, "drugovi u komitetu" zauzeše stav da osobe koje je trebalo zaštititi, nisu Hrvati nego "ustaše, stari frankovci i gestapovci."

Spomen križ u Pavučnjaku

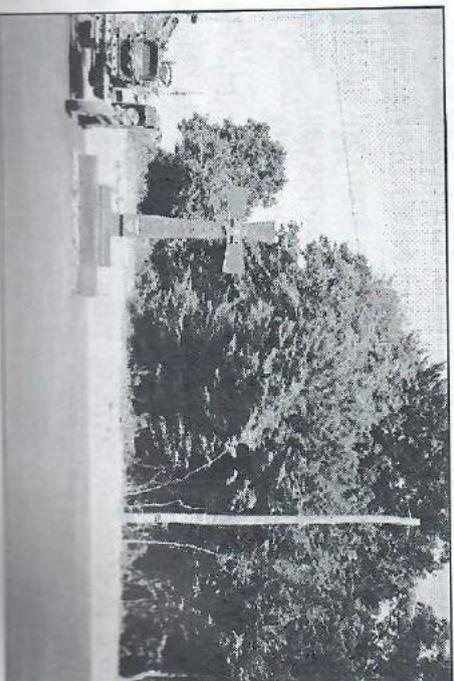
Na području u Pavučnjaka kod Samobora stradalo je na završetku II. svjetskog rata mnogo vojnika HOS-a te civila iz poznatog Bleiburga i Križnih putova. Stoga je u organizaciji Udruge "Hrvatski domobran" Republike Hrvatske – ogranak iz Samobora izgrađen spomen križ, koji je postavljen na južnoj strani Stare karlovačke ceste u Pavučnjaku, u neposrednoj blizini osnovne škole. Spomen križ otkriven je ovih dana.

Prije otkrivanja spomen križa služena je sveta misa, kojoj je bilo prisutno više od tisuću domaćih mještana i gostiju. Bili su prisutni predstavnici Hrvatske vojske, general Zvonimir Červenko te predstavnici političkih stranaka i crkveni velikodostojnici. Govornici su podsjetili na poginule, odnosno stravično mučene žrtve.

Treba reći da se na spomenutom području nalazi nekoliko grobišta od Pavučnjaka, Klinča Sela i Repišća do Galgova i dr.

U propovijedi na svetoj misi isticano je da se molimo za žrtve, te da ne zaboravimo one koji su pridonijeli da imamo svoju državu Hrvatsku i vjeru.

Josip Sakoman
Zagreb,
NV, 9.V.1999.

POGINULI RODACI IZ OBITELJI:

1. Zora ŠOIĆ, rođena SAKOMAN od strica Josipa, ostavila Ignaca i Anu, kod Breznika blizu Jaske 1943. godine.
2. Cvetko ŠOIĆ, suprug Zore, ubili ga partizani 1943. godine.
3. Mijo SAKOMAN, bratić sin Tome, odselio u Suhopolje. Ubili ga partizani u Virovitici 1944. godine. Ostavio sina Miju i suprugu.
4. Milan SAKOMAN, sin Mihalja, poginuo kod Volavija 1944. godine, ostavio sinove Branka i Miju, te suprugu.
5. Janko BOTIČKI, suprug sestrične Milke Čabula, ubili ga partizani 1944. g.
6. Stjepan PREMUŽIĆ, djed otac od moje majke. Ubili ga partizani Stjepan Premužić-Picek i Juraj Vidalin iz G. Zdenčine.
7. Milko PREMUŽIĆ, sin Stjepana, ostavio suprugu i sina Milana.
8. Karlo PREMUŽIĆ, sin Stjepana, ostavio suprugu.
9. Josip KARASMAN, zet Stjepana PREMUŽIĆA, ostavio kćer Ljubicu, supruga umrla prije.
10. Stjepan BUDIŠČAK, bratić, sin Ivana i Ljube Budišćak.
11. Tomo ČABULA, bratić, sin Franje i Elizabete, potkazao ga D. Prevedar.
12. Juraj MAVRAČIĆ, zet tetke Ane. Ubili ga partizani kod Blinskog Kuta.
13. Ferdo MAVRAČIĆ, tetak, ostavio suprugu, kćer Agatu, te sinove Tomu, Dragu i Franju.
14. Stjepan SAKOMAN, bratić onesposobili ga partizani, te umro od zadobivenih bola i maltretacije 1944. godine.

DOMOVINSKI RAT:

- Darko DERDIĆ iz Horvata, nastanjen u Petkovom Bregu.
Mladen VUJIČEĆ iz Klinča Sela.
Pokopani u Klinča Selu.
Željko SAKOMAN, poginuo 4. (16.) prosinca 1991. godine u Jurjevcu PZO Vukovara. Pokopan na Mirogoju u Zagrebu.
(Istovremeno poginuli Miljenko BEČIĆ i Renato TAFRA), svi pripadnici HV-ZNG 101. brigade.

Molitva za ubijene domobrane

U organizaciji Udruge "Hrvatski domobran" četrdesetak mještana Repišća, Marije Okićke, Klinča Sela i okolnih mjesta jučer su prvi put nakon Drugoga svjetskog rata javno položili vijence i zapalili svijeće u šumi kraj Repišća gdje su sredinom 1945. godine ubijeni, a zatim u jame bačeni i zatrpani hrvatski domobrani.

Točan broj ukopanih na tome skrivenom stratištu još se ne zna. Kako su nam rekli stariji mještani, iz šume su se čuli pucnji i stravični krikovi. Nitko se nije usudio približiti. Kasnije su, čitav niz godina, u tajnosti posjećivali ta mjesta i molili za duše domobrana.

- Ne zaboravimo ih, ostajmo uz njih, posjećujmo njihova počivališta - poručio je u kratkom govoru okupljenima pred jednom od grobnica Mile Marušić, nekad i sam hrvatski domobran.

Za skorbi blagdan Svih Svetih u Crkvi sv. Marije Okićke na misi će se posebno obnoviti spomen na te žrtve Drugoga svjetskog rata. (gd) *Večernji list, 27. X. 1996. g.*

Pismo čitatelja

Otpor đaka pruge Zagreb - Karlovac

Još daleke 1940. godine završio sam osnovnu školu u rodnom mjestu, da bih tijekom II. svjetskog rata bio đak-putnik Niže realne gimnazije odnosno građanske škole na Kaptolu. U toj školi nalazila se njemačka vojska, koja nije ometala naše učenje. U toj i drugim školama Zagreba bili su đaci i studenti iz Jaske, Desinca, Zdenčine, Horvata i Hrvatskog Leskovca. Nikada među nama nije bili nikakvog incidenta. po završetku rata svi osim nekih đaka i studenata iz Jaske odnosno Horvata bili su više naklonjeni vlastima, a većin nas iz Jaske, Desinca i Zdenčine spontano smo i neovisno pružali otpor novom režimu. Nismo išli na "dobrovoljne" radove, već smo stvarali male skupine, kako i na koji način se suprotstavljati novoj nedemokratskoj bolje reći boljševičkoj vlasti.

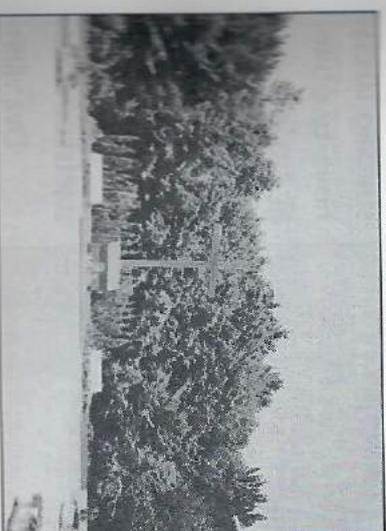
Da to odgovara istini, potvrđujem time, da su mladići iz Jaske bili maltretirani, čak dospjeli u logore, a slično su prošli i u Desincu i Klinča Selu. U Hrvatima su na udaru bili uglavnom stariji, jer su ih potkazivali mladi, te učesnici rata - "osloboditelji".

Koliko je mladih ljudi iz ovih mjesta stradalo od domaćih Izdajica, govori činjenica, da ih je više stradalo poslije rata, negoli tijekom rata. U vrijeme rata, naročito poslije kapitulacije Italije stradali su mnogi mladi, posebno đaci i studenti samo zato, što se nisu htjeli uključiti u partizane. Ubijali su ih bez prethodnog dokazivanja po sada još živućim "herojima".

Ovo navodim iz razloga, da se živeći "heroji" rata i poslije ratnog doba prisjete svojeg prijavog posla, a poratnim generacijama radi istine, barem za područje općina Jaska i Samobor i šire.

Josip Sakoman

Sumber u Repišću

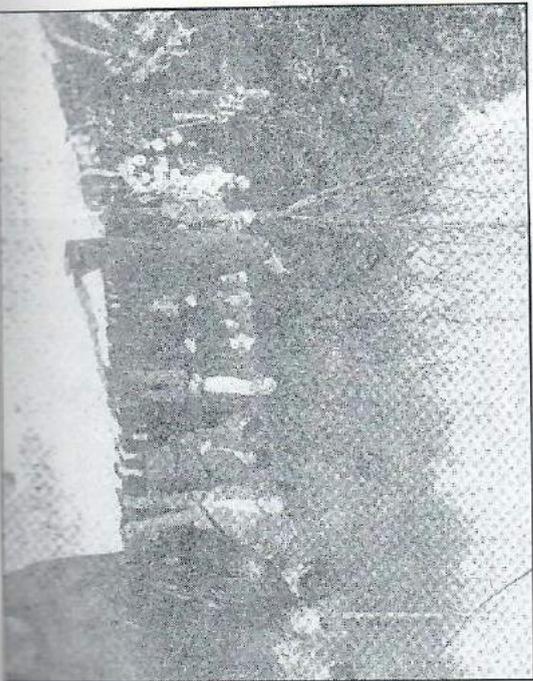
JN-225, IX. 1991.

Molitva za poratne žrtve

U subotu 26. listopada u Repišću kod Klinča Sela nakon više od 50 godina šutne i tihog sjećanja održana je molitva za hrvatske vojnike i civile koje je komunističko-partizanska vojska na zvjerski način smakla neposredno nakon završetka II. svjetskog rata 1945. godine. Službu riječi za poginule predvodio je očki župnik Petar Ribarić u nazočnosti, načelnika Klinča Sela Milana Bencetića, nekolicine hrvatskih domobrana pripadnika "Društva ratnih veterana", te malobrojnih mještana od kojih su neki bili potajni svjedoci nezamislive krvave predstave u šumici nedaliko od njihovih domova.

Milan Marušić, član društva "Hrvatski domobran", tom prigodom je u ime Hrvatskog sabora položio vijence te je rekao: "Svaka svijeća zapaljena nad grobovima hrvatskih ratnika neka nas u mislima vraća na 1941. godine stvorenu državu kad je posijano sjeme mučenika za novu Hrvatsku."

Komemorativnom skupu bio je nazočan jedini preživjeli član, najmlađi sin mučeničke obitelji Vjekoslava i Zlate Mrakužić. Pored njega rat su preživjeli samo stara majka koja je jedina umrla

prirodnom smrću i sestra, a ukupno je stradalo 10 članova te obitelji, što je najveća žrtva u samoborsko-jaskanskom kraju u drugome svjetskom ratu.

Dva vijenca i nekoliko

upaljenih svijeća uz križ pored ceste u Repišću skromno obilježavaju mjesto brutalnog pokolja Hrvata nakon rata. Samo stotinjak metara dublje u šumarku dva križa postavljena su nad dvije jame - masovne grobnice. U jednoj većoj bačeno je više od 50 tijela. Kobnog dana partizani su, blokirajući cijeli teren, u priepodnevnom satima dovezili veću skupinu ljudi koji su potom kopali vlastitu masovnu grobnicu, a u popodnevnom satima dovezena je još jedna skupina kad je otpočela likvidacija. Među žrtvama bilo je i djece na što su upućivali tragovi bosih nogu koje su mještani poslije zapazili u blizini stratišta. Pogubljeni su bili odvojeni od skupine "križnog puta", a njima su pridruženi i neki "nepoželjni" iz okolnih sela. Samo dvojica potpuno golih i bosih zatočenika uspjela su pobjeći, a jedan od njih, ranjen, umro je u obližnjem selu.

Z. Sabljčić

Glas Koncila, 3. studenoga 1996.

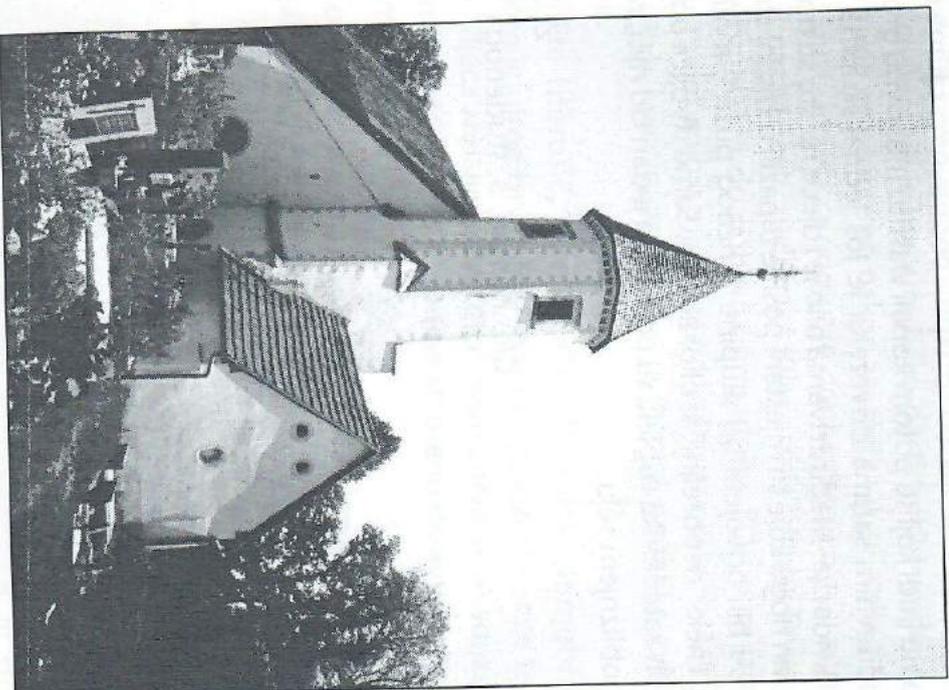
Kako sam preživio dva rata

Rođen sam 18. studenog 1929. godine u Klinča Selu, nedaleko željezničke stanice Zdenčine na pruzi Zagreb-Karlovac-Ogulin-Rijeka. U dan rođenja nisam siguran, jer po pričanjima koje sam povremeno slušao od majke i krsne kume Ane Reisp (obje su bile nepismene) da su tadašnjem župniku Svete Marije Okičke rekly: je rođen je pred koji dan pa zapišite gospodin velečasni, tak kak bu prav. No, nije ništa pogriješeno, jer mjesec studeni je stvarno bio, i druga polovica njegova.

Toga se ne sjećam, ali smatram da nije na odmet to reći odnosno zapisati. Djetinjstvo sam proveo u kući, koja je nosila kućni broj 36. u Klinča Selu. U kući su bili: djed Stjepan i baka Marija, koja je umrla kada je meni bilo oko tri godine (pričali su). Ja se ne sjećam, ali se dobro sjećam da je djed Stjepan umro 1936. godine nešto prije nego što je započela škola. Pored njega bila je obitelj strica Tome, njegove supruge Bare i sina Miška, stariji od mene 4 godine (poginuo u II ratu kod Virovitice 1944. godine kao vojnik HOS-a, potom stric Franjo sa suprugom Barom, sinom Ignacem, Josipom (umro od opekotina kao tro ili četverogodišnjak) i toga se sjećam. Iako su nam branili, kradomice sam gledao kako su liječnici vršili "obdukciju", te kćeri Dragica i Ljubica te novi sin Josip (na sjećanje prvog Josipa, koji nam je bio vrlo drag), te naša obitelj, moj otac Ivan, majka Zora, moje sestre Dana i Jana. Dakle, bilo nas je puno u kući (jedna soba, kuhinja i hodnik, te mali podrum zvan penilica. Još je stric Franjo bio šuster (postolar), kojeg su posjećivale mušterije.

Nakon smrti djeda Stjepana, ja sam u jesen počeo ići u školu prvi razred Osnovne škole. Svi su se meni radovali, jer sam bio primjeren učenik, iako seljačko-radničko dijete. Otac je bio tada pružni radnik na JDŽ-u, koji mi nije mogao ništa pomoći, Tome se napviše radovao djed Stjepan Premužić, otac moje majke.

U školi su učiteljivali braćni par Kovachević, pa je pred II rat došla Nada Prahin iz Savskog Marofa, te učitelj Mirko Boričević iz Domagovića koji me učio posljednju godinu 1939/40. Rekao je mojem ocu: Ivane, dajte ga dalje u školu. Otac nije odgovorio. Jasno, bio je siromašan i nije usudio ništa poduzeti. Ipak sam

Crkva u Okuču
Okička Sv. Marija

zamolio roditelje, neka me upišu u Zagrebu na Kaptol, gdje u manje više išli učenici iz područja Jastrebarskog (Jaske) do Hrvatskog Leskovca. Također je išao u školu i stariji od mene bratić mojega oca Slavko od strica po djedu Stjepanu Josip, koji je živio u susjednom zaselku kod Kešica, priženio se kod Kešica, kome je bilo nadimak "CESTAR", pa su mu i supругu zvali "CESTARICA".

Uspjelo je. Ja sam bio sretan kada sam počeo ići u školu u koju se putovalo vlakom do Zagreba, potom pješice na Kaptol, jer nije bilo noavaca za tramvaj. Doduše nije bilo daleko, ali ipak postojala je želja voziti se tramvajem, nedaj Bože se švercati.

U tom vremenu moj otac priprema se sa susjedom Ignacom Kešić na rad u ondašnju Njemačku. Iako su izvršene sve pripreme, moj otac odustaje a susjed Ignac Kešić ode u Njemačku iz koje se vratio nakon dvije godine već kad je bjesnio II. svjetski rat. Zaposlio se na željeznici, jer je u Njemačkoj nešto naučio, pa mu je to poslužilo da bude ložac parnih lokomotiva, kasnije je podukom uspio položiti ispit za strojovođu na manevri, da bi konačno do mirovine se osposobio i za vožnju parnih lokomotiva na pruzi. Prema meni uvijek je bio privržen, tim više, kada me kao mladog željezničara vidio u Kotoribi, a tada sam radio i u Murakereszturu (MAV) Mađarska.

Dana 10. travnja 1941. bio sam izvan sela Sakomani na putu prema željezničkoj stanici, kad odjednom straško zabruji aeroplan u niskom letu iz Zagreba prema Karlovcu. Nisam se uplašio, već za njim uputih pogled i vidjeh njegov povratak u Zagreb. Nije bilo nikakvih vijesti, ali se ipak pročulo od gospode Žanica (Klinča Selo) Kerhini iz Zdenčine, da je u Zagreb došao novi šef države Ante Pavelić i njegova emigrantska vojska, te Slavko Kvaternik i dr. Nešto smo znali i slušali o prodiranju Njemačke prema Čehoslovačkoj i Poljskoj državi.

Završila je škola, dobili smo Špomen svjedodžbe o završenom I razredu Opće srednje škole. Godina 1941. nije bila u mojem mjestu nešto značajnija, osim što su postavljene straže ispred općine Klinča Selo (u istoj zgradi općina i škola s posebnim ulazima). Prvo što je imalo odraza to je da su došli na red cigani u Šikarama ispod pruge Zagreb-Karlovac u smjeru Jaske), dok su naselje cigana u Petkovom Bregu bila netaknuta (to je područje općine Galgovo

odnosno Samobora). Naime, cigani su prije stvaranja NDH-a ubili tasta Milana Vrbanića, koji se priženio u Goli Vrh kod Fureša. Eto, to je bila prigoda za "osvetu". Došao je (?) na prugu, te pozvao ubojicu tasta, neka izade na "razgovor". Tu je bio kratki okršaj te su neki cigani stradali i od tada su nestajali (odsellili, kamo?)! Te godine u jesen bio je tradicionalni sajam na BULISKI (Klinča Selo) pa je iza te noći skupina onda nazvana "bandom" postavila minu pod teretni vlak nedaleko bloka 2 u smjeru Jastrebarskog. Bilo je oštećenih vagona među inima i prevrnutu cisterna s naftom, koju nattu su domaći ljudi odnosili kući, a veći dio iscurio. Spomenuta skupina se preko Matulinovog Gaja uputila do Bacinke u smjeru Jarice. Iza sebe su ostavili tragove od više osoba, jer su gazili bez obzira na poljoprivredne kulture. Prije toga tu je bila trasirana nova autocesta od Savskeg Mosta preko Donjeg Stupnika i Horvata do Klinča Sela. Šume posječene, novčana naknada isplaćena. Stalo se sa gradnjom, na potoku Lomnica, jer su partizani izričito zabranili, prijeteci radnicima da će biti pod paljbom isštjerani. Zemljani radovi su izvršeni ali zauvijek napušteni, izuzev dijela od Savskeg Mosta do sadašnjeg raskrižja Lučko.

Školska godina je završila nastupili su školski praznici. Moje se zdravlje pogoršalo. Imao sam kroničnu upalu oba uha (srednja) pa je bio potreban operativni zahvat koji je učinjen u bolnici Sestara milosrdnica u Zagrebu. Tu sam boravio dva mjeseca. Našao sam prijatelje; Stjepana Radočaja i Danka Levi, iste starosti. Na dan operacije moja teta iz Majurca kod Križevaca, Katarina Martincević donijela košaru kolača, što nam je dobro došlo (već je nastajala nestašica namirnica), pa su kolege koristili. Neka, bilo im blagoslovljeno, jer smo tih kolača imali nekoliko dana. Čak su nam se pridružine ponekad i časne sestre. Sjećam se kao da se odigrava sada. Otišao sam do Operacione sale. Operator je bio dr. Čurković. Stavili su me pod narkozu. Probudio sam se i molio vizitu da mi brišu sve ispod nosa, jer me nešto guši.

Rat je već bjesnio po Bosni. Dolazili su ranjenici pa su nas mladiće iselili u drugu sobu na sjevernu stranu. To nije pomoglo da i noću čujemo zapomaganje teških ranjenika. Sjećam se, jednom je metak odnio oba oka, dok je drugi bio ranjen u glavu. Obojica su umrla u vrlo teškim bolovima. To mi se usjeklo u pamet ne mogu

nikako zaoboraviti. U jednoj sobi bio je i jedan stariji bolesnik, kojega su negdje zarobili, pa je poslužio za neku vrstu "zabave" jer je mogao puno pojesti, po nekoliko tanjura jela.

Otpustom iz bolnice došao sam kući zabrinut, kako ću nastaviti školovanje, jer sam nekoliko mjeseci morao dolaziti na pregled i previjanje. Godina je propala. Ponovno u jesen nastavak. Malo otežano, ali ipak je krenulo. Dne, 2. listopada 1942. godine bio sam ranjen od DUM-DUM metka. Naime prethodne noći partizani su napali Razkrižje Klinča Selo. Borba je trajala do jutarnjih sati. Kod nas je došao Janko Premuzić, rođak iz Horvata, da nam uredi podrumška vrata na novoprosirenom podrumu (pemlici). Mi smo betonirali temelje, te malo podigli kuću, kako bi imali prostora za držanje namirnica. Ja sam pošao u Pavučnjak kod Majnarića (dućan), radi kupnje mesa kod Kirina. Potom na Križanju kod Rabaka-Hrdličke. Na potoku Mala Botiča bio sam ranjen, te odvezen vlakom u Zagreb, radi upućivanja u bolnicu. Prvu pomoć su mi pružali u ambulanti V. Ustaške boje. O tome su bili svjedoci Ivan Rešić i Milka Repulec, te Marija Kešić, koja me prva uputila kući. U bolnici sam ostao više od tri mjeseca. Nakon relativnog ozdravljenja bio sam posluga ranjenicima u bolnici, najviše sam bio na posluzi brijaču OTU, kojega sam kasnije vidao u ZET-u. Tu sam čak zadobio uši od drugih ranjenika, koji su dolazili iz borbi. Bio sam ošišan do kože i nestale su uši. O meni se brinuo jedan, tada student Mladen Jurišić iz llice 126, koji je sugerirao da nastavim školovanje, iako je bio problem, stradala desna ruka, bio sam prisiljeni ljevak, ali ne za dugo, te u jesen nastavio ponovno u školu na Kaptol. Drugi puta ranjen u vlaku 14. srpnja 1944. godine kod vaktarinice broj 11 Mavračići. Tada sam imao posebnu sreću, da sam ostao živ, mina je eksplodirala ispod vagona. Pored mene jednom časniku HOS-a odnjelo nogu, a mene okrvarila njegova krv, dok je mene bacilo među stalaže, pa mi je napukla ključna kost. Bio sam sav krvav po lijevoj strani, pa su mislili da sam poginuo. Prebacili su me na Oklopni vlak za Karlovac. Ja sam se osvjestio i osvežio pa u Zdenčini sišao sa Pancervlaka (Njemački) i otišao kući. Na putu me zaustavila gospođa Razum, da me ponudi čajem, ali sam to odbio uz zahvalnost i došao kući, gdje je majka skoro pala u nesvijest, kada me zapazila kako izgledam.

Moram se prisjetiti i opisati, kako smo se iz zajedničke kuće svi "raselili". Stric Tomo je sa svojom obitelji ostao u kući, dok je nama dodjeljena neka stara komara, gdje se malom adaptacijom načinio nužni smještaj. Stric Franjo je izgradio drvenu kuću i u nju preselio.

S obzirom da je bila kolonizacija siromašnijih u općinama Klinča Selo, stric Tomo se sa svojima otselio u SUHOPOLJE. Svu pokretnu i nepokretnu imovinu su rasprodali. Našu kuću (komore) smo prodali Steleku SAKOMANU u Zdenčinu, koja mu je poslužila kao kuća, te se i on iselio iz zajedništva sa bratom Tomom, a Nikola je otišao u Skoplje, gdje je služio vojску (konjanicu). Tu se oženio i ostao.

Mi smo kupili od strica Tome bivšu zajedničku kuću, te se u nju vratili time, da smo osposobili kuhinju (ranije je bila kao kometna peć (ognjište). Uređeni hodnik smo zvali ganki i u njemu vedernjak, gdje se držao škaf s vodom. Tako smo se vratili u staro veliko dvorište. U dvorištu kod ulaza sa zapadne strane bio je zdenac dubok 30 metara, kojim su se služili svi iz zaselka Sakomani (15 domaćinstava). Voda je bila zdrava i bilo je uvijek dovoljno. U zdenac je ugrađeno 9 vagona kamena. Voda se vukla pomoću vratila dva škafa (zvali smo zaimači), pa je to bila gimnastika, naročito u jutarnjim satima.

Naime, dužan sam spomenuti, da mi je na prelaz sa lijeve na desnu ruku omogućio kratkim operacionim zahvatom Dr. Makiedo, koje je moju izjavu o rupici između palca i kažiprsta, jednostavno uzeo škarice, prerezao, te na taj način omogućio povratak na desnu ruku pisanja. To je bilo moje novo rođenje, jer biti ljevak nije se nikako moglo priviknuti, a desna ruka mi je ostala za pisanje, dok lijeva ruka – radna ruka.

U međuvremenu se događaju nagle promjene. Pored naše vojske HOS-a smještavaju se vojske Italije i Njemačke. Pred kraj rata dolaze i četnici iz Crne Gore pod vodstvom nekog Novice. Bili su slabo naoružani, pa su ih štitili Nijemci. Talijani su nakon kapitulacije 9. rujna 1943. godine otišli, iako su Pancervlakom dolazili u Zagreb, čak izgradili svoj "DOM" koji danas služi kao Društvena prehrana na V peronu Zagreb Glavni kolodvor. Vojske su se stalno izmjenjivale, naročito Njemačka. U Klinča Selo su čuvali Križanju, a naročito željezničku stanicu, često su napadani ali su odoljevali,

Jednom su prigodom partizani natjerali Njemačku vojsku, ali dolaskom dana su i otišli. Bilo je tu i ruskih zarobljenika, koji su ginuli na obje strani, jer su prelazili iz jedne u drugu, ali uvijek u prvim redovima. Bili skloni pljački i otimacini, te su napadali žene. Jednom je jedan tražio od mojega oca da mu pokaže put gdje su partizani. Otac ga nije razumio, to je "Kozak" zaprijetio, ali je otac uspio pobjeći. Tada je napao strinu Baru, ženu od Franje. Njegov se konj digao na noge, ali je nije htio zgaziti, pa je taj "Čerkez" ili "Kozak" (tako smo ih nazivali) jednostavno otprašio iz zaselka. U selima podno Okića su pljačkali, pucali u bačve gdje se nalazilo vino, pili, točili čuturice. Vino je nekima iscurilo, dok su neki ipak uspjeli sprječiti daljnje curenje.

Na dan "Ključke" u Okiću 1943. godine (mjesec rujan) otac je otišao u selo Podgrađe kod Kufrina (Okicke toplice) radi liječenja reume, to su bile primitivne toplice. Ljudi su to koristili, nekima je to pomagalo. Kod povratka u selu Purgarija Donja, partizani su ga zaus-tavili (bio je s biciklom) vezali žicom za stablo u dvorištu Hlebetine (komandir čete bio je iz te kuće) a bicikl je uzeo naš prijatelj Ignac (PUŠČAK. Oca su odveli u Podgrađe uz potok Okićnicu, tu su ga zatvorili u neki štagalj i postavili stražu (čuvara). Kad se čuvar malo odmakao, otac je istoristio trenutak i pobjegao. U šumi gdje je dočekaao dan. Otac nije dolazio kući a moj stariji ujak Milko PREMUŽIĆ uzeo me za ruku (bio je već mrak) riječima: "Jožek idemo tražiti tatu". Došli smo blizu sela TRŽIČA i ujak mi je rekao: "Evo ti ručna bomba, koju za slučaj potrebe baci ispred sebe, a ja ću te štiti sa svoojim šmajserom". No, to nije dalo rezultata, pa smo se vratili kući.

Sutradan sam, umjesto u školu, otišao tražiti oca. Nisam ga našao, ali sam dobio bicikl. Tu sam kod Ignaca Puščaka ručao zajedno s dva partizana. Jedan je bio PIPIC zvani "Grivonja". Da mi netko ne bi uzeo bicikl ispuštio sam zrak iz guma te tako dogurao bicikl kući. Nakon pola sata otac se vratio iz Sakomanovog gaja. Od tada nikada nije spavo u kući, već je napravio nastambu u stogu slame, a čuvar mu je bio naš nikada zaboravljivi pas Šarko, koji nam je bio vrlo privržen, kao da je dresiran.

Susjed Franjo SAKOMAN (Bačunjek) pratio je sve naše kretanje, te o tome obavještavao svog sina Vinka, koji je imao zadacu

"PEPEKOVCA", pa su nam zagorčavali život. Otac nije bio u nikakvoj organizaciji, jedino je poštivo svoju službu, jer je dolaskom NDH bio primljen za manevristu, zatim je postao skretničar i na kraju rukovalac odnosno poslovođa manevre uz doškolovanje. To je bio kruh sa sedam kora. Mi smo imali životnih namirnica posebno za izvršno osoblje. Namirnice smo spremali u praznu bačvu od vina kako bi eventualno kod neke pretage to bilo skriveno. Uspjelo je, ali za susjeda Franju nije bilo prepreke. On je ubio psa, pa je nesmetano dolazio tražio i našao te odnio. Mi smo šutjeli, ali smo vidjeli tragove. Ja sam mu po završetku rata to imputirao. Bilo mu je vrlo "teško" pa je želio da mi se osveti. U prvom momentu to mu nije pošlo za rukom, jer su me u općini trebali radi pisanja i prepisivanja (tajnica Jana MATASIĆ završila analfabetski tečaj), dok je Stjepan MATASIĆ bio predsjednik sa nezavršenom osnovnom školom (mojih godina).

Ipak je uspio, kada su me očevi partizani prozvali da sam iz Ustaške obitelji. Nisu pogriješili, da bili su moji po očevoj i majčinoj strani u Ustaškoj vojsci, ali ne ustaše, jer nisu znali što je to politika. Jedan od mojih vršnjaka Stjepan SAKOMAN (Pavlov) i susjed Mijo SAKOMAN (kasnije rođak po supružinoj strani) i Stjepan REPULIC (Vukov) su onoga dana, kada je moj otac bio zarobljen (uhapšen) otišli u partizane. Stjepan Sakoman nije mogao izdržati pa je pobjegao kući, te postao bjegunac za obje strane, dok su Mijo Sakoman i Stjepan Repulec ostali do kraja rata. Potonji je postao OZNAŠ odnosno UDBAŠ. Mijo Sakoman je demobiliziran. Rekli su mu: "Ti si mlad, za tebe nije vojska (bio je poručnik), tada sam mu ja rekao: Miško, bio si u Crnoj Gori, pa si za njih bio ustaša. To ga je uvrijedilo i nije s menom razgovarao nekoliko godina. U međuvremenu je oženio udovicu, kojoj je muž bio ustaša, a žena iz obitelji moje supruge. Kada sam išao u ZVEČEVO navratio sam i kod njega u Požezi (Vranduk), gdje mi se odmah ispričao riječima: "Da mladi si od mene, ali si više znao i znaš". Onda sam mislio kao majčinoj i očevoj strani, koji su bili u vojsci HOS-a nisu poginuli osim Miška, bratića u Suhopolju (Virovitica), Janko Botički, zet od tete Čabula, ubili ga partizani izvan borbe. Poslije rata svi su nestali. Onda smo se zblížili. On je tada počeo navijati za zagrebačke plave

(Dinamo), a prije toga za Partizan iz Beograda. Umrlo je prije nekoliko godina. Posvetio se vinogradima i voćnjacima, imao je uspeha, ali ga je bolest skrhalo. Njegovi sinovi su vrlo dobri djelatnici i odani Hrvatskoj. Stariji sin nosi ime kao i moj sin Željko, koji je poginuo kao Hrvatski vojnik kod Đakova 4. (16.) prosinca 1991. godine, usmrtno ga pripadnik KOS-a, radio za JNA. Tada su smrtno stradali Miljenko BEČIĆ i Renato TAFRA, svi iz HV-ZNG-101. brigada iz Zagreba kao PZO Vukovara. O tome više u nastavku ove promemorije.

Velikovi više nisu vozili zbog srušenog mosta Globornica kod Generaliskog Stola. Bio sam podstanar oćevog kolege Antuna IVIČA u Zagrebu, Japranska ulica 15 (podrum). Stanovali smo u sobi i kuhinji, njih šestoro i ja sedmi. Što se moglo, moralo se tako, nisam imao boljeg rješenja. Optužen da sam bio kurir partizanski. To je otklonjeno, jer je brat gazdarice Anke IVIČ gospodin ŠTIMAC iz Otočca, bio pripadnik Službe sigurnosti. U susjedstvo su dolazili moji ujaci kod šustera (postolar) pa smo se viđavali, bili su ŽUV-NDH. Trebalo je to preživljavati. Stanar IVIČ bavio se nabavom mesa iz Brezovljana nedaleko Križevaca u smjeru Sveti Ivan Žabno, pa toga nije manjkalo, ali je manjkalo kruha. Kruh sam ja donosio nedjeljom od kuće, jer sam subotom išao pješice u Klinča Selo, a vraćao se nedjeljom, što mi je bila podloga za kondiciju (u dva dana više od 50 km pješice).

Završio je rat. Nastajale su mnoge promjene. Razmještaj po zagrebačkim školama. Kao dobar učenik bio sam smješten u Srednjoškolski đački dom na Mažuranićevu trgu 12, pomoću Tomislave GAMULIN, nove ravnateljice škole iz Kaptola, naslijedila Nikolu SUZAKA, kojemu je nestao trag. To mi je pomoglo u daljnjem školovanju, jer sam kao dobar učenik bio imenovan pročelnikom Radne zajednice starijih đaka, većinom iz partizanskih obitelji, među kojima i Ilija KONČAR, kolege sam podučavao kao i druge iz matematike, kao najtežeg predmeta.

Odlazak iz stana u Japranskoj ulici vrlo me je žalostio. Jednog dana odmah po završetku rata opazio sam na kraju vlaka otvoreni vagon kod Zdenčine, a u njemu obitelji IVIČ, dok su Antuna IVIČA uhapsili i strpali na Kanalu (današnji Autobusni kolodvor). Kćerka

Ivanka htjela je da joj budem dečko, ali sam to odbio, jer sam je vidio u lošem društvu. Radije sam prilazio kod Marice BALENOVIĆ, sestrične gospođe VUKUŠIĆ, vlasnice kuće. To je trajalo vrlo kratko, i od tada je nikada više nisam vidio, niti bilo što o njoj čuo.

U Đačkom domu bio je ravnatelj Vlado KOGOL, koji me vrlo volio, a isto tako odgojitelji Crikvenčić i Mardešić. Bio sam najbolji đak u Radnoj zajednici, te dobra spona sa upravom škole i muške gimnazije u Zagrebu (Rooseweltaov trg), nedaleko Doma.

U međuvremenu sam imao simpatičnu djevojku Dragicu RAZUM, kojoj je majka poginula prilikom naleta vlaka na minu između Hrvatskog Leskovca i Remetinca-Stupnika, 26. ožujka 1944. godine. Tada sam bio s njenom majkom i ocem. No, odustao sam od prvog vagona iz razloga, jer se tu nalazila vojska iz Karlovca od premještaj u Zagreb. U Hrvatskom Leskovcu sam otišao na kraj vlaka, tim više jer sam očekivao oca, koji se vraća sa posla iz Zagreba. Iako je bilo redovito križanje vlaka u Zagrebu, tada je izostala pratnja Pancer vlaka (Talijanski). Naš vlak je krenuo bez osiguranja.

Lokomotiva serije 022 stropoštala se na desnu stranu od potezne mine, dok su ze zgurali vagoni nagomilali, te je tu bilo mrtvih i ranjenih, nekoliko mojih mještana. Moj boravak u Đačkom domu doprinjeo je hlađenju odnosa s Dragicom. Nakon raskinuća veze Branka HRDLIČKE i Barice RAZUM, starije sestre Dragice, tu sam se ja pridružio. Hodali smo i bili zajedno, te se zaposlili. No, to je doprinjelo, da smo raskinuli zbog njenih hirova. Tada je ona bila u Prijedoru, a ja u Kotoribi. Sestra Dragica se udala u Karlovac, gdje je ostala i živjeti. Bio sam čest gost u njihovoj kući, gdje me njen otac nije baš volio, ali me voljela maćeha, koja je željela da se oženim sa pastorkom Baricom, koja je ostala neudata.

Ja sam se vratio iz Kotoribe i Murakereztura u Zagreb, ali se premještam u Bosanski Novi pod prijetnjom tadašnje UDBe (Edo BARTOLIĆ). U Bos. Novom, Prijedoru i Bihću bilo je otežano, potom premještaj u Karlovac.

Kao vrstan prometnik bio sam određen za nadzornog organa JI2-a u stanicu JASTREBARSKO, radi organizacije funkcioniranja Prve postlijeratne vježbe JNA. Uspješno sam obavio zadatač, a tadašnji načelnik Dir. ZTP-a Zagreb Dragutin ŠTIMAC osobno zaplijetio da će me ubiti, ako dođe do kakvog problema.

RODOSLOVLJE IVAN SAKOMAN – GROF

Nakon toga ipak premješten u Zagreb Istočni kolodvor, gdje sam bio do 31. prosinca 1965. godine.

U međuvremenu sam bio voditelj radova na elektrifikaciji zaselka u Klinča Selu, te u Petkovom Bregu i zapadnom dijelu Horvata, uspješno. Moj zaselak Sakomani i Kešići dobili su struju 10. ožujka 1951. godine. Izvođač radova Josip KORENČIĆ iz Zagreba (Rakov Potok) Grlic iz Elektre Jastrebarsko i tehnički direktor Dječko iz Karlovca. Pomoć su pružili i djelatnici željeznice iz Karlovca i Ogulina.

U Klinča Selu bio je angažiran Ivo BUDIŠČAK, zet Vinka Vrbanica. Horvati, Janko REŠČIĆ (POP) i Stjepan PREMUIŽIĆ i Petro DERDIĆ, te Petkov Breg Martin HALINČIĆ i dr.

Stjepan	Josip	Ivan	Mijo	Juraj	Napomena:
Tommo	Zora	Janko	Milan	Ivan	Tommo Stjepanov odselio u Suhopolje. Slavko Josipov odselio u D. Miholjac i vratio u Zagreb. Milan Jurkov odselio u D. Desinec, Josip Ivanov odselio u Hrv. Leskovac, potom u Zagreb. Milan Stjepanov odselio u Klinča Selo kod Repulca. Josip odselio kod Kešića (Cestarju).
Franjo	Slavko	Stjepan	Milka	Draga	Zajednička kuća podijeljena za Stjepana i Juru, dok Ivanu izgrađena nova, a Josip odselio. Godine 1910. izgradili bunar dubok 30 m.
Ivan	Ignac	Elizabeta	Branko	Milan	
Elizabeta	Ana	Dana	Mijo	Drago	
Ljubica	Slavko	Draga		Stjepan	
Katarina	Milan	Bara			
	Zvonko	Draga			
		Ljubica			
Mijo		Josip			
Ignac		Alojzija			
Dragica		Stjepan			
Ljubica		Milka			
Josip I		Milan			
Josip II		Dana			
		Ivan			
Josip					
Dana					
Ana					
Darinka					
Biserka					
Željko					
Ljerka					
Siniša					
Kristina					
Ana					
Željko					
Tomislav					
Magdalena					
Ivan					
Josip					
Petar					

Poginuli:

1941. – 1945. g.

Mijo Sakoman, Virovitica 1944. g.

Janko Botički (Čabula) 1944. Klinča Selo.

Stjepan Premužić, ubili ga Stjepan (Picek) Premužić i Juraj Vidalin. Zoru i Cvetka Šoić ubili partizani Breznik i Okić (?) 1943. g. Milan u Volaviju 1944. g. Ferdo Mavračić 1944. g. Josip Karasman 1944. g. Tomo Mavračić i Juraj Mavračić, Blinski Kut vlakovođa.

1945. – 1990. godine

Tomo Čabula, Stjepan Budišćak, Karlo i Milko Premužić.

Domovinski rat:

Željko SAKOMAN, 4. (16.) prosinca 1991. godine JURJEVAC sa Miljenko Becićem i Renatom Tafra, kao pripadnici ZNG 101. brigade HV-a.

Život i rad u Klinča Selu

Zasela Kešići leži uz glavnu cestu Zagreb-Karlovac, te uz seoski put prema Sakomanovom gaju. Tu je živjela obitelj Slavka VRANE, te njegova sestra Klara, koja je imala malu kućicu, te dva sina i kćer. Stariji sin Ivan oženio se sa kćeri Jože Repulca, koja je umrla u porodu. Kasnije se oženio iz Podgrada (Račića). Drugi sin Stjepan oženio se iz Petkovog Brega iz obitelji Hasanović, dok se kćer Ivanka udala za Josipa Belavića u Petkov Breg (nastanili se u Klinča Selu, zaselku Kešići). Slavko Vrana bio je ugledni domaćin kojeg su respektirali svi susjedi. Imao je dvoje djece sina Josipa i kćer Danicu. Supruga iz Klinča Sela, sestra Stjepana Botičkog, druga sestra udana za Tomu Vrbanića.

Stjepan Botički (Belan) bio je vrlo siromašan sa više djece, a bio je najamni radnik kod Kerhina u Zdenčini. Nakon završetka rata ubijen zbog toga, što je skinuo cipele s nogu partizanki, koju su pripadnici HOS-a objesili. Nije izvršen sudski postupak, već po kratkom postupku i nepoznato mu je počivalište. On je taj čin učinio zbog siromaštva, što ne opravdava čin. Stjepan PODNAR, priženio se kod Jagara suprugom Dragom. Prilikom asfaltiranja i rekonstrukcije ceste, oduzeli mu veći dio zemlje (okućnice), pa je odselio u Strakovac kod Suhopolja.

Franjo i Stjepan ČABULA, doseljenici iz Hercegovine (njihov otac) imali su po 4 sina i po tri kćeri. Franjinog sina, mojeg tetka po teti Jaldi njihovog Tomu, mojeg bratića uhapsili su pripadnici OZNE po prijavku Drage Prevendara (Tomini) iz Horvata. Prethodno je bio mobiliziran u partizane, ali nije htio ići u Trst po završetku rata, pa je došao kući. Ubijen je i nikada mu se nije našao grob. Bio sam svjedok u Zagrebu na Glavnom kolodvoru, kada mu je prišao D. Prevendar i upitao ga: Dezerteru, nećeš dugo. Doista je bilo tako. Naime, u vrijeme mobilizacije krajem mjeseca listopada 1944. godine u skrovištu bio je zajedno sa šogorom, suprugom od sestre Milke udate Botički, kada su i njega partizani uhapsili, ubili i nikada nije pronađen grob (bio je pripadnik HOS-a). Stjepanov sin Josip bio je mobiliziran u tom vremenu po pripadnicima "Fištrovićeve" bojne HOS-a u Jaski, dezertirao je, ja sam ga susreo u našem gaju. Saopćio sam njegovom ocu, koji ga je od tada skrivao u kući, tako dočekao kraj rata.

Milka Botički, supruga ubijenog Janka, preudala se za Franju od Botičkog u istom selu Pavučnjak. U vrijeme mobilizacije kod Klare Vrane bio je Stjepan Budišćak odveden i zarobljen te završio u zarobljeništvu u Njemačkoj. Tada su još mobilizirani Ivan Sakoman (Turista) Ivan Sakoman Jurin, te Drago Palčić i Stjepan Pulig sa Buliske.

Kešici Grginovkini i Matulinkini živjeli su više djece. Sin Pavao od Grginove završio u Francuskoj, dok Franjo u policiji u Zagrebu. Franju su po završetku rata odveli partizani i nikada se nije našao njegov grob, živo u Školskoj ulici u Trnju. Sin Mirko ostao kod kuće dok je sin Ignac otišao u Njemačku odakle se vratio prije kraja rata. Tada je i moj otac trebao ići, ali je odustao zbog nas male djece i majke Zore. Braća Janko i Vinko Kešić zvani "Drmulje" imali su više djece. Vinko je nakon rata odselio u Veliku Maslenjaču (Bastajl) gdje je bilo već doseljenika iz općine Klinča Selo, posebno Purgarije (Juraj VALEČIĆ) dugogodišnji član HSS-a. Sin Stjepan Stjepanov mobiliziran je u partizane, dok je sin Milan umro u skladištu lana, prije toga ranjen od Švaba, prilikom izlaska iz kuće, prije toga noću gorjela štala Ivana Sakomana (Ivoka), također zapaljena od Švaba, koji su imali kvar na kamionu na cesti za selo.

Moj je otac jednom prilikom putovao iz Daruvara, pa je vodio Vinkovu kćer Slavicu kući, sklonili su se u Remetinec kod čuvara putnog prijelaza (Ivan Pleše) u njegovu uredu, da izbjegnju zračne uzbune u Zagrebu, jer nisu imali veze za kući. Te noći su partizani napali postaju, zapalili je, a u susjednoj kući dr. Naletilića, njegova žena je zapucala na partizane misleći da su došli lopovi. U selu su bili Kešici po nadimku Tobanovi, obitelji koja se raspala (izumrli i nisu imali muškog nasljednika).

Marija Kešić supruga Mirka, meni je pružila prvu pomoć 2. listopada 1942. kada sam bio ranjen u Botički kod mosta istoimenog potoka. Svjedoci toga bili su Milka Repulec i Ivan Rešić. Milki Repulec u blizini toga mjesta (repulčev zdenac) ubili su brata Josipa, kao pripadnika "Fištrovičeve" bojne. I sam sam bio mobiliziran prilikom odlaska u Zagreb (nedjelja tijekom veljače) ali sam pušten zahvaljujući mojem bratiću Milanu, koji je poginuo na Volavjanskom groblju nedaleko Jaske, nekoliko dana nakon toga dana moje "mobilizacije". Mi mladići višeg rasta i dobre kondicije smo bili na meti svirta.

ZASELAK SAKOMANI

Polu zaselka pripadalo je obitelji "Grofi", sinovi pok. Ivana Sakoman, sinovi Stjepan, Josip, Mijo, Ivan i Jura, potom "Pajasi", "Turisti" i "Bačunjski" (dio Pajasia odselio u Zdenčinu poslije I. svjetskog rata).

Grofi su dobili nadimak zbog toga što su imali najviše zemlje, te konje, volove, dok su ostali bili siromašniji. Grodi su 1910. godine izradili zdenac za pitku vodu u dubok 30 metara, čime se služilo čitavo selo uz naknadu troškova održavanja. U taj zdenac ugrađeno je deset vagona kamena. Zdenac i danas služi kao rezerva (bio je čak i kao rezervoar instaliranjem vodova po kućama), naknadno je selo priključeno na Vodovod Jaske iz Okića. Sin Stjepan imao je tri sina i tri kćeri (Tomu, Franjo i Ivan, te Jalža, Kata i Ljuba). Tomo je odselio 1941. godine u Suhopolje (kolonizacija). Tominog sina Miju su ubili partizani u Virovitići, upadom Ruske vojske 1944. g. Sina Stjepana od Ljube ubili su također partizani na Križnom putu, kao i sina Tomu od Jalže. Djed Stjepan (1865-1936) mene je neobično volio. Bratić Mijo, Mijin, nesretno je završio u Melburnu (Australija) posljedica progona.

Joža se priženio kod Kešica (cestara), te i on dobio taj nadimak. Imao je sina Slavka i kćer Zoru. Zoru su ubili partizani kod sela Breznik prije Jaske, dok zeta Cvetka Šoića, supruga Zore također ubili partizani. Iza njih su ostali sin Ignac (4) i kćer Ana (2), dakle bez hranitelja. O njima je brigu preuzela majka oca Cvetka, koja je i sama teško živjela. No, ipak su preživljavali, ali pod stalnom paskom tadašnjih udbaša i domaćih partizana. Slavko, sin Jože, odselio se zajedno sa roditeljima u Donji Miholjac, gdje se i oženio. Tamo su roditelji umrli i tamo pokopani. Slavko se sa svojom obitelji vratio u Šenkovec, nedaleko rijeke Sutle, gdje se zaposlio u tadašnjoj Općoj poljoprivrednoj zadruzi. Potom se doselio u Zagreb, gdje je i umro. Sin Zvonko stradao u prometnoj nezgodi (poginuo), ostala braća su se zadržala u Kosirnikovoj ulici.

Sin Ignac od Zore i Cvetka se doselio u Donju Zelinu, dok se Ana udala za Stjepana Bokora i živi u Blanjama kod bivše tvornice cementa u Podsusedu.

Sin Mijo (Mihalj), imao sina Milana i kćer Milku. Sin se oženio od Matulina djevojkom Marom, dok se Milka udala za Milana

Budišćaka-Mesića. Sin Milan smrtno je stradao tijekom mjeseca veljače 1945. na Volavljanskom groblju od strane partizana. Ostavio roditelje i malodobnu djecu Branka i Miju. Djeca su bila igrački vrlo raspoložena, pa su često imali igru "Švaba i Stap" nisu još mogli dobro govoriti. Kćer Milka imala je tri sina i kćer.

Ivan je imao dva sina i tri kćeri. Stjepan i Janko, te Jalža, Dana i Draga, udate za Lencura (muža joj ubili partizani u Buku kod Pleternice) tamo odselili, Dana udata za Milan Stunju u Petkovom Bregu, dok Draga udata za Janka Premužića, a njegova sestra se udala za sina Stjepana od Ivana. Stjepan kao pripadnik HOS-a u Bosni se razbolio i u teškim mukama umro tijekom 1944. godine. Ostalo je petoro male djece (Stjepan, Milka, Milan, Ivan i Dana). No, majka ih je uspjela postaviti na noge.

Janko se oženio iz Repišća od Pustaja, te imao sina i 4 kćeri. Kćer Ljubica na kratko vrijeme iza poroda umrla, dok su sin Josip, kćeri Barbara (umrla), Draga i Alojzija ostale. Alojzija je bila učiteljica, dok je Dragica ostala neudata. Sin Josip je radio na željeznici.

Jurko, imao 4 sina i kćer Dragicu. Sin Ivan bio mobiliziran u partizane, bio je velika bol u obitelji, poginuo poslije rata u prometnoj nezgodi. Dragica se udala za Tomu Budišćaka, te nakon kratkog vremena umrla. Sin Milan se odselio u Donji Desinec, dok se sin Drago oženio iz Petkovog Brega sa Milkom Hasanović, umro je prije 20. godina, radio u tvornici obuće, dok se sin Stjepan oženio od Šolčića iz Pavučnjaka, radio u Amruševu, umrla mu žena vrlo mlada.

Interesantno je reći, da su sin Slavko od Jože i zet Milan od Mihajla pristupili "Subotarima" što je vrlo negativno utjecalo na čitavu familiju "Grof".

Pajasi kao siromašniji ipak su se održavali. Djeca su išla za sluge odnosno sluškinje (za godinu dana služenja, obično zarade odijelo, cipele, te opanke i tisuću dinara). Radili su stalno, a u slobodno vrijeme su bili eventualno poslije podne, te ponekad nedjeljom. To se naročito odnosilo na obitelji Pavla i supruge mu Lencurke (France)... Pavel je čak bio u Galiciji kao austrougarski vojnik.

TURISTI: Janko, Tomo i Ivan. Prva dvojica su otišla u Ameriku i vratili se. Potom su dobili nadimak, koji su naslijedili i djeca. Jankov

sin Franjo i Ivanov Ivan su mobilizirani u partizana, dok je sin Josip od Tome odselio u Zagreb, kao građevinar. Naime, umrla mu majka, pa su ostali on i sestra, koja je završila u Slavoniji, nekom selu pokraj Požege. Ivan sin Ivana obolio u partizanima, došao kući oženio se sa Anom Kešić, s kojom je imao Kćer Maricu. Umro je od oboljenja u patizanima, a supruga se preudala za Milana Jemić-kovača, koji je došao u taj dom. Jemić je imao sina Stjepana.

BACUNJEK, uvijek nekako separatan, umro mu otac, pa se mati preudala za Pušćaka u Purgariju. On se oženio kasnije sa Dragom Marinko-Špoljarić, te imali sina Vinka i kćer Dragu. Bavio se kao preкупac stoke (volova), te time jačao svoje gospodarstvo. U ratu surađivao sa partizanima, uz pomoć svoje braće (po majci), te se tu uključio i njegov sin Vinko, koji je slovio kao Pepekovac. Dobrim dijelom otuđivao za partizane i sebe. Kako se Vinko bavio "starijim zanatom" to su ga pročitali u SUP-u i isključili iz SUP-a, umirovljen. Mene je osobno proganjao, iako su me u općini trebali radi administrativnih poslova. Nije nam dao mira niti nakon nešeg preseljenja u Hrvatski Leskovac, gdje je tražio od mojih roditelja i supruge, da dojavljuje tko ide u crkvu. Čak je utjecao na vojne dužnosnike da me "osposobe" za naknadno služenje vojske. To nije uspjelo, pa sam bio konačno "osloboden". Kako sam se tijekom 1990. godine aktivno uključio u rad za stvorenu novu Hrvatsku, te o tome u tisku i njega spomenuo, pa je po preporuci Milke Kufrin mene tužio sudu, da nije istina što ja pišem u tisku. No, na sudu sam prije rasprave tražio prethodni upit Vinku, te mu predočio, da pored toga ima i drugih njegovih prljavih poslova u ratu i poslije njega. Na prijedlog suca i njegovog advokata odustao je od tužbe, te smo još poslije toga razgovarali izvan sudske zgrade. Iako sam prihvatio njegovo povlačenje tužbe, rekao sam mu : Vinko, bio si prljav i ostaješ, kao takav. Nisam za revansizam, već za demokraciju bez odmazde. Tada smo se rastali i više se nismo sreli, osim jedne prilike, kada je u Remetincu kod Rotora ušao u tramvaj, vidjevi mene, izašao je iz tramvaja odmah poslije prelaska Jadranskog mosta u nepoznatom smjeru. Njegov otac Franjo bio je nezadovoljan, pa gdje je stigao, tu je mene blatio. No, mi smo odselili, pa više nismo imali prilike vidjeti se. Naime, ja sam kao željezničar imao poslovne odnose sa Elektrom u Karlovcu, tehničkim direktorom Dječkom i Grilcom u Jaski, koji su mi išli na

ruku da organiziram elektrifikaciju zaselka Sakomani i Kešici. Uspjeli smo, ali je njegov otac to stalno predbacivao i prijetio.

ŠTEFINEC: vrlo radišan čovjek, imao suprugu od Jagara, pa smo svi njih nazivali "jagarinkini". Imali su sina Ivan i kćer Mariju. Ivan je bio mobiliziran u partizane. Povukao se, zaposlio se kod željeznice kao pomoćni radnik u građevinarstvu. Umro je vrlo rano od bolesti. Kćer Marija se udala za Milana Repulca, sina od Stjepana od bolesti. Kćer Marija se udala za Milana Repulca, sina od Stjepana Repulca, zvani Vuk, koji se petljao u politiku, ali nepismen. No, imao je podršku iz razloga, jer mu je sin Stjepan bio Udbaš. Taj sin mu se oženio iz Purgarije od Puščaka te odselio u Karlovac, gdje je radio u Udbi i tamo umro. Dok je radio u općini Klinča Sela, prihvaćao je moje znanje, ali ipak sam bio na udaru, jer je Bačunjek bio njegov prijatelj, posebno Vinko.

ACRARNA REFORMA I KONFISKACIJA IMOVINE

U Amruševu, domu za djecu iz Zagreba, koji su imali čitav kompleks sa zemljom oko doma, te šume u Kupincu, zvane "Gradske šume". To se odmah konfisciralo idijelom dodijelilo partizanima iz Okića, te kuća upravitelja dodijeljena je Vinku JANIĆU, koji je ostao i danas su tamo njegovi nasljednici. Zemlju su kasnije Okićki partizani unovčili ili izgradili kuće, te se u njih uselili.

Oduzeto je Žanicima i Hrdlički u Klinča Selu.. U Pavučnjaku konfiscirali Juri Majnaricu, slično ali u manjoj mjeri Kerhinima u Zdenčini, bilo je privilegije za Pube, koji je smrtno stradao u Jasenovcu ili Staroj Gradiški (jednom su ga uspjeli izvući, ali je nastavio suradnju s partizanima) pa su ga ponovno uhapsili i više se nije pojavio. Otac mu je bio satnik u HOS-u. Bio je na udaru i mlina Marinka, ali veza rodbinska sa Bačunjom to je progledano kroz prste. Konfiscirana je zemlja župe Svete Marije Okićke, potom gospodarstvo dr. Vladka Mačeka i formirana Seljačka radna zadruga "Maršal Tito", koja je neslavno završila, jer su kod raspada kuću i gospodarske zgrade dotadašnji članovi zadruga prisvojili za svoje potrebe (razrušili), iskoristili u svoje privatne potrebe. U Marinkovom mlinu bila je familija Špoljarić (prethodni izumrti nasljednici Špoljarići), pa je sin Milan bio željezničar, postao čak i šef stanice u Hrvatskom Leskovcu. Uspio je brat Tomo pa je mlina

povremeno radio uz velike napore Tome i njegove supruge i djece. Imao je zaštitu od Vinka Sakomana i Stjepana Repulca, Vinko je bio u srodstvu, njegova majka je iz te obitelji. Ona je bila starija od Bačunjka, pa su bili tragovi izvanbračnih odnosa. To se znalo, ali i prešućivalo.

Gospodin MALUS, upravitelj doma Amruševo, bio je otjera, a kuću je zaposjeo Vinko Janić, već rečeno.

Interesantna je trampa kuće Stjepana Pustaja iz Okića, koji je svoju kuću "prodao" općini, te odselio u Sisak, bio je krojač. U toj kući je i danas općinska uprava Klinča Selo.

O Kupincu nema toliko podataka, jer je to bila posebna općina u kotaru Jaski, pa nije bilo nekakvih zapažanja Klinča Selo-Kupinec, tim više jer je tamo djelovala "ekonomski" i politički SRZ "Maršal Tito". No, imali Vatrogasno društvo koje je djelovalo od ranije. Bila je i posebna skupina "Mačekovaca", koji su se kasnije kolaborantski uključili. Bilo je među njima i fizičkih obračuna, toliko da se spomene.

Sela i zaselci općine Samobor i Zagreb (Novi)

Pavučnjak, Drežnik, Petkov Breg i Galgovo spadali su u općinu Galgovo, da bi novim preustrojem pripali općini Samobor. Slično je bilo sa Horvatima, ali su izdvojeni i uključeni u Remetinec, odnosno Novi Zagreb, da bi to ostalo i u novoj podjeli, iako su trebali pripasti općini Stupnik. Kako su ranije političke snage držale u pokornosti, naročito istočni dio Horvata, to je dolaskom nove države Hrvatske ostalo i dalje, jer je došlo do znatnog napretka istočnog dijela sa zapadnim dijelom zaselka, čak je novo otvoreno željezničko stajalište Mavratići, koje je bilo i za vrijeme Drugog rata, do djelomičnog uništenja spomenutog sela i stradanja mnogih obitelji, naročito obitelj Valenta Mavratića, koji je optužen za suradnju njegovog sina Franje, koji je stvarno bio u Bosni ali kao partizan. Kada je došao kući otišao je u Križare, jer nije mogao se pomiriti time da su mu partizani ubili majku, oca, sestru i brata.

Istočni dio Horvata bili su Babići, Bencekovići, Pipići i nešto Gorjanci, dok su ostali bili uvijek za slobodnu i nezavisnu Hrvatsku, naročito Mavratići, Derdići, Premužići (Komari), te Širanovići, Palijaši, Kralji i Karasmani, te donekle Hercegi i Prevendari, osim

Drago i Janko Prevendar, sinovi Tome. Posebno su bili složni Paladinići.

Petkov Breg, Pavučnjak i Drežnik bili su vezani na Klinča Selo, jer su tu dolazili radi ekonomskih odnosa potom putovanja vlakom iz Zdenčine u Zagreb, tu je bilo najviše radnika na željeznici. U ondašnjem Petkovom Bregu sada Pavučnjak (Filipovka) bile su obitelji Siuc i Majnarić, koji se nisu voljeli. Naime Drago Siuc lošiji đak od Majnarićevih sinova, pa je to kulminiralo, da je Drago Siuc otišao u partizane, dok su Majnarići radili u trgovini i na željeznici. Siuc je prijetio Antunu (kolegi), da će ga ubiti, nije došlo do toga, jer se Majnarić sklonio. No, dolaskom slobode u državi Hrvatskoj to je otpalo. Tu su bili braća Jurkovići i Tomaškovići, koji su bili kovači i kolari, potom mlinari Premužići (Piccki) oženili dvije sestre Jagu i Milku, jedna vrlo nelagodna, dok druga vrlo privržena (imala je djecu, dok starija ne). Ostale su zapamćene, posebno za ušur u mlinu. Jaga vrlo škrta, dok Milka dobre duše. Stariji Tomo, bio proganjan po vlastima, jer nije htio prihvatiti predaju mlina i pilane opcini. No, uspjeli su zahvaljujući svojoj braći u Horvatima, koji su bili ljevičari. Brat Stjepan bio u svim vojskama, na kraju dospio u partizane, pa je morao dokazati svoju pripadnost. On je sa Jurcom Vidalinom iz Gornje Zdenčine ubio mojeg djeda Stjepana Pemuzića. Sve se saznalo prije njihovog odlaska na onaj svijet. Brat Jure Vidalina, ne pravi bio je ortodokсни partijac, pa je provodio vrlo negativnu politiku spram Hrvata. Umro je u Njemačkoj na operaciji. Bio je partijski čelnik u kotarsu Jaska. Poslije mu se žena preudala za pravoslavnca-srbina, živjeli su u Zdenčini. I on, Stjepan Vidalin je vršio pritisak na mene, da budem s njima, ali to nikada nisu uspjeli, ni oni ni drugi. Svi su me htjeli iskoristiti, radi sposobnosti u organizaciji i ekonomiji.

Kod Kirina na Pavučnjaku bio Vincek Kirin, koji se bavio kupoprodajom-trampanjem jaja za neke druge potrepsitine. Slično i Derdlić u Horvatima. U zaselku Karabli, gdje je živio Osman Karabel, zadavao briga susjedima, jer je patirao s partizanima i HOS-om.

Inače u tim selima bilo je ljudi koji su se bavili cimernanijom, tesari koji su izrađivali drvenariju za drvene i zidane kuće, te gospodarske zgrade. Tako su bili poznati Šolčići, Botički, Palčići, Derdlići i Mavračići sa Komarima, potom u Klinča Selu Vrbanići zvani Prčenići i Budišćaki, te u Petkovom Bregu Hasanovići (Šuške) i

Halinčić, koji je ujedno bio i mesar-samouk, te tkalački majstor. Uz potok Velika Botića živjela je obitelj Kirin zvani Japa, koji se bavio i mlinom-vodenicom, kao i obitelji Novosel zvani Neosel. Alojz Novosel, stradao kao višekratni zarobljenik-domobran, jer su ga partizani nakon predaje presvukli, a tadašnja vojska HOS, je prkinula tu "trampu" pa su ga predali na Vojni sud. Preplašen skočio je u Kupu sa Kupskog mosta u Karlovcu tijekom mjeseca veljače 1944. godine u Karlovcu. Bilo je priče, da su ga htjeli preplašiti, ali je shvatio da je to ozbiljno i počinio skok u smrt, hladna Kupa ga usmrtila. Ostavio je malu djecu. U Petkovom Bregu bio je veliki komedijaš Ivan TUTIĆ, koji je iako živio bijedno, uvijek bio spreman na šalu. Jednom zgodom uputio je čovjeka koji je tražio "samca" mladog junca, kod Tome Lencura, koji je imao sina Miju "Samca" jer se nije ženio. Potom jednog čovjeka iz Svetog Martina na upit za šljivu suhe radi čaja, pozvao kod sebe i rekao sinu Stjepanu, idi u vrt iskopaj suhu šljivu za prijatelja (susjeda-kuma). Zbog toga je ima nadimak Iva Tutić-Brbljek.

Jedna od nesretnih je obitelj Pavla Stunje. Naime, kao željezničar službovao je na relaciji Zdenčina-Jastrebarsko i drugdje. Zbog svoje privrženosti nije htio glasovati za Jevtićevu Vladu, već je glasovao za dr. Vladka Mačeka, pa je bio premješten u Liku kod Vrhovina. Djeca nisu mogla to podnijeti pa su poboljevali. Tadašnja uprava Direkcije željeznica vratila ih natrag na vaktarnicu broj 14 kod rijeke Okićnice između stanice Zdenčina i stajališta Desinec. U vrijeme II rata najstariji sin Pavao otišao je u partizane, slušavši i Milku KUFRIŃ. No, dolaskom Vlade Palčića, Ljubice i Stjepana Pučara, bilo je za njega kobno. Ubijen je zbog navodne suradnje sa spomenutima. No, spomenuta trojka vrlo mlada i neiskusna bila je sama sebi žrtva. Po kratkom postupku su razdvojeni (Vladu Palčića ubili, Stjepana Pučara uputili u Bosnu, dok je Ljubica zadržana, rodbina od M. KufriŃ, koja ju je zaštitila) dakle, u pitanju je subjektivnost. No, nisu dočekali kraj rata. Drugi sin Franjo, Pavla Stunje, završio je u logoru. Jedan slučaj kolege Stjepana FUREŠA iz Golog Vrha. Bili smo kolege, zajeno smo polazili Osnovnu školu. Dospio u partizane, pa je za kratko vrijeme bio zarobljen kod Ozlja. Pokušao je prijeći rijeku Kupu, vratio se i dobio šamar, jer je na upit rekao da je iz Okića. Tada su pripadnici HOS-a shvatili da je iz područja "partizanskog" Okića. Kad je ponovno rekao, da je iz

Golog Vrha, tada su mu rekli, što nisi bio iskren, pa ne bi bilo šamara. Naime kako je bio rastom visok, smatralo se da može biti vojnik, što je za njega bilo kobno. Dobro je završio. Zaposlio se na željeznici, gdje smo bili zajedno neko vrijeme, tada je on otišao u Poljoprivrednu zadrugu Klinča Selo-Zdenčina. Kasnije se preselio u Remetinec, te u grad na Sveti Duh u Zagrebu.

Jedna uzrečica za Petkov Breg: Istok, zapad, sjever, jug, tu se nalaze Sivak, Japek, Zbik i Branjug. To je bila okosnica zaselka od Bartolinca (Halincića) Hasanovića, Šuške, Lencura, Tutica, Stunje, Belavića, Bedrana, te nekoliko kuća na Filipovki, koji sada pripadaju selu Pavučnjak. Naime svi sa lijeve strane potoka Velika Botića spadaju u Pavučnjak. U zaselku Stunji su obitelji po nadimku "Amerikanci". Naime, manje više rođeni u Americi, vratili su se u Domovinu, pa im ostao taj nadimak, slično kao "Turisti" kod Sakomana. Iz Petkovog Brega bio je poznat pisar Tutić. U vrijeme II rata čuvali su svoje selo, čak su imali bunkere... To nije dugo trajalo. Veći broj mještana stradao u ratu i nakon njega. Jedini što je zaplakao bio je Mijo LENCUR za pokojnog Borisa KIDRIČA, koji se nije oženio i mlad umro. Petkov Breg od Klinča Sela dijeli stara "karlovačka" cesta i spadaju općini Samobor.

DREŽNIK

Bivša grofovija VERNIČ, koja je doselila iz Rusije nalazi se pored zaselka Mesić (Klapuš), te Španjur. Naime, doseljenici su došli u skupini VRANCELOVACA, koje su nam utapili Francuzi uz dopuštenje Karadževića iz Beograda. Spadali su u najbogatije obitelji općine Galgovo. Nasljednik ipak Rus, koji se namjestio kod Verničevih prezimenom Senko, tako su izumiranjem Verničevih ostali Senko. Među seljacima, koji su vršili radove bili su susjedi, ali najviše angažirani Željko Mesić. Štulci su na kosi odijeljeni od zaselka Komareci i Mesići usmjereni prema Petkovom Bregu. Prilično siromašni, radili manuelne poslove, posebno na željeznici.

Između sela Tržić i Drežnika teče rijeka Okićnica, koja zapravo u tom dijelu čini prirodnu granicu općine Klinča Sela i Galgovo. Tu je bio mlin u vlasništvu Jemića zvanog Bogek, da bi kasnije to otkupio Crdešić iz Kupinca (Zdenčina-Klinča Selo) potom opet Jemić. U tom dijelu nalaze se livade, kojim ima vlasnika iz Horvata,

u smjeru juga nalazi se mlin Marinko sada špoljarić uz lijevi tok rijeke, dok iznad je Dječji dom AMRUŠEVO.

Prije II Svjetskog rata postojala je zajednička zgrada općine i škole koja je tijekom rata (20. kolovoza 1942. g.) zapaljena od partizana, pa su se djeca školovala u privatnim kućama, čak i u Zdenčini iza željezničkog kolodvora. Postojale su trgovine RABAK, kasnije Hrdlička, zatim Razum i Kelečić.

U vrijeme II Svjetskog rata bilo je mnogo stradalnika a još više nakon završetka. Žrtve Križnog puta iz Bleiburga odnosno Slovenije su u grobištima na Jarici (iza zaselka Sakomani) Raščak (iza naselja Budiščaki), te Šumbar nedaleko Repišća, odnosno Kozlikova.

Domaćih žrtava bilo je više od 125, dok žrtava Križnog puta oko 500.

ZASELCI U KLINČA SELU:

Sakomani s nadimcima Grofi, Turisti, Pajasli. BUDIŠČAKI s nadimcima Mesići, (bogat), Susedi, Bani, Palenti itd. MATULINI, Pođupani, Saseki i dr. Naime, zaselci GRGURECI (Vužecici), Palijaši, Grdiši, Repulci, Kešići, Buliska, Marinki (Špoljarići), Vrbanići, Prčenići i Amruševo.

SAJAM U KLINČA SELU

Takozvani sajam "KLJUKA" bio je ponedjeljkom poslije PROŠTENJA U OKIČU na Ime Svete Marije Okićke, 12. rujna. Sajam vrlo bogat, ali i blagdan za sve žitelje u Klinča Selu i okolnim selima.

Tada je Okićka Sveta Marija bila i župa za čitavu općinu Klinča Sela, osim Kupinca.

KUPINEC

Pored raštrkanih naselja, bilo je središte HSS-a odnosno njegovog predsjednika dr. Vlada MAČEKA, koji je naslijedio Stjepana RADIČA. Radić je stradao 28. lipnja 1928. godine u Beogradu od Puniše Račića, a u mjesecu kolovozu umro od zadobivenih rana. Puniša Račić je pucao u Radića po nalogu tadašnjeg kralja Karadževića, kralja SHS odnosno Jugoslavije.

ZDENČINA

Neposredno od željezničkog kolodvora u smjeru Kupinca Donja i Gornja Zdenčina. Tu je bilo malo trgovište (poljoprivreda i

za vojsku (Kerhin i), koji su tada sloville kao najbogatiji, potom Bratković i Milan Tuđa.

BUDIŠČAKI (LEŠČEVJE)

Mjesto gdje su se održavale veselice HSS-a, koje je vodio Janko RIBAR, potpredsjednik HSS-a, te domaćini "Mesići, te jednom na Buliski. Na području općine Klinča Sela su tri župe: Sveta Marija Okička, Sveti Josip-radnik i Sveti Petar i Pavao u Kupincu. U župu Sveti Josip-radnik spadaju sela Petkov Breg i Pavučnjak iz općine Galgovo (sada Samobor).

U Klinča Selu se nalazi bivši Dječji dom "AMRUŠEVO" koje je izgrađeno od Milana AMRUŠA, bivšeg gradonačelnika grada Zagreba (rođen u Brodu na Savi 1. listopada 1848. godine, umro 26. svibnja 1919. godine u Zagrebu. Bio je gradonačelnik od 1890.-1992. i od 1904.-1910. godine. Završio je medicinu 1872. godine u Beču, a pravo 1890. godine. Dakle bio je liječnik i političar.

U Dječjem domu u velikoj zgradi postojao je poseban dio za kapelicu, gdje se održavala nastava iz religije za djecu, ujedno je služila za održavanje svetih misa nedjeljom i blagdanom za okolna sela.

U vrijeme II svjetskog rata tu su boravili umirovljenici iz Zagreba, potom oružane snage HOS-a u NDH. Pod kraj rata bombardiran, devastiran pa obnovljen i prenamijen u ustanovu Odgojni zavod za mušku omladinu. S obzirom na tip otvorenog doma bilo je vrlo opasnih, čak pogibelnih situacija, pa je ta ustanova preseljena. Nakon toga zgrade i dio zemljišta preuzima i preuređuje "UTENZILJA" tvornica iz Zagreba (Vrapče), dok je zemlja, koju je ima Dječji dom dodjeljena Okičkim partizanima, koji su to kasnije prodavali, neki se i naselili, pa dio ima naziv "Okičko Novo Selo".

Interesantno je spomenuti da u bivšem sustavu tadašnja Enciklopedija nije spominjala Milana Amruša, iako je to zaslužio.

Također je u Klinča Selu bila Osnovna škola u zajedničkoj zgradi (katnica) s općinom, te da je ulaz u školu bio s dvorišne strane, dok u općinu sa ceste. Tu su se nalazile trgovine mješovitom robom koje su držali obitelji Rabak-Hrdlička, Razum i Žanić, te kasnije J. Kelečić.

Još prije II svjetskog rata u Klinča Selu je zakupljeno zemljište radi gradnje crkve, ali je u bivšoj državi to oduzeto i dodijeljeno

Vinku SAKUVIČANU, kojega to pokrovilo sestri Dragi Primorac i drugi, da bi se izvršila prodaja kotaru JASKA, radi gradnje Veterinarske ambulante.

Nova sadašnja crkva Svetog Josipa Radnika izgrađena je na zemljištu pok. KRFINA, umirovljenog željezničara, a brigu oko gradnje vodio je svećenik FRKIN (slučajni anagram), te kasnije Anton BANIĆ odnosno premetalijka prezimena. U podnožju crkve preko potoka Mala Botiča locirano je mjesno groblje u takozvanom Matulinovom gaju. Bilo je problema oko izgradnje crkve i groblja, ali sve je to premošćeno. Reguliran je potok, uređena prilazna cesta s imenom Mirna ulica.

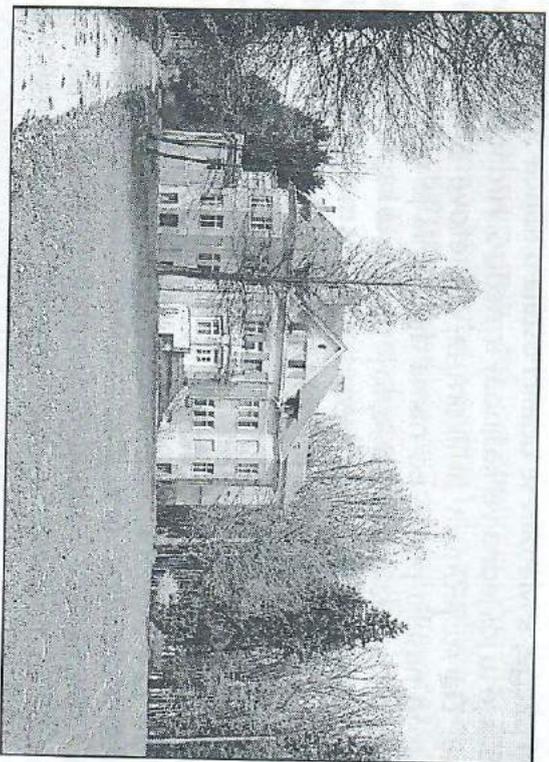
Inače spomenuta šuma bila je okružena livadama i oranicama, te je uz nju vodila pješačka staza do željezničkog kolodvora uz "Podnarovo i Štefinčevo" (Mali i Veliki Grm) do izlaska (usponom uz kuću Palčić i Razum odnosno Smetko).

U toj šumi bilo je kratko utocište HOS-a (ŽUV), koji su na dan Velikog Uskrsa pred kraj rata 1945. godine napustili i otišli u smjeru Samobora te dalje za tadašnju Njemačku kroz okupiranu Sloveniju. Među njima bili su Milko i Karlič PREMUIŽIĆ, braća od moje majke, o kojima nikada više nismo ništa saznali, ali je ondašnja UDB-a vršila potragu sve do 1972. god. Tu je završila i "velika ljubav" između Budiščaka i A. Matulin sa napisom na papiru "Danas je prvi maj i našoj ljubavi kraj". Budiščak se odselio u Požeegu (Trenkovo) selo u blizini Požege, a Matulin se udala i ostala u Klinča Selu.

Bila je tu još jedna velika ljubav između S. Hrdlička i talijanskog vojnika. Da su jednom prilikom iz Vranetove šume nedaleko Ciganskog naselja pucali po nama djeci (bila je nedjelja) jer smo pratili njihov odlazak u šumu. No, to je prekinuto kapitulacijom Italije, ali je ostalo u nezaboravnom sjećanju, iako je moglo biti i tragično. Prije početka rata bila je jedna jurnjava za nama djecom, kada smo išli po mladu kukuruzu (pećenice). Tada nas je izdao S. Kešić, bili smo Milan, Stjepan i Josip, te Joža Čabula. Cigani su zadržali našu stoku na livadi "Šolčićeva", ali to su "sredili" naši roditelji. No, cigani su za uzvrat otrovali kravu mojeg strica Franje.

Trgovci u Klinča Selu imali su i svoje obilježje: Rabak-Hrdlička voljeli su korektnost i podučavanje novih trgovaca, dok su Žanići vodili politiku (Ijevičari). Smetko je pored trgovine imao i gostionicu i kuglanu. Razum je bio poznat po svojoj posebnoj usluzi. Dođu gosti i tada počinje dozivanje tko će poslužiti goste. Dugo čekaju i odu.

KLINČA SELO je imalo svoj **DAN**. Svake godine u rujnu mjesecu poslije proštenja u Okiću (prva nedjelja iza Male gospe, Ime Marijino) održavao se Godišnji sajam. To je bio jedan od najljepših dana. Sve se spremalo, kako bi taj dan što ljepše i bolje organizirali i trgovali. Stranka HSS je koristila te dane za svoje promidžbe, druge stranke nije bilo. To je u prošlom sustavu ukinuto. Jedino je ostalo održavanje proštenja u Okiću, iako se i na to gledalo s posebnom pozornošću. U vrijeme II Svjetskog rata bilo je neprilika, jer su se Okićanci (partizani) aktivirali, te potkazivali ljude iz okolnih sela, radi "osveta" kojih je bilo. Na željezničkom kolodvoru odvijala se trgovina, koju su vodili braća Kerhini Lujček i Milian. Imali su pilanu, mlin, trgovinu, gostionicu, kuglanu, te karmione za prijevoz kamena iz Okića po lokalnim cestama. Kasnije se uključio i Bratković sa svojom kuglanom i gostionicom, ali je propao. Naročito je cvjetala trgovina sa otkupom sijena i drva za potrebe tadašnje vojske i za izvoz. Iz Crne Mlake izvozila se riba (šaran) a uvozila se hrana za ribe. Bila je izgrađena uzana pruga sa specijalnim vagonima za dovoz i pretovar u specijalne vagonne željeznice. Dužina pruge iznosila je više od 8 km, te razgrahnata po ribnjacima uz Dvorac ZWILLING koja je simbolizirala čitavu godinu: 1. dvorac, 4 balkona, četiri godišnja doba, 12 borova, mjeseci u godini, 52 vrata, tjedni u godini i 365 prozora, dani u godini.

Dvorac u Crnoj Mlaki

Dvorac i ribnjake izgradio je vlasnik ZWILLING iz Austrije, veličine 1740 m² te ribnjaci na 73 tisuće čhv. Ponuđen je na prodaju (sada) po SIGMINEKRETTININE (Vjesnik 20. veljače 1998. god. prije i kasnije) za 17 milijuna i 750 tisuća kuna.

O tome i o izdvajanju Crne Mlake iz općine Klinča Sela u općinu Jaska je poseban slučaj, pa neka čitatelji o tome donose svoj sud, a budućnost će pokazati svoje. Slično je i s izdvajanjem sela Orešja i Stankovo u sadašnjem vremenu. I ovo će biti u očekivanju odgovora, opravdanost ili neopravdanost.

Područje južno od željezničke pruge bilo je veliko lovište za lovce, naročito iz Zagreba. I mi djeca smo zaradili kruha, jegera i po koji dinar. Zasluženi dinar bio je vrlo cijenjen.

O Amruševu još nešto. Nakon propasti "Utenzilije" iz Zagreba (Vrapče) nastavlja ITEKS-industrija tehničkih elemenata Klinča Selo, ali to propada. Postoji mogućnost da se to aktivira, možda i u prijašnju namjenu ili slično, pa čak i za turizam (vrjednosti egzotično bilje i dr.).

Klinča Selo se naseljavalo, naročito na potezu od Križanje (Matulini) prema željezničkom kolodvoru takozvana "Buliska". To je naselje uglavnom od radnika i službenika željeznice, koji rade u Zagrebu.

O bivšoj školi i općini: Za vrijeme II svjetskog rata zgradu su zapalili partizani, 20. kolovoza 1942. godine, pa se školovanje odvijalo u privatnim kućama, a po završetku rata izgrađena je prizemnica u istom dvorištu. Bila je vrlo loša po sastavu građevinskog materijala. Zgarište bivše škole i općine nije dolazilo u obzir, jer bi to podsjećalo na protunarodne režime, što je bila tada opća parola. Naknadno je izgrađena u istom dvorištu nova Osmogodišnja škola. Iza nje se nalazila baraka, koja je služila DVD-u Klinča Selo, dok je na suprotnoj strani izgrađen Društveni dom, a na lokaciji Rabak-Hrdlička nova trgovina - Mini market pod nazivom "Japetić". Općinska zgrada odnosno uprava je smještena u privatnoj kući, koja je otkupljena od krugača (šnajdera) Pustaj iz Repišća, koji je odselio u Sisak. Tako zgrada ne liči na općinsku upravu, već trenutno odgovara namjeni.

U vrijeme Nezavisne države Hrvatske (1941. - 1945.) započela je gradnja nove autoceste Zagreb-Karlovac, trasirana do ceste Klinča Selo-Kupinec. Zemljani radovi dovršeni do riječice Lomnice

prije Horvata sjeverno od željezničke pruge. Pricinjene štete na šumi i poljoprivrednom zemljištu je plaćeno vlasnicima. Partizani su u Horatima zabranili daljnje radove uz prijetnju oružjem. Zemljani radovi su poslužili kao skraćena cesta od Savskog mosta do Lučkog, te dio do Donjeg Stupnika.

Usputna napomena, da je istovremeno građena željeznička pruga Karlovac-Bihać, sa odvojkom za Plitvička jezera, ali su tu smrtno stradala tri inženjera, pa je i to obustavljeno, iako su zemljani radovi bili dalje od Krnjaka izgrađeni. Ovo je radi potsjete čitateljima.

Do pred kraj II Svjetskog rata prometovao je jedan autobus na relaciji Pisarovina-Zagreb pod nazivom "KOLOMAN". Drugih veza nije bilo osim standardne željeznice, tri do četiri puta dnevno (Rijeka Sušak odnosno Split), te BUBNJAR za Karlovac-Metlika.

S obzirom da su u vrijeme II Svjetskog rata bile stationirane vojske iz Njemačke, Italije i NDH-a bilo je otežano življenje zbog povremenih borbi (napadi i obrane).

Ratne žrtve i psihološki rat

Pod naslovom "Predlagali smo i predlažemo da objektivna komisija HAZU istraži broj žrtava rata i poraća" u Vjesniku od 3. prosinca 1998. godine (Pisma čitatelja) Ivan Fumić, predsjednik SAB-a Republike Hrvatske, odgovara gospodinu Ivi Pancirovu na njegov napis u Vjesniku od 23. studenog 1998. godine, što zaslužuje pozornost.

Naime, kao stradalnik Drugoga svjetskog rata i Domovinskog rata, slobodan sam skrenuti pozornost drugu Ivanu Fumiću na neke okolnosti.

Zbog čega se držite tako uporno za bivšu Jugoslaviju, koja je nama posebno Hrvatima, bez obzira na to gdje živjeli, nanijela toliko zla?

Nadalje, čemu skrećete s teme o žrtvama koje su počinjene nad Hrvatima u vrijeme Drugoga svjetskog rata u NDH te u poraću na temu o tome zašto ljudi šapuću, potom zašto prekapaju otpatke po kantama i zašto stalno posvjeduju itd?

To nema nikakove veze s napisima g. Pancirova.

Drug Fumić jako dobro znade što je to psihološki rat, pa i ovaj koji se provodi. Zna se čiji je to mentalitet.

Zašto da se utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava daje u zadaću HAZU? Time bi se na neki način produjilo utvrđivanja istine, kako bi još živi krivci nestali, jer nestaju, što je prirodno.

Istinu treba utvrditi ona je utvrđena, samo treba krivce ipak imenovati, da se prisjete što su radili vlastitom narodu. Naš narod ne želi revanšizam, ali hoće istinu!

Josip Sakoman
Zagreb

Domobrani za optužnicu protiv Bulata, Belinića i Ahmetovića

Predsjednik Udruge ratnih veterana "Hrvatski domobran" Vladimir Sklopan jučer je Državnom odvjetništvu poslao pismo kojim Udruga traži podnošenje optužnice protiv Rae Bulata, Marka Belinića i Lutve-Ahmetovića, na temelju prijave koju su domobrani podnijeli još prije više od dvije godine. S popisa je izostala Milka Kufrin, Bulatova supruga, koja je nedavno preminula. (zde)

Večernji list, 10. VI. 2000.

U Donjoj Zdenčini blagoslovljeno novo raspelo i kapelica

Počast Svetom Florijanu

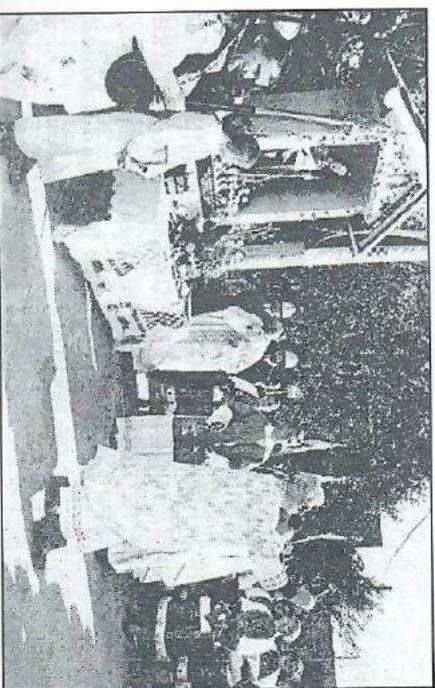
U Donjoj Zdenčini, naselju u općini Klinča Sela, jučer je blagoslovljeno novopostignuto raspelo i kapelica s kipom Sv. Florijana, zaštitnika vatrogasaca. Ispred raspela, podignutog na ulazu u naselje, koncelebriranu misu je uz asistenciju vlč. Ivana Vragovića, župnika crkve Sv. Josipa Radnika u Klinča Selima, i svećenika okolnih župa, predvodio je vlč. Danijel Labaš, župnik zagrebačke crkve Sv. Blaža. Okupljenim vjernicima u propovijedi je kazao da je raspelo podignuto iz vjere i vjernosti Bogu i da svjetlo te vjere roditelji moraju prenositi na svoju djecu.

Podsjetivši prisutne na povijest Zdenčine, koja seže u daleku 1523. godinu, kada iz Pounja na tada šumom prekriveno područje Zdenčine dolaze daleki preci današnjih mještana, Milan Bencetić, načelnik općine Klinča Sela, zahvalio je svima koji su pomogli podizanje raspela i kipa Sv. Florijana, posebno bivšem župniku vlč. Vladimiru Bodanu. Podizanje raspela i gradnju kapelice s kipom Sv. Florijana, uz pomoć donatora, financirali su mještani Donje Zdenčine i njihovo vatrogasno društvo.

Nakon svete mise, koju je prijesmom pratio zbor crkve Sv. Josipa Radnika i limena glazba HSPD "Antun Radić" iz Oklica, i blagoslova novih sakralnih objekata, održana je pokazna vatrogasna vježaba. Uz domaćine, vatrogasce Zdenčine, u vježbi su sudjelovala vatrogasna društva

iz Klinča Sela, Kupinca, Betra, Repišća i Golog Vrha.

(D. Kć.)

Večernji list,
16.IX.1996. g.

Znaju se počinitelji svih tih teških zločina, ali im nikada nije suđeno

U knjizi "Samobor - mali Bleiburg 1945." Stjepana Hercega naišao sam na potresno svjedočenje o tragediji obitelji Vjekoslava i Zlate Mrakužić. Smrt devetoro djece i njihova oca, toliko smrti u samo jednoj obitelji. Mrakužić, iz maloga sela Prekrižja na prijevodu Preseke i Plešivice, koje sada pripada Samoboru, prije Jastrebarskom.

A oni koji su skrivili tu tragediju – M.B., M.K., R.B., M.R., V.R., V.S. – još su živi, štoviše, primaju i natprosječnu mirovinu za svoja zlodjela koja su počinili od 1941. do 1990. godine, uključujući i strašnu tragediju obitelji Mrakužić, o kojoj g. Stjepan Herceg piše u svojoj potresnoj knjizi.

Znaju se počinitelji tih teških zločina, a protiv njih nikada nije proveden sudski postupak?!

Ali, takav strašni zločin ne zastarjeva!

Prva je žrtva obitelji Mrakužić kći Ankica udata Vučković, potom sin Dragutin, otac Vjekoslav pogubljen je negdje u blizini Keres tinca... Grobovi pogubljenih kćeri Štefice i Ljubice i brata Franje nađeni su tek nakon pedeset godina. Braća Stjepan i petar nikada se nisu sastali sa svojim najmilijima, jer su i oni uhiceni i ubijeni... Ankica Vučković ostavila je iza sebe šestoro nejake djece.

Desetoro pogubljenih iz samo jedne obitelji, a svi su stradali od ruku domaćih partizana pod vodstvom tadašnjega narodnog heroja...

Trebalo bi još za života odati priznanje najmlađem članu te tragične obitelji, koji je također bio na Križnom putu, uspio pobjeći i ostati živ u razrušenu domu.

Josip Sakoman
Zabreb, Vjesnik,
4.IV.1997. godine

Zvonko Ivanković-Vonta, Partizanski prvoborac o Bleiburgu, Kriznom putu i Jasenovcu

Samo smo ustaše i neke četnike slali na Prijeki sud

Svi civili i oko pušteni su kućama

Na prekiučetizanski prvoborac rekao je da je te da ono što je iza "nije bio križni put Stoga smo s njim teljima "Večernjeg svoje stavove.

100.000 domobrana

rašnjoj tribini SDP-a par-Zvonko Ivanković-Vonta Bleiburg izmišljeni mit, njega slijedilo uopće hrvatskoga naroda". razgovarali kako bi čitalista" ukratko obrazložio

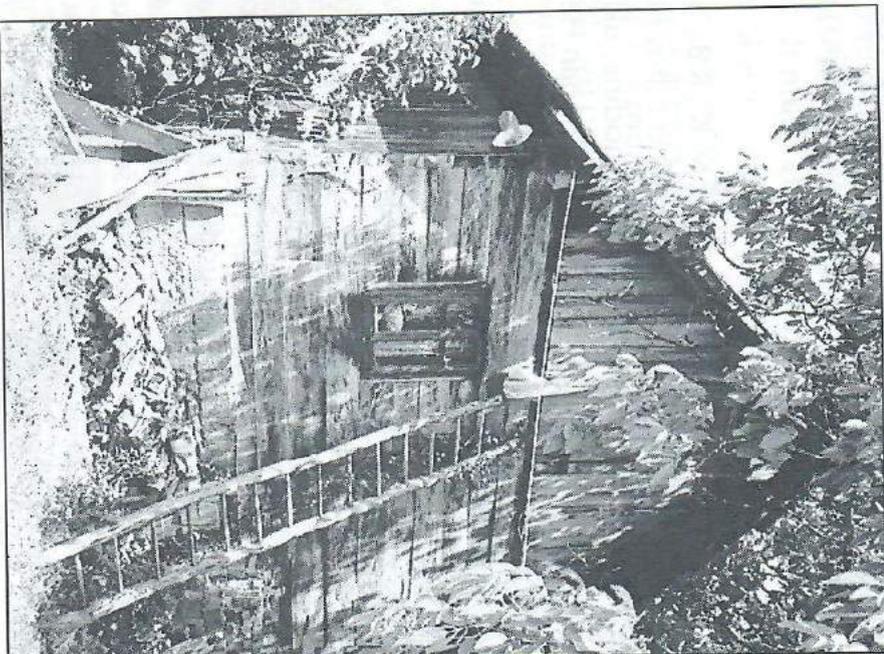
• Gospodine Ivankoviću, na osnovi kojih činjenica iznosite svoje tvrdnje o Bleiburgu?

- Do sada su o tome objavljena samo dva znanstvena rada - Vladimira Žerjavića 1989. i Bogoljuba Kočovića 1985. Oni nisu znali jedan za drugoga, ali njihovi okvirni brojevi gotovo se slažu. Recimo Žerjavić kaže da je svih Hrvata na području cijele Jugoslavije stradalo 192.000, a prema Kočoviću 207.000. To su okvirni podaci, a za Bleiburg se govori da je bilo do 55.000 žrtava. Onosno, ja to ispravljam - to je područje Maribora, a na Bleiburgu nije ništa bilo.

Jedini vjerodostojni svjedok tih zbivanja jest Milian Basta, komesar 51. divizije. On je objavio brojke koje ne prelaze navedene okvire - tamo je zarobljeno oko 120.000 vojnika i civila NDH, 5000 crnogorskih četnika te 40.000 Nijemaca. No, i te bi brojke još trebalo provjeriti.

• I, kako se s tim zarobljenicima postupalo?

- Još od 1941. domobrane i prisilno mobilizirane četnike puštalo se kući, a ustaše i četnici - dragovoljci redom su bili tretirani kao koljači i za njih smo organizirali kratka sudenja, prijeko sudove, kao što su oni i partizanima.

Kuća u Petkovom Bregu

S područja Maribora, tvrdi Basta svi civili i oko 100.000 domobrana pušteni su kućama odmah ili putem. I nikakvih križnih puteva nije bilo. Do 25.000 zarobljenika okvalificirani su kao ratni zločinci i oni su osuđeni, a među njima i oko 15.000 ustaša, 3000 crnogorskih četnika i 7000 Nijemaca te ljotičevaca.

• **Znači, vi negirate da je bilo likvidacija kada su se ti ljudi u kolonama vraćali iz Slovenije. Postoje brojna svjedočanstva o masovnim likvidacijama upravo na području Maribora.**

- Ja to negiram kao politiku. Basta kaže da su oni bili osuđeni. Ondje su formirani sudovi, i to je bila jedina mogućnost tada jer - kamo bi inače s njima. Da su ih pustili, ponovno bi radili iste stvari.

• **Dakle, odmah su bili ubijani.**

- Na graničnom području iskoristene su protutenkovske grabe koje su bile pogodne za grobnice. Da nisu na brzinu organizirana takva suđenja to bi godinama trajalo, a tko bi iza leđa sebi držao petu kolonu kad nam je prijetio sukob s Englezima za Istru i Primorje. Bilo je i slučajeva samovolje, ali važilo je pravilo da nema osvećivanja nad civilima, već da se gone samo zločinci.

Zvonimir Despot, Večernji list, 11.V.1998.

Prisjetite se, drugarice Kufrin!

Prateći naš tisk, radio i televiziju, posebno nakon otkrivanja jame Jazovke u Sošicama, odgovor Milke KUFRIN smatram jednostranim i pristranim. Zašto? (VJESNIK, 16. VII. 1990.)

Drugarica Milka KUFRIN iznosi citate iz knjiga, a što su pisane pod režimom koji je bio neprikosnoven, jer je samo istina ono što pišu pobornici režima, dok protivnicima to nije dopušteno, čak se za sitnicu stravično mučilo (slučaj učitelja Zlatka Ognjenovca iz Žumberka!). Da bih potkrijepio i podsjetio drugaricu Kufrin, želim postaviti pitanje o Vladi Palčiću, Ljubici i Stjepanu Pučar, svi iz Klinča Sela koji su otišli tijekom 1943. godine, kao 14-15 godišnjaci u Žumberak, po "mladenačkoj" zanesenosti. Nestali su, vjerojatno u Jazovki? Potom Josip Repulec, kojega su odveli iz "Fištrofćeve" bojine, ali "uhvaćen", vezan žicom i ubijen? Mirko Mavračić i Mirko Tutić, mučki ubijeni, te otac M. Mavračića, poslije rata. Prije toga, prilikom napada na selo Vavračici (tada "Karlovačka brigada" postaje udarna, a partizani su ubili majku i sestru brata M. Mavračića) niste sagledali bol M. Mavračića, već ste bili "humani"? Potkraj 1944. u Klinča Selu ste "mobilizirali" mladiće, uhvatili Janka Botičkog, moj otac je bio "posrećen", pa ga nije uspio ubiti V. Sakoman¹ i Tomu Čabula potkazao je Drago Prevedar (danas živ), kojega su odveli i nikad više se nije saznalo za njega, a bio je Vaš borac. Stjepana Botički-Belana i Ivu Budiščaka-Bečara ste bez dopuštenja obrane i pomoći žitelja iz Klinča Sela, također odveli, valjda u Jazovku? Milku Vučkovića iz Kozilkova, te Janka Vučkovića na barbarski način usmrtili. Zna se tko je išao u Jasku, da se Milki Vučkoviću ne smije ništa dogoditi, odgovor je bio: "Bit će 'oslobođen' života", itd.

Kolika je presija po selima Okića, Klinča Sela, Zdenčine, Kupinca, ali je dokazana "privrženost" starom režimu u slobodnim izborima tijekom ove godine. Još jedno pitanje, zašto je Stjepan Premužić-Picek ubio starca Stjepana Premužića-Repara, dva mjeseca prije kraja rata? Sjetite se da ste mi prije dvije godine rekli da sam principijelan. Da, jesam.

Josip Sakoman,

Zagreb, Slobodni tjednik, 25. VII. 1990. g.

“Prisjetite se drugarice Kufrin” (2)

U “Slobodnom tjedniku” od 25. srpnja o. g. pod naslovom “Prijetite se, drugarice Kufrin” Josip Sakoman iz Zagreba, rodom iz Klinča sela, poziva me da se prisjetim i odgovorim o sudbini 11 osoba uglavnom iz bivše općine Klinča Selo, gdje sam i ja rođena. Sakoman smatra moj odgovor Živku Kustiću i Milii Vranešiću “nakon otkrivanja jame Jazovke jednostranim i pristranim, jer iznosim citate iz knjiga, a što su pisane pod režimom koji je bio neprikosnoven, jer je samo istina ono što pišu pobornici režima, dok protivnicima to nije dopušteno, čak se za sitnici stravično mučilo”.

Podsjećam Sakoman Josipa da sam u tom odgovoru navodila izvode iz partizanskih i ustaških izvještaja 1942. godine što ga je i posebno razbjesnilo, jer su ustaše sami dali podatke što su učinili u listopadu 1942. godine za vrijeme ofenzive na Žumberak.

Od 11 osoba za koje me pita mogu odgovoriti za 5, ostale osobe ne poznajem, za njih nisam nikad čula, dok Sakoman Josip bolje od mene zna kome se treba obratiti ako želi saznati njihovu sudbinu. Koncem decembra 1942. godine bila sam već na Osnivačkom kongresu Ujedinjenog saveza antiifašističke omladine Jugoslavije u Bihacu i od tada omladinski rukovodioc. Samo sam jednom od tada na dan-dva svratila na Žumberak i u Okić da vidim majku i dvije sestre koje su bile u partizanima. Moji su tragovi u toku NOB vrlo jasni. O tome što sam radila pisala sam i sama, a ima me dovoljno i u partizanskim i neprijateljskim izvještajima tog doba.

Sakoman piše: Milku Vučkovića iz Kozlikova, te Janka Vučkovića na barbarski su način usmrtili. Zna se tko je išao u Jasku da se Milki Vučkoviću ne smije ništa dogoditi, odgovor je bio “bit će oslobođen života itd”.

Miljan Vučković iz sela Kozlikovo s nekoliko ljudi iz Okića odmah pristupio ustaškom pokretu. Bio je stražar u općini Klinča Selo i prisiljavao je Okićance da se uključe u ustaške organizacije. I prije toga bio je poznat kao nasilnik. Kad sam s Ill. vodom I. žumberačke čete prvi put koncem maja 1942. godine došla u Okić saznali smo da se pijani ustaše u gosionici u Klinča Selu hvale da ih Janko Vučković vodi u Okić da hapse 16 porodica i da će te noći zaplakati mnoga Okićka majka. Do tada u općini Klinča Selo i u okolici Zagreba nije bilo partizana ni njihovih akcija, ali je u Okiću bio snažan otpor ustaštvu.

Kad smo došli pred kuću Janka Vučkovića i pozvali ga ispod prozora, izašao je na vrata u uniformi i s puškom u ruci, jer je spreman čekao ustaše. Taj čas čuli smo i vidjeli svjetla kamiona s ustašama kako prilaze Jankovoj kući. Janko je shvatio da mi nismo njegovi, pokušao se sakriti i tada je jedan borac Trećeg voda opalio jedan metak iz puške na njega. Da li je bio mrtav ili ranjen ne znamo, mi smo se izmakli, ustaše su se taj čas iskricali pred njegovom kućom. Koliko je nevjerojatan svam događaj pokazuje i to, kako smo čuli kasnije, da je njegova majka zgrabila jednog ustašu i rekla mu, “ti si ga ubio”. Za ovo zna čitav Okić. A sama je akcija imala snažan politički značaj, ohrabrila je ljude i pokazala da je moguć otpor fašizmu. “ 2. Mika Vučković je od osnivanja pa do kraja NDH-a bio tabornik u općini Klinča Selo. U toku 1942. godine dok sam s Ill. vodom I. žumberačke čete i kasnije s Ill. četom Žumberačko-Pokupskog odreda vršila akcije na pruži Zagreb-Karlovac i to oko same Zdenčine i Horvata, nekoliko puta smo mu poručivali preko žene pok. Josipa Kelečića-Drota (oni su neki rod) da se okani te funkcije. Bilo je još vrijeme. Mi smo se prema životu odnosili veoma odgovorno. Ljude koji su se primili dužnosti ustaških odbornika smo obilazili, uvjeravali u ciljeve NOB-e. Uglavnom su se pasivizirali, pa se tako nisu uvalili u ustaške zločine.

Međutim, već 18. srpnja 1942. godine ustaškom prijekom sudu predani su moj otac Ivan Kufrin, I Matulin Ivan iz Klinča Sela, zatim Alojz Uroić, Petar Severinac, Petar Višošević, Nikola Rašić, Petar Šalić, Ivan Žužak, Franjo Brezar i 4. kolovoza streljani u Dotrščini sa još oko 30 seljaka, rodboljuba Žumberka i Jasko, koji imaju neprocjenjive zasluge za to da smo u tim prvim i najtežim danima kad su nas još ustaše proglašavali da smo četničko-komunističke bande” koje će ubijati save Hrvate, uspjeli da se održimo i prenesemo istinu o ciljevima narodnooslobodilačkog pokreta. Istovremenu uhapšeni su i poslani u logore i ubijani Crdiša Mijo, Palijaš Janko, Suša Janko, Valičević Tomo i njegov brat, Razum Ivan i drugi samo zato što su partizanima dali hranu, smještaj i informacije. Svi su iz općine Klinča Selo, gdje je Vučković Mika bio općinski funkcioner. On je osobno doveo ustaše i hapsio u vinogradu mog susjeda Brezar Miju koji je u septembru 1942. baš za vrijeme ustaške ofenzive u svojoj kleti čuvao Ivu Lolu Ribara, njegovog oca Ivana Ribara i Stevu Krajčića. Još je živa njegova žena Brezar Bara koja to može posvjedočiti.

Sto je Milka Vučković učinio da spasi Pavlović Milku iz sela Repišće, čija je jedina krivica bila da je ustaše prerušene u partizane pozdravila: "zdravo drugovi, nema bande". Isto jutro u tu zasjedu upali su borci Okičke čete Vujke Stjepan i Gunarić Stjepan, zarobljeni, izmrcvareni, obješeni su na željezničkoj stanici Donji Desinec. Pred silom dočekanim seljacima prvi je obješen Vujke Stjepan, za njim Pavlović Milka. Pod Gunarić Stjepanom dvaput je pukla žica. Ljudi su pokrivali oči i vikali: "Pustite ga, nije kriv, on je mobilisan", ali su ga ustaše ipak objesili. Na glave su im stavili partizanske kape, ostavili da vise nekoliko dana. Nitko ih nije smio skinuti. Poslije oslobodjenja sahranjeni su na Okičkom groblju.

Općinski narodnooslobodilački odbor Klinča Selo čiji je predsjednik tada bio Joža Hlebetina izvršio je u jesen 1944. godine popis domaćinstava, vojnih obveznika, zaprežnih vozila i stoke. Utvrdio je da su do tada u općini poginule 3 žene i 31 muškarac. Do maja 1944. prikupili su podatke kojima se na čitavoj općini samo 10 osoba teretilo za počinjene ratne zločine, od toga 4 kao organizatori ustaške vlasti.

Među njima je bio i Milka Vučković. Znam da je neko vrijeme poslije rata bio slobodan, čak i zaposlen, a onda je hapšen i suđen. Ja ga nisam ni tužila ni sudila. Ako je činio ponekom usluge i vratio od ustaša i čerkeza otetu kravu, on nije mogao izbjeći odgovornost za ono što je radio kao općinski tabornik. O vremenu kad su u općini Klinča Selo djelovale dvije vlasti, jedna istinski narodna, u uslovima neprekidnih ofenziva, upada ustaša, Nijemaca i čerkeza, najžešćeg i najdirektnijeg, svakodnevnog straza narodnooslobodilačke vojske i naroda s neprijateljima svih vrsta kojem nema primjera, današnja bi generacija morala imati u vidu da je ona koja je sve to proživjela bolje ocjenjivala težinu nekog djela.

3. Sakoman Josip dalje piše: "Da bi potkrijepio i podsjetio drugaricu Kufrin želim postaviti pitanje o Vladi Palčiću, Ljubici i Stjepanu Pučar, svi iz Klinča Sela koji su otišli tijekom 1943. godine kao 14-15 godišnjaci u Žumberak, po 'mladenačkoj' zanesenosti. Nestali su vjerojatno u Jazovki?"

Poslije oslobodjenja saznala sam da je Vlado Palčić bio u ustaškoj organizaciji, da se putujući za Žumberak hvalio kako ide u 13. proletersku da ubije komandanta Žeželj Milana i da ide na vezu

Pavla Stunjii, tada borcu brigade. I on i Stunja suđeni su i streljani kao špijuni. To su znali svi ljudi u Klinča Selu i to nije nikome tajna. ima o tome i izvještaj Štaba 13. proleterske brigade.

Stunja Pavao, zajedno s Grdiša Ivanom iz Klinča Sela i braćom Pipić iz Horvata, njih 14 boraca poslije razbijanja Zagorske čete došli su na Žumberak i spojili se s vodom Teše Bulata i tako je formirana 1. žumberačka četa. Stunja Pavao bio je s Trećim vodom ove čete i kasnije s Trećom četom Žumberačko-pokupskog odreda u svom akcijama na pruži i u okolici Zagreba. Sam mi je pričao da su mu ustaše uhapsili mlađeg brata i poslali u Jasenovac, iako on uopće nije bio aktivan i sada prijeđe da će i roditelje poslati u Jasenovac ako on ne navede partizane u zasjedu gdje bi ih ustaše zarobili. Po nekim postupcima on je bio sumnjiv i drugovima iz Horvata. Sjećam se jedne situacije kad smo srušili vlak na samom bloku kraj Zdenčine blizu kuće u kojoj su stanovali njegovi roditelji kao čuvari pruge. bilo je dogovoreno da ćemo poslije akcije predaniti u njihovoj kući, jer je bilo najmanje vjerojatno da nas ustaše tu traže. Kad smo tamo došli roditelji se s time nisu složili. Predložili su neki drveni kokošarnik. Kad sam to pogledala to su bile neke letve i kolci, pa mi je bilo jasno da 20 ljudi tu ne mogu izdržati čitav dan.

Svi smo osjećali da nešto nije u redu, čuli smo i neke glasove, pitali ga što je to. Odgovorio je "to su partizani čete Kljuka", što nije bilo moguće jer mi s njima nismo bili u vezi. Tako smo odlučili da predanimo na otvorenom, u grmlju iza samih kuća u Zdenčini. Stunja Pavao htio je da ostane kod roditelja, ali mu to nismo dozvolili više od brige za njegovu sigurnost, nego sumnje u njega. Kao borac Treće čet uključio se u 13. proletersku brigadu. Svojim dolaskom na Žumberak Palčić je Vlado odao i njega kao suradnika. I danas se grozim i ove i još nekih situacija gdje samo samo slučajnošću i nekom intuicijom mladi i bez iskustva izbjegli postavljene zamke i zasjede. A u ustaškim izvještajima nalaze se imena osoba koje su s njima surađivale, neko pod punim imenom, a neke pod šifrom, ali se i te pod šifrom može otkriti tko su po sadržaju informacija koje su davali. Znam ta imena, ali nisam niti jedno iznijela u javnost, jer djeca nisu odgovorna za djela roditelja.

4. Pučar Stjepan poginuo je kao borac 13. proleterske u Bosni. Otac mu je stradao u Jasenovcu. Majka Pučar Ana, rođ. Kos,

aktivistkinja AFZ u toku i poslije rata još je živa i kao majka i žena poginulih boraca prima boračku zaštitu. Njen muž i sin nisu bačeni u Jazovku, kako to tvrdi i pita Sakoman Josip.

5. Pučar Ljubica po dolasku 13. proleterske brigade u Bosnu ostaje u komandi mjesta u Sošicama. O njenoj pogibiji svjedoči Marija Babić, Horvati 46, tada kuharica u Komanci mjesta gdje je ubijeno 39 partizana, ubijen je i njen muž Babić Duro. Za Ljubicu Pučar kaže da je svima bila veoma draga. U Sošicama se vjenčala s Radulović Brankom tehničarem u radionici Komande mjesta. Prilom napada Ljubica je zarobljena i nađena nešto iza sela ubijena metkom u potiljak. Žene Sošica pričale su da ju je Radulović Branko sam sahranio i da je čitav jedan dan i noć ležao na njenom grobu i plakao. A samo dan prije smrti govorila je Marici: "Marice, sutra idem u Okić, čujem da je put slobodan".

Bijelu gardu u Sošice doveo je Brzović Janko. Bio je u partizanima u Sloveniji pa neko vrijeme u komandi mjesta Sošice, a onda je dezertirao i vodio Bijelu gardu po Sloveniji i Žumberku. Komanda mjesta Sošice nalazila se u kući Takáč Marka. Poslije napada na Sošice on je otišao s Belom gardom, sakrивao se neko vrijeme poslije rata, a sada je Takáč Marko glavni svjedok Jazovke.

Pok. Damjanović Dako uspio se spasiti za vrijeme napada na Komandu mjesta. On je skriven u grmlju slušao kako je Brzović Janko nagovarao Ljubicu Pučar: "Ljubice, lijepa si, mlada si, budi moja, podi s nama, ako nećeš, ubit ću te!" Odgovor je bio "Ne". I drugi i treći put isto. "I posljednji te put pitam podi s nama, ako nećeš, ubit ću te", govorio je Brzović i opet je odgovor bio "Ne". I tako je sitna, nježna ljepotica s velikim crnim očima životom obratila svoju ljubav i pripadnost borcima za slobodu.

Čitav je događaj Damjanović Dako ispričao mnogim borcima koji se toga sjećaju, a o tome svjedoči danas i Mihelčić Joža, kap. JA, koji sada živi u Metlici. Potresnu priču o ljubavi Ljubice i Branka znali su poslije oslobođenja i svi u Klinča Selu. Roditeljima i braci ispričao je i sam Radulović Branko, koji se s njima još dugo poslije toga družio. Na prijedlog Mjesne zajednice, a odlukom Skupštine općine Jastrbarsko, jedna nova ulica u Klinča Selu nosi ime Ljubice Pučar.

Lubica Pučar je moja sestrična, ima živa dva brata i dvije sestre. Najmlađeg Mireka, koji je tada imao tri godine sada radnici "Šimečkog" i susjedi pitaju: "Jesi li čitao da je tvoja sestrična Milka Kufrin ubila i bacila u Jazovku tvoju sestru Ljubicu?"

I na kraju, ocjena Sakoman Josipa o Okiću i borcima Okica: "Koliko je bila presila po selima Okica, Klinča Sela, Zdenčine, Kupinca, ali je dokazana privrženost starom režimu u slobodnim izborima tijekom ove godine".

Bestamna je drskost Sakoman Josipa da onim divrim muževima koji su se u staroj Jugoslaviji borili u organizaciji Hrvatske seljačke stranke za nacionalnu ravnopravnost Hrvata za bolji život radnika i seljaka, a onda osnivanjem NDH-a odmah prepoznali fašizam, i onim poginulim borcima Okića čija su imena ispisana na spomeniku u Betru i danas još živim borcima i muževima i ženama koji su tada kao pioniri stražarili da neprijatelj nije mogao neopaženo doći u Beter, Donju i Gornju Purgariju, a u Novo Selo samo s velikim snagama danas podmeće da su se glasanjem za HDZ odrekli sebe i onog što su učinili dali za slobodu.

To su ljudi zdrave pameti i znati će i dana prepoznati što je što.

Ljubica Pučar i mnogi od onih 86 boraca na spomeniku u Betru su vršnjaci Sakoman Josipa. Oni su dali živote za ovu današnju Hrvatsku, a za vrijeme NDH granica joj je bila u Klinča Selu i Zdenčini, 20 km od Savskog Mosta. Sakoman Josip to mora znati.

Ovo like laži kod još toliko živih svjedoka svjedoče samo o totalnom pomračenju uma i najdubljem padu svih ljudskih i moralnih vrijednosti.

2.VIII. 1990.g.

Kufrin Milka

Slobodni Tjednik, 29.VIII.1990.g.

"Prisjetite se drugarice Kufrin" (3)

Pod gornjim naslovom od 2. kolovoza 1990. godine, drugarica Milka Kufrin, umjesto odgovora, postavlja pitanja, ne samo pismeno, već i telefonski, uz asistenciju svoje sestre, pa joj još jednom postavljam pitanja, ne radi mojih laži, već zbog potrebne istine. Nije namjera prethodnog pisanja bila upućena zbog revansizma, već zbog gole istine, drugarice Milka Kufrin.

podugačka, ja ću nastojati biti kraći, pa eto.

Kako me je drugarica Milka Kuftrin na telefon "terorizirala", to sam joj rekao da ću na njemo pismo u ST-u dodati još, a to je: Zašto je ubijen Janko Ribar iz Zdenčine, bivši potpredsjednik HSS-a (nije htio ici nikamo, zašto ste ga odveli)? Nadalje, Karlo Vodopić, Drago Sablić, Ivan Kolibaš i drugi, gdje i zašto su muči ubijeni? Drugi poslije rata! Zbog čega postavljate pitanje, da me je razbjesnilo Vaše pisanje. Ne, nije me razbjesnilo, već želimo znati istinu. Nije u pitanju samo jedanaest osoba, kako Vi navodite, te da znate samo o pet osoba. U pitanju je više osoba, a o petoro što ste odgovorili je vrlo prozirno, zašto? Kome se treba obratiti za sudbinu šest osoba, koje su poslije rata ubijene, dok za petoro, posebno za Vladu Palčića, Ljubicu i Stjepana Pučar, nije uvjerljivo. Eto zbog čega: meni ste telefonom rekli, da su Ljubicu Pučar zaklali belogardejci, dok su Pavao Stunja i Vlado Palčić strijeljani kao špijuni. Dakle, Ljubicu Pučar ste "zaštitili", pa je po belogardejcima strijeljana (što je točno, zaklana ili strijeljana). Za Stjepana Pučara tvrdite da je poginuo kao borac 13. proleterske brigade, te da potječe od Ane Pučar, rođene Kos, aktivistkinje AFŽ. Ana Pučar rođena Kos bila je maceha Stjepana i Ivana Pučara! Za Janka i Miku Vučkovića tvrdite da su bili ustaše, te da je osnivanjem NDH prepoznat fašizam. Tvrdim sa punom odgovornošću pred čitateljima ST-a da u općini Klinča Selo, kamo spadaju sela od Okića do Zdenčine, nisu znali što je to fašizam, pa im to nije bio moto ulaska među domobrane i ustaše, nego su išli iz razloga, jer im je to bila nova država u koju su imali povjerenja, jer im je bivša Jugoslavija zagorčala život (nije potrebno o tome izjašnjavanje). U vrijeme rata, te poslije rata komunisti su obećavali ali nikada obećanje izvršili, već uništavali sve što nosi ime hrvatsko, pa je tome potvrda stvaranje hrvatske državnosti, 30. svibnja 1990. godine.

U Vašem pismu ili odgovoru odnosno pitanjima, nastupili ste obranaški i manipulirali sa mnogo imena (više od 11 iako ste pokušali dati odgovor za 5)! Još samo nešto o Pavlu Stunji, otišao u partizane, brata Franju su mu odveli u Jasenovac, koji je tamo završio svoj život. Dakle, nije bilo opravdanja strijeljati Pavla Stunju, tim više jer nije bio niti mogao biti pod utjecajem Vlade Palčića, koji je bio mlađi od Stunje, još k tome neiskusniji mlađić.

Navođite da ste poslije rata saznali da je Vlado Pačić bio u ustaškoj organizaciji. To nije istina, to je čista podvala! Naime, ta trojka završila je tragično, zahvaljujući staljinističkim metodama, koje su kod nas potrajale donedavno, još ih imal! Da biste potkrijepili svoju tvrdnju za Pavla STunju da je špijun, naveli ste prozirnu okolnost o smještaju 20 ljudi u kokošarniku kod nastambe vaktarnice broj 14 (to niste naveli) između stanice Zdenčina i stajališta Desinec, nedaleko rijeke Okćnice. To nije bio kokošarnik, već gospodarska zgrada, kakve su bile diljem pruge Zagreb-Karlovac.

Zbog čega spominjete Radulovića, Damjanovića i Mireka Pučara, te po Klinča Selu "raznosite", kako Vas ja optužujem, ne, ja Vas ne optužujem, već tražim da žiteljima bivše općine Klinča Selo i svim čitateljima ST-a date istinu. Nadalje, nisam Vas vijedaao, a Vi si dopuštate da meni stavljate etiketu (svojevremenu komunistima) "Besramna je drskost Josipa Sakomana..."

Završavajući napisim istaći da je moje reagiranje bilo zbog potrebne istine, a nikako zbog napada i revanšizma.

Drugarice Milka Kuftrin, Vi ste izazvali, a ja se dobro sjećam tih togađajja pa sam ih iznio zbog istine.

U Zagrebu 20. kolovoza 1990. godine.

PS: O mojem napisu primio sam mnoga priznanja i potvrde, što je dokaz istine.

Josip Sakoman, Zagreb

Milan Marušić Milki Kufrin – o stratištima oko Klinča Sela 1945. godine

SMOGNITE SNAGE ZA ISTINU

U općini Klinča Sela obilježena su partizanska stratišta: Repišće, Šumbar, Ravnice, Sakomani i Raščak. Tom kraju pripada Milka Kufrin. Iz svog studentskog doba "mlade skojevke" i voditeljice obavještajne službe Okić-Krašić zacielo se sjećate načelnika Općine Nikole Vučkovića, koji je u svakom pogledu bio human čovjek, tezhavljajući njemu nist pali u policijsku zamku. On je bio okrutno ubijen u Šumbaru ili Repišću, pa njegovi potomci danas pale svijeće na tim mjestima.

Vjerojatno se sjećate i katoličke težačke obitelji Vjekoslava i Zlate Markužić koja je cijela pogubljena za rata i u poraću, a dom imje razoren. A Vi ste u doba kad su počinjeni ti zločni ondje bili politički radnik. Još živi svjedoci tad su gledali vojne kamione koji su na stratišta dovozili izmučene vojnike, civile i djecu iz Kerestica. Jaske i logora "Kanal", koji je bio na mjestu današnjeg zagrebačkog Autobusnog kolodvora. Ti mještani slušali su jauke i krikove uz odjekivanje rafala.

Nadalje, prema gđi Kufrin ustrojena je skojevsko-špijunska organizacija u Krašiću "Čelija Ilijanić Ankica", čije je član Ivica Ilijanić sam sebi presudio objesivši se u svom voćnjaku ispred kuće. To je prva presuda za stratište Jazovku.

Gospodo Kufrin, Vi puno znate o toj tragediji, pa pomognite u pronalaženju povijesne istine. Smognite snage i ne bojte se jer, kako kaže prorok Izaija, Bog nam pomaže.

Klinča Sela, 9. VI 1998.

Josip Sakoman

Večerni list, 20, VI 1998.

TOMO FABEK

20. V. 1900. - 28. II. 1986.

KONŠČICA

VARAŽDIN

GIMNAZIJA 1920.

ČASNIČKA ŠKOOLA 1929.

ZAREĐEN 1933.

PAKRAC 1933.-1935.

SKAKAVAC 1936

OKIĆ 1936.-1943.

DUBOVEC-KARLOVAC 1943.-45.

OSLOBODEN I AMNESTIRAN

17. V. 1952.

POVODOM 100. OBLJETNICE RODENJA 100 VIERNIKA U
VARAŽDINU I LJUDEŠČICI TE 101. 55. VIERNIKA

Svjedoci da je Tomo Fabek bio nedužan:

IVAN DOLINAR 1942.

FRANJO MOLAN 1943.

RANJO MURKO 1943.-45.

U OKIĆU

Milku Kufrin prisluškivali su jer je novac za turizam usjerila prema jadranu i vodila "Hrvatsku politiku"

RANKOVIĆ ME PROGLASIO NJEMAČKIM ŠPIJUNOM, A TITO SPASIO

Za prisluškivanje sam prvi put čula 1966. godine, kad je Savka Dabčević-Kučar obavijestila partijski aktiv Hrvatske da su na Brijunskom plenumu CK SKJ zbog zloupotreba i deformacija u službi državne sigurnosti iz SKJ isključeni Aleksandar Ranković, Svetislav Štefanović i Vojin Lukić, te da je moj slučaj iznesen kao najteži primjer kako su se obračunavali s ljudima s čijim se radom nisu slagali – kazala nam je Milka Kufrin, koja je u to vrijeme bila član SILV-a zadužena za turizam.

Milka Kufrin
na Petrovoj gori 1990

Gospođa Kufrin objasnila nam je kako su je njezini protivnici optuživali da je bila nedisciplinirani član SILV-a, da je za prijedloge Saveznog komiteta za turizam pokrenula republičke i najviše državne funkcionare, te da u turizmu vodi hrvatsku politiku.

Nisam odustala od prijedloga da se novac Federacije, odobren za investiciju u turizmu, plasira u prvom redu tamo gdje će dati najbrži devizni priljev, a to je, dakako, bio Jadran, i da turizam dobije status izvoznika. Ti su prijedlozi ipak prihvaćeni u SILV-u na intervenciju Tita, a u Saveznoj skupštini i bez većeg otpora, pa me osveta odmah stigla – nastavila je gospođa Kufrin, ističući da je u svom radu imala potpunu Titovu podršku.

Kako prisluškivanje njezina ureda i stana nije dalo rezultata, Vojin Lukić, sekretar unutarnjih poslova Srbije, naredio je šefu Udbe za Beograd da sastavi pismo ukojem je, prisjeća se gospođa Kufrin, njezin vozač tvrdio da je ona njemački špijun te da je 'dao nezamislivu primitivnu političku, ljudsku i moralnu diskvalifikaciju mena kao čovjeka i žene'.

Izjava vozača poslana je Titu, Bakariću, Rankoviću, a da izdžim i preživim nastali pritisak pomogla mi je javna podrška Tita i Bakarića, te mog muža Rade Bulata. Moj je slučaj primjer izopacenosti službi i snaga koje radi kontrole građana i očuvanja vlasti ne biraju sredstva za diskreditiranje neposlušnih i nepodobnih – poručila je gospođa Kufrin.

Večernji list, 19. 11 1999.

**KARDINAL
FRANJO
KUHARIĆ
OBILJEŽAVA
55. OBLJET-
NICU SVETCE-
NIŠTVA**

**Kardinal Franjo Kuharić obilježava 55. obljetnicu
svećeništva**

Od kapelana u Radoboju do hrvatskoga kardinala

Kardinal Franjo Kuharić, zagrebački nadbiskup u miru, sutra navršava 55 godina svećeništva. Prije pet godina, dok je još aktivno upravljao Zagrebačkom nadbiskupijom, proslavio je zlatomisnički jubilej, odnosno pola stoljeća otkako ga je za svećenika u zagrebačkoj katedrali riječima "šaljem Vas u krvavu kupelj", zajedno s nekolicinom svećenika, zareadio blaženi kardinal Alojzije Stepinac.

Svećenički put kardinala Kuharića počeo je u Radoboju, gdje je dobio službu kapelana i ostao deset mjeseci. Potom je postao upravitelj župa Rakov Potok i Pavučnjak, i to u vrijeme kada je u susjednoj župi Sv. Martina pod Okićem ubijen župnik.

-Policija je to doživjela kao pobjedu. Otišao sam iz Brezovice, koji me poslao natrag da preuzmem ključeve župe i upravu. Bilo mi je tjeskobno kada sam se toga podvečerja spuštao biciklom prema Sv. Martinu, ali počeo sam raditi u toj župi - prisitio se u jednom našem razgovoru kardinal Kuharić svojih početaka.

Nakon toga 1958. godine dolazi u Samobor, gdje postaje župnikom 1964. godine, sve dok ga nadbiskup Šeper nije pozvao da mu kaže da je imenovan pomoćnim biskupom zagrebačkim. No, kako je kardinal Šeper ubrzo otišao u Rim, njegovim nasljednikom postao je Franjo Kuharić.

Prema mišljenju crkvenih analitičara, kardinal Kuharić svojim je snažnim pastoralnim radom obilježio jedno od ključnih povijesnih razdoblja Katoličke crkve u Hrvatskoj, vodeći je sigurnom rukom u teško vrijeme socijalizma. Omiljenost u narodu samo je jačala njegovu karizmu, koja ga je izdvajala između ostalih biskupa i nadbiskupa Katoličke crkve u Hrvatskoj.

Danas kardinal Kuharić umirovljeničke dane provodi na zagrebačkom Kaptolu, u Nadbiskupskom dvoru, sudjelujući u crkvenim slavljima koliko mu to dopušta zdravlje. Nedavno je, naime, zbog problema sa srcem bio prisiljen tražiti pomoć u riječkoj bolnici. Kada smo ga jednom pitali što bi promijenio u svome životu da se može vratiti unatrag, bi li išao nekim drugim putem odgovorio je:

- Ja bih počeo isti put. Ne bih ništa mijenjao. To znači da sam uvjeren u to da sam na svom putu ostavio svoj smisao.

Darko PAVIČIĆ

I Bozanić će se zaogrnuti kardinalskim grimizom

Posljednjih mjeseci moglo se pročitati kako će nadbiskup Bozanić uskoro biti proglašen kardinalom. Ozbiljni poznavatelji crkvenih prilika, osobito u Vatikanu, tvrde da se to neće dogoditi ove godine, prije svega zbog toga jer Hrvatsi sada imaju dva kardinala: Franju Kuharića u Zagrebu i Vinka Puljića u Sarajevu.

No, posve je sigurno da će se i nadbiskup Bozanić zaogrnuti kardinalskim grimizom jer je Zagreb postao trajnim kardinalskim sjedištem, odnosno uvrjedeno je da zagrebački nadbiskup bude počašćen i kardinalskom titulom.

Večernji list, 14. VII. 2000.

Josip SAKOMAN,
MALEŠNICA 37
telefon 193-101
10090 Zagreb-Susedgrad

Štovani, nastavnici
Dragi učenici
Osmogodišnje škole
KLINČA SELO
10422 ZDENCINA

Prije 60 godina započeo sam Osnovnu školu u Klinča Selu, koja se nalazila u istoj zgradi, koja je služila kao općina. Uništena je tijekom II Svjetskog rata. Naknadno je izgrađena postojeća prizemnica, koja nije imala ličila na školu, ali eto koristila je.

Sadašnja vaša zgrada u kojoj se isključivo školuju djeca-učenici je nešto povoljnija, ali trebala bi biti daleko bolja. Nadam se, da će to biti u budućnosti.

Zbog čega vam se javljam ovim pismom?
Želim podsjetiti vas, da pored vašeg učenja ne zaboravite način življenja u tim selima vaše općine. Naime, vaši rezultati na "Danu kruha" su me razveselili, što vjerujem ne samo mene.

Usput vam želim napomenuti, da sam svoje školovanje nastavio uz svjedodžbu u kojoj je zapisano "Završio osnovnu školu sa opetovnicom", ali ocjena nema, jer je škola spaljena i sve u njoj.

Iako su poteškoće bile prisutne borio sam se i uspio završiti uz rad, da sam postao Savjetnik za ekonomske poslove ondašnjeg ŽTP-a u Zagrebu. Radio sam po mnogim mjestima i izvan Hrvatske, vraćao se u Zagreb, te tu i ostao, gdje provodim svoje slobodne dane, a bavim se planinarstvom već više od 30 godina. Jednom zgodom sa kolegama planinarima održali smo predavanje uz dijapozitive (Josip KORLAET). Inače sam obišao gore odnosno planine od Triglava u Sloveniji do Kajmakčalana na granici Makedonije sa Grčkom.

Autor sam planinarskog puta ČIČARLIJOM u Istri od Slavnika u SLO do vrha UČKE, te priključnih staza iz Malih Muna, Rakitovca (SLO), Počekaja (Buzet, Lupoglava) i dr.

Ovih nekoliko natuknica želim da čujete, a vama svima želim uspjeh u naobrazbi, te da vas prati sreća i zdravlje.

Hvala uz štovanje, oprostite što sam vas malo zasmetao.

U Zagrebu, 16. listopada 1996. godine
Josip SAKOMAN

S PARTIZANIMA NA ŽUMBERKU I OKOLICI ZAGREBA

str. 184-191 izvod iz 185-186

...Vod od 20 boraca pod rukovodstvom Milana MRAOVIĆA-SIMIĆA krenuo je u akcije. Za uspjeh voda bili su odgovorni Simić, Videković i ja. Već drugo jutro krenuli smo prema Okiću. Tu smo bili najsigurniji. Znala sam da ćemo se uz pomoć drugova s terena Miška Valečića, Ivana Kufrića, Vinka Raka-Bobja, Josipa i Vinka Školića, Tome Valičevića, Jure Suše, Mije Račića, Ivana Gdiša, Ivana Mautlina, i drugih moći ne samo održati već uspješno napadati neprijatelja.

Naš prvi zadatak bio je čišćenje terena od domaćih ustaša koji su se jako kompromitirali suradnjom s okupatorom i ustaškim vlastima, tjerali ljude na rad u Njemačku, u domobranstvo i na istočni front.

Najprije smo likvidirali dvojicu ustaša u općini Klinča Selo. Jedan od njih bio je ustaški tabornik u općini, a prije toga poznati nasilnik u čitavom kraju. Tek što smo stigli u Okić i počeli razgovore što je najpreče da učinimo, saznali smo da ustaše spremaju da tu noć uhapsu 16 porodica u Okiću, da ih odvedu u logor i da ih u toj akciji vodi lično tabornik Vučković. Odlučili smo odmah da ustaše preduhitrimo u njihovoj namjeri, otišli u selo tabornika, našli ga obučenog i naoružanog kako čeka ustaše. Dok smo bili još u njegovom dvorištu, vidjeli smo svjetla i čuli na cesti, nekoliko stotina metara dalje, kamione kako idu prema nama. Hitro smo se povukli, a nekoliko minuta iza nas kod tabornika su stigle ustaše na kamionima da ih vodi u hapšenja po Okiću. Razlika između našeg odlaska i dolaska ustaša bila je tako mala i nevjerojatna, da je tabornikova majka zgrabila jednog ustašu i rekla mu: "Viste ubili (ga), vi ste bili sada tu"...

Prva godina Narodnooslobodilačkog rata, Zbornik 5,
Historijski arhiv u Karlovcu, str. 1123-1124.

Prvi stav kao gore, te drugi i treći, dakle identični.

Nastavak

Zatim smo u selu Rakiće, općina Samobor, likvidirali bivšeg funkcionara HSS Ignaca Terihaja, koji je za posebne zasluge za pristupanje funkcionara i organizacija HSS ustaškom pokretu dobio od Pavelića na poklon veliko imanje u Rakiću. Tomo Pipić i Vujo Vuković vodili su grupu za likvidaciju dvojice ustaša u Horvatića. Kraj ubijenih ustaša ostavili smo cedulje s natpisom: "Ovako će platiti svaki izdajica naroda. Smrt fašizmu-Sloboda narodu!"

One seljake koje su ustaše prisilile da uđu u ustaške odbore po selima posjetili smo noću, objasnili im tko su partizani i za što se bore i upozorili ih da prekinu svaku suradnju s ustaškim vlastima....

Prepisao: Josip SAKOMAN

Nastavak kao nepotreban izostavljen

O Tomi FABEKU piše Ljuba KUFRIĆ:

(SAMOBOR Milian BRUNOVIĆ 1972.g.)

Moja je porodica, priča Ljuba KUFRIĆ, već uoči rata 1941. g. bila na glasu po tome da smo komunisti, i kad je nastala NDH i došli Nijemci, da smo opasni za tkz. "novi poredak" i za tu Nezavisnu državu Hrvatsku.

Ovo se odnosilo u prvom redu na mog oca, pa onda na sestru Milku. Međutim otac nije bio komunist, bar ne onaj s partijskom knjižicom i članstvom u KPJ, već običan, napredan, mudar i snalažljiv seljak. Kako mi nismo bili nikakvi bogataši, to je trebalo mučniti glavom i privrijediti za petoročlanu porodicu da nebi oskudjevala na ničemu, ne bar na onome što čini osnovne uvjete za život, životni minimum.

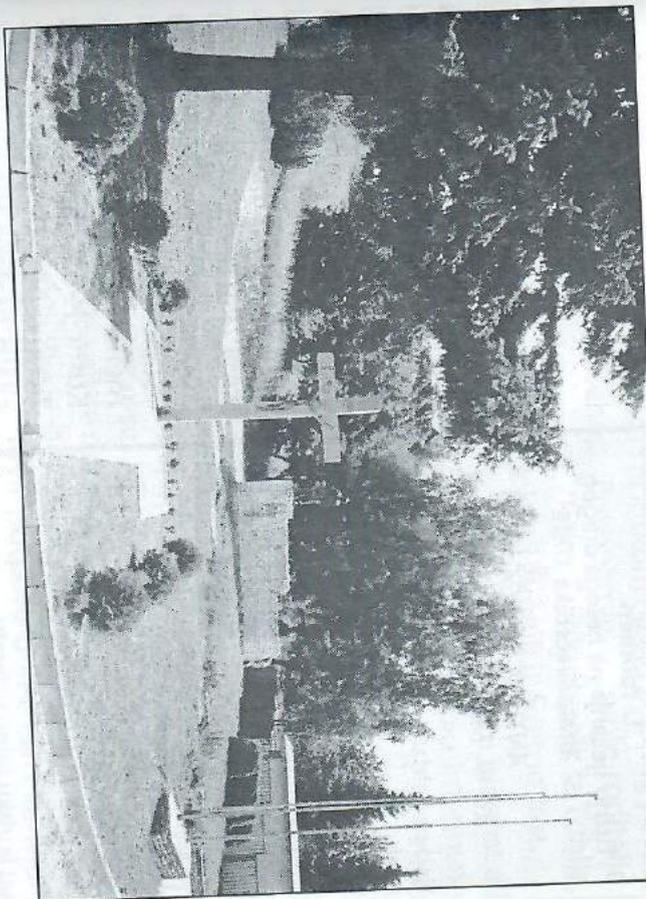
Prvi sukobi mog oca bili su s mjesnim popovima – župnicima i kapelanima. Najprije s nekim popom Jenkom, koji je još kako-tako bio pristupačan razlozima, onda s popom Tomom Fabekom, koji je došao u župu baš uoči 1941. godine. Otac se s Fabekom

često prepirao ne zaboravivši u razgovor i prepirku ubaciti pokoje pitanje o bogu, njegovoj stvarnoj egzistenciji, no najteži grijeh oca bio je kad bi u nedjelju ili kakav crkveni praznik, kojih, hvala bogu ima na pretek, umjesto u crkvu, na svetu misu, otišao na polje raditi, na sjenokošu posušiti sijeno. Jednom riječju, zapostavljao je svoje vjerske dužnosti na račun onih hitnih, materijalnih, poslovnih, od čega se konačno živi. Sa sobom bi u tim zgodama redovito vodio i nas djecu, pa ženu, moju majku, tako da je cijela obitelj bila odsutna. Ne u crkvu, već na posao.

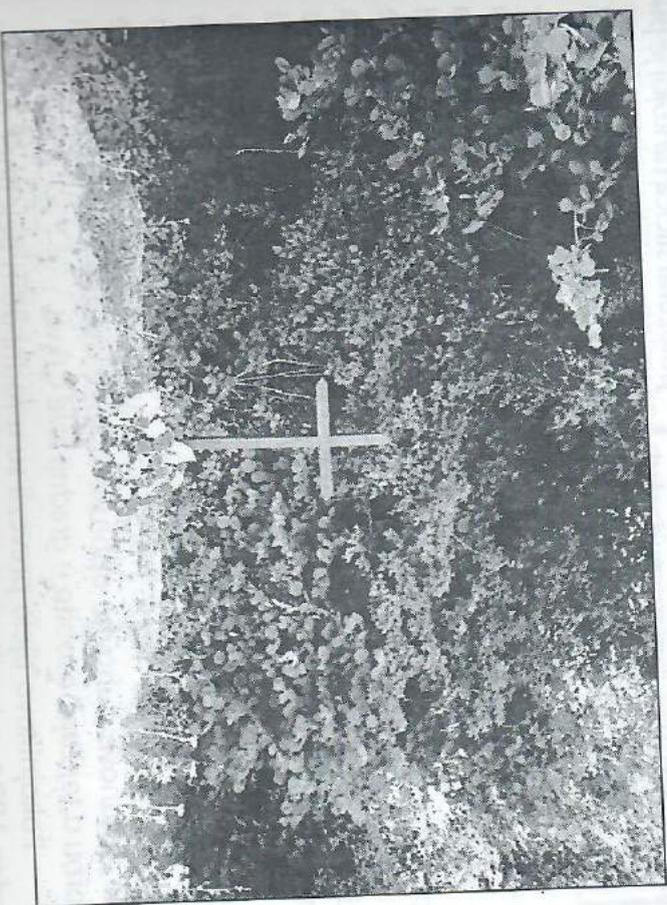
Ovakav odnos oca prema vjeri i crkvi nije išao na račun popu Fabeku. Bio je to primjer kako treba ponekad ostaviti bogu njegovo, a čovjeku, seljaku ljetinu za koju se on mora boriti, starati, oko koje mora raditi, kako bi imao što brati i žeti. I primjer koji je kao zaraza djelovao i na druge seljake, što je do kraja ozlojedilo veleačasnoga.

Uza sve to, moj otac je obavljao sve svoje vjerske dužnosti, kadgod je to bilo moguće, makar ga je narod zvao "komunistom", a pop-župnik Fabek nije mogao živog smisliti. Makar je živio i radio kao i svi drugi neje se odvajao od svakog drugog seljaka.

Fabek u Okiću 1936-1943.

Beter

Repišće - križ

U spomen
Tužno sjećanje na našega dragog
brata svećenika

ANTUNA BANIČA
21. III. 1992. - 21. III. 1995.

Kad pogledam na
grob,
sliku Tvoju, mnogu
suzu prolim,
crna Te zemlja
pokrila, a nama
bol i tuga ostala.

Ostavio si nas prerano,
i tvoje srce kucat je stalo
sada Ti cvijeće na grobu sadim,
kad sunce zablista u jutarnjoj rosi,
Tvoji ga anđeli u nebo nose.
Utrnulo je Tvoje sjajno oko
svu ljudsku tajnu u životu,
sakrilo je u grob duboko.

Zahvaljujem svima koji na tvom tihom
grobu mole. Uz prilog za ratnu siročad.
Ožalošćeni: sestra Barica, ostala braća,
sestre, nećaci i nećakinje

Glas koncila - 13, 26. III. 95.
Sv. Josip Radnik - Klinča Sela

ANTUN BANIČ

SVEĆENIK

U ponedjeljak 23.

ožujka Antun Banič ležao je mrtav na odru u novoj crkvi sv. Josipa Radnika koju je sagradio u Zdenčini. Kad je 3. kolovoza 1961. Antun od župnika Josipa Frkina primio novoosnovanu župu Zdenčina (Pavučnjak-Klinča Sela) župna crkva još uvijek je bila "štalica" označena malim ličmenim tornjem, pa je Živko Kustić 1965. napisao prvu božićnu reportažu u Glasu Koncila o Malom Isusu u Klinča Selu. Na njegovu tijelu, uz oz-nake svećeničkog reda, bila je položena sličica na kojoj je pisalo: "Budi mi vjieran do smrti, i dat ću ti vijenac života".

Velik broj župljana oku-pio se oko svog župnika. Misu i obrede s više od 60 svećenika predvodio je zagrebački pomoćni biskup Marko Culej koji se Antunu zahvalio u ime nadbiskupije za toliku njegovu žrtvu i predano služenje crkvi. Dvije djevojčice krasnoslovile su pjesme, a osobito dojmljivo govorio je mladić u ime tolikih koje je Antun vodio putem vjere. Velikogorički župnik Josip Frkin isticao je čudesnu pobjedu milosti u Antunovu životu, što je bilo poticaj i drugima. Stupnički župnik Dragutin Komorčec govorio je u ime kolega, a samoborski župnik i dekan okićkog dekanata mons. Ivan Horvat uz riječi oproštaja pročitao je dio Antunove duhovne oporuke u kojoj opisuje svećenički život i borbu u toj župi, osobito u gradnji žive Crkve.

Pokojnikovo tijelo prevezli su u rodni dom Beletinec gdje je rođen 1934. od roditelja Dragice i Vida. Kardinal Franjo Kuharić s

više od 40 svećenika suzio je misu i obred...
oprostio se od vjernog svećenika. Pokopan je uz svoje roditelje. Kad groba su se od njega oprostili Zlatko Tržok, župnik iz Tuhlja, mons. Ivan Horvat i Ivan Koščak, dekan i župnik iz Svetog Ilje.

Kao student teologije Antun je pokazivao osobitu blagost ali i postojanost u međuljudskim odnosima. Stoga je bio imenovan prefektom mladih bogoslova. Svećenički rad započeo je u veoma teškim uvjetima i okolnostima. Njegova crkvice - štalica mnogima je bila trn u oku. Plivali su mu u crkvi i župni dvor. U takvim okolnostima, živom vjerom gradio je novu crkvu u župi i u srcima župljana svesrdno pomažući susjednim župnicima. Uz osobitu pomoć nadbiskupa kardinala Franje Šepera sagradio je prvu crkvu u poratno vrijeme na tom području, 24 km od Zagreba. Dolaskom župnika Župančića u Okiću sv. Mariju i Gonana u Rakov Potok, dobiva u njima susjede koji će mu osobito pomagati u posljednjoj dionici njegova djelovanja - bolesti, kao i svi svećenici tog kraja koji su ga duboko poštivali. Prva potpora u svemu bila mu je njegova sestra Barica koja nije zasnivala svoje obitelji, već je brata pratila na svećeničkom putu. Od prošle jeseni nagriza ga je rak pluća, pa su liječnici govorili da neće dočekati Uskrs. Kad tamo, on će Uskrs dočekati u nebeskoj radosti pripreve za spasonosno uskrsnuće (L.D.)

Glasnik, 14(929)05.04.1992.

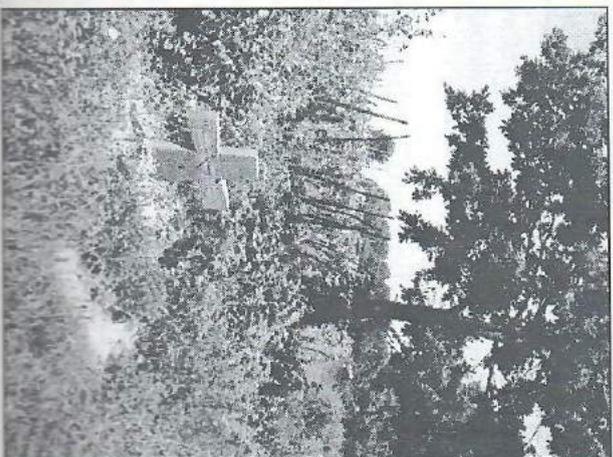
DOMLJAN I KREŠIĆ NA BLAGOSLOVU KAPELE

KUPINEC - U Štrpetu, mjestu u župi Kupinec kod Zagreba, jučer je svečano blagoslovljena novoobnovljena kapela Sv. Ivana Krstitelja koja će uskoro, formiranjem nove župe, postati i župna crkva. Svetu misu predvodili su župnik Juraj Tomac te franjevac iz Ravnih Kotara Mirko Kralj koji je propovijedao te na kraju i blagoslovio kapelu.

Uz oko 500 župljana te namjernika iz okolice misi su bili nazočni i dr. Žarko Domljan, potpredsjednik Hrvatskog državnog sabora, koji je izabran za zastupnika na tom području, te general-bojnik Marinko Krešić, pomoćnik ministra obrane, čija obitelji stanuje u toj župi. Dosadašnja obnova kapele i prilazne ulice stajala je oko 1,7 milijuna kuna. (zde)

Večernji list, 23. VIII. 1999.

Janica Klinča Sela 1940. do 1990.

Biser Hrvatskoga zagorja

U petak 25. lipnja 1999. godine skupina od 54 umirovljenika planinarara iz Zagreba posjetila je Varaždinske Toplice i Lovčki dom u Ljubešćici.

Naš nam je kolega Stjepan Horvatić organizirao uz niske cijene jedno poslijepodne u lovačkorne domu "Budenice". Uz dobro piće te uz živu glazbu i pjesmu svatko je ponio nezaboravnu uspomenu.

Dopodnevne sate smo provodili u Varaždinskim Toplicama, gdje su se mnogi osvjegli u otvorenim bazenima, a drugi su posjetili mjesto te mjesni odnosno gradski muzej.

Usput smo posjetili gospodina Makara, župnika u Ljubešćici, u kojoj se nakon izdržane kazne bio nastanio i gospodin Tomo Fabek iz Konšćice, koji je bio župnik u Okičkoj Svetoj Mariji u vrijeme Drugoga svjetskog rata.

Uzvisina s lovačkim domom nalazi se na istočnoj strani Kalničke kapele i Ljubešćice, a vrlo je pogodan ne samo za lovce, već i za ljude koji vole mir te šumsko okruženje uz divne pogled na Toplice i okolne vrhove, sve do Klijuča, koji dominira Malim Hrvatskim zagorjem. Naime, kako nam je razjasnio g. Stjepan Lončar, koji je iz podnožja Ivančice, Krapinsko-zagorska županija je Veliko Hrvatsko zagorje, dok je područje izvan Topličke gore i Kalnika Hrvatskog zagorje biser toga dijela Hrvatskog zagorja.

Onima koji ne znaju karmo krenuti na izlet, može se preporučiti da se uvjere u to. Tim više što je vožnja novom cestom ugodna lagana.

N.V., 4. VII 1999
JOSIP SAKOMAN
ZAGRE

Okić kao rubin u vijencu od smaragda

Međutim, uskoro će pripovjedač (August Šenoa, op. ur.) usredređuje na Medvedgrad, čak sa spomenom nedavnih zahvata **Girolama Arconatija**, a toga motrišta, sada zapravo Gregorijančeva, pruža se prava veduta, ali već s povijesnim i suvremenim konotacijama:

Gle, na zapadu vidi se Susedgrad nad Savom kao gorski orao na vrh klisa (...) Gle samoborskih kula (...) I dalje! Sred zelenogore rumeniom se zažari tvrdi Okić, gnijezdo Bakaca, kao rubin u vijencu od smaragda. A ondje na ishodu sunca tone u srijoj magli bijeli Sisak, vječni svjedok hrvatskoga junaštva (...)

Naposljetku, sada već s naglaskom na feudalcevu motrištu, bez estetizacije, pojavljuje se i sam grad Zagreb.

Vrh brda Griča dižu se tamne zidine, a od zidina više četiri jake straže, četiri tvrde kule. (Šenoa).

Aleksandar Flaker

Komunalno poduzeće u Klinča Selima

Općina Klinča Sela uskoro dobiva Komunalno poduzeće koje će preuzeti brigu o održavanju vodoopskrbnog sustava i gradnji odvoza vodovoda, organizaciji odvoza kućnoga smeće te održavanju lokalnih cesta i triju mjesnih groblja - u Okiću, Kupincu i Klinča Selima.

Trenutačno komunalne poslove obavljaju tvrtke koje s općinom imaju sklopljene ugovore. Na području Klinča Sela kućno se smeće odvozi iz svih naselja, a vodovod je uveden u većinu njih. Ove godine planiraju se izraditi projekti za gradnju vodovodne mreže u Kupincu i Gornjoj Zdenčini. Buduće Komunalno poduzeće Klinča Sela bit će u stopostotnom vlasništvu općine koja će idućih dana raspisivati i javni natječaj za njegova direktora. (dlkč)

Večernji list, 11. 1. 1999.

10,5 – 11,0 vol%

STOLNO SUHO VINO

GRASEVINA

Odhievano i punjeno u podrumu
P. Z. »OKIĆ« – BETER

Sadržaj 11 1994/1995

Cornja Purgerija, 16. XI. 1980. 1. 5.

Jure VALEČIĆ - rodoljub iz Okićkog kraja

Jure VALEČIĆ, seljak iz sela Purgertje, rođen je 1865. godine. Uz seljačko gospodarstvo od mladosti se bavio i političkim radom. Bio je istaknuti član Radićeve Seljačke stranke i jedan od njezinih potpredsjednika, što najbolje govori o njegovoj stranačkoj aktivnosti i ugledu. Javljao se člancima u stranačkom organu "DOM" u kojem je - osim priloga političkog sadržaja - obavljivao i one o unapređivanju seljačkog gospodarstva. Pred kraj prvog svjetskog rata, još s dvanaest obitelji iz svog rodnog kraja, Valečić kupio pustaru "Velika Maslenjača" u daruvarskom kotaru. Tamo se i preselio i osnovao hrvatsku naseobinu u podistim nazivom (Velika Maslenjača). Prema tjedniku "DOM" on se već 1922. nalazi u daruvarskom kraju. Pustaru je razdjelio među obitelji, koje su iz okićkog kraja s njime pošle s njim u Veliku Maslenjaču, te su se tu pod njegovim nadzorom i uz njegovu pomoć razvila uzorna gospodarstva. Unatoč preseljenja u novu sredinu, Jure Valečić je ostao vjeran svom rodnom kraju. Dolazio je često u okićki kraj kao politički djelatnik Radićeve stranke. Na skupštinskim izborima 1923. i 1925. bio je nosilac liste HRSS za zagrebačku županiju kojoj su pripadali izborni kotarevi Jastrebarsko (Jaska) i samobor. Tako je i glasovima svojih starih zemljaka bio biran za narodnog zastupnika. Godine 1927. bio je biran u Požeškoj županiji.

Fotografija Jure Valečića, narodnog zastupnika iz 1927. godine.

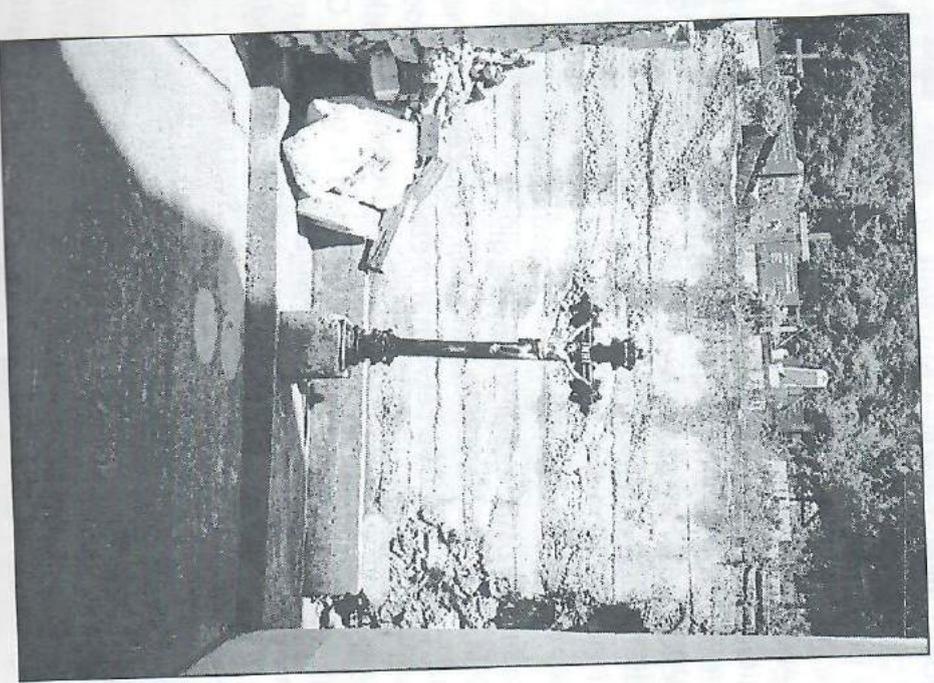
Bio je imalac besplatne karte za putovanje u I klasi za sve pruge i brodove pod brojem 212. od 22. listopada 1927. do dalje naredbe. Izdato od Ministarstva saobraćaja tadašnje Jugoslavije. O Juri Valečiću napisao je I. Kukula u Glasniku Srca Isusova i Marijina za 1939. godinu, posvećen Valečićevoj uspomeni (umro 1. XI 1930.) Na zajedničkoj fotografiji sjedi između Stjepana Radića i Vladka Mačeka s mnoštvo članova HRSS-a.

Jure Valečić bio je prvi govornik na pogrebu Stjepana Radića. U knjizi: **POD OKIĆEM** 1993. prof. dr. Hrvoje Matković

PS: Njegovog unuka Rudolfa Valečića, pokopali su u Daruvaru 18. III. 2000. a poginuo je u obrani Domovine Hrvatske, 21. rujna

1991. godine. Naime tek nakon 8 godina pronaden grob u surini nedaleko Patrovog vrha, kao i mnogi branitelji tijekom Domovinskog rata 1991.-1995. (završetkom akcije Bljesak i Oluja.

U Zagrebu, 20. ožujka 2000. godine

Groblje u Okiću

**PROBUĐENO KLIZIŠTE PRIJE TI POVUĆI POD ZEMLJU
SEĐAM KUĆA POKRAJ NOVOG SELA OKIČKOGA
PODNO PLEŠIVICE (POPOV DOJ).**

VIKENDAŠI POBJEGLINA TRAKTO- RIMA DA IH NE PROGUTA ZEMLJA

Klizište koje se aktiviralo nakon 88 godina porušilo je drveće, električne stupove, temelje i zidove vikend-kuća, uništilo je seoski put, voćnjake, dvorišta...

Seđam vikend-kuća je uništeno, a samo je pitanje vremena kada će se neke od njih potpuno srušiti, nakon što je krajem prošloga tjedna ponovno proradilo klizište podno Plešivice, u neposrednoj blizini Novog Sela Okićkog. Nakon punih 88 godina mirovanja, klizište je prouzročilo široke i duboke rascjeppe u zemlji, rušenje drveća, električnih stupova, temelja i zidova vikend-kuća, uništilo je seoski put, voćnjake, dvorišta...

Površina klizišta, kazali su mještani Novog Sela, pomažući vikendašima koji su jučer traktorima selili pokucstvo, prelazi 150.000 četvornih metara. Prostore se od Donje Poljanice u plešivičkom gorju, sve do mjesta gdje ne nekaa bilo naselje Popov Dol, uništeno klizanjem tla 1911. godine. Cijele su tada ostale samo kapelica Svetoga Matije i jedna kuća, a mještani su uz pomoć ondašnje države u neposrednoj blizini sagradili novo naselje Svetu Mariju, kasnije preimenovanu u Novo Selo Okićko.

Lagano klizanje terena još je prošloga petka primjetio Stjepan Vuļje iz susjednoga Betra, koji je bio u obližnjoj šumi.

- Čuo sam pucketanje granja i prvo sam pomislio da je netko došao po drava. Međutim, kada sam se spustio niz brdo primjetio sam zemljane rascjeppe. Ponovno sam došao u subotu i tada je već bilo srušenog drveća - objasnio je Stjepan i dodao da je prije dva dana zemljište počelo jače kliziti.

U dvorištu vikendice Zagrepčanina Marija Zidara rascjepi su dublji od pola metra, a prići ulaznim vratima može se samo preko drvenih dasaka, jer su betonske stepenice - srušene.

- Daj Bože da tu stane, jer ako "krene" brdo... Evo, selimo ono što je ostalo. Dobro je što je vikendica drvna, pa još nije propala, no beton je potpuno ispucao. Osobno sam je gradio, a sada čekam da se sruši. Načelnik Klinča Sela obećao je da će nakon smirivanja klizišta prilazni putovi biti sanirani, a bude li sreće da dobijemo novo zemljište nadam se i ponovnoj gradnji vikendice - rekao je umirovljeni arhitekt Mario Zidar, dok je uz pomoć prijatelja iznosio stvari i čekao traktor kojim će ih prevesti do Novog Sela, jer zbog uništenih putova prilaz osobnim automobilima nije moguć.

- Vikendicu smo suprug i ja gradili s voljom i ljubavlju, mnogo se odricali, a eto sad... Budući da smo u mirovini, lani smo u vikendici proveli seđam mjeseci. Nažalost, sad se moramo vratiti u zagrebački stan - kazala je Slavica Glas, a njezina susjeda Senija Lemeš veli da joj se dok hoda livadom čini kao da će propasti u zemlju.

- Ovo je stravično! Jezivo! Vikendica nam je propucala na nekoliko mjesta - kratko je rekla Senija.

Ispod naselja Donje Poljanice, gdje počinje klizište, izvor je pitke vode, pa mještani i vikendaši smatraju da su zbog niskih temperatura i zaleđenoga tla podzemne vode skrenule s uobičajenog toka i izazvale klizanje terena.

Izvorište pitke vode, doznajemo od Milana Bencetića, načelnika općine Klinča Sela, zasad nie ugroženo. No, klizište je i dalje aktivno.

D. Kopa

KATARINA I STJEPAN KELEČIĆ PROSLAVILI SU JUČER ZLATNI PIR I PONOVRNO VIJENČANJE

ZA ISTU ŽENU S ISTIM ŠKRLAKOM

- Nadam se da ćemo se vidjeti za deset godina za vaš dijamantni pir i da ćete nositi ovaj isti škrlak - poželio je okički župnik Petar Ribarić sedamdesetsedmogodišnjem Stjepanu Kelečiću, koji je nosivši isti crni šešir kao i na vijenčanju prije pedeset godina, jučer ponovno oženio sedamdesetčetverogodišnju Katarinu. U crkvi Blažene Djevice Marije za pedesetgodišnju zajedničku života bračnom paru Kelečić pjevalo je Hrvatsko seljačko pjevačko društvo iz Okića čiji je najstariji član s pjevačkim stažem od 65 godina upravo Stjepan, njihov drugi tenor.

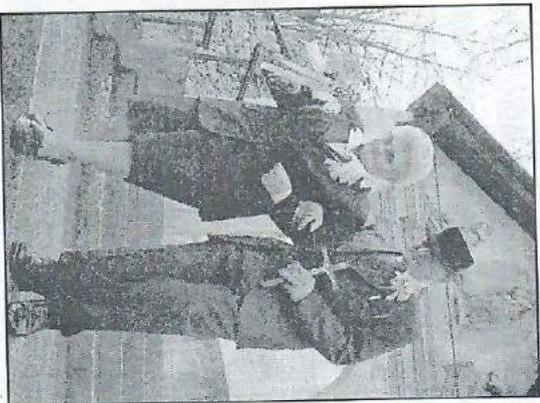
Stjepan i Katarina su cijeli život proveli zajedno, a znaju se još od djetinjstva. Rođeni su u selu Beter, u kući do kuće, išli su u istu školu i od najranijeg djetinjstva se posjećivali.

Ja sam joj prvi i zadnji dečko, a ona meni prva i zadnja djevojka. Ma, oduvijek smo znali da ćemo biti zajedno. Čak je i moj otac govorio, kada bi Katarina još kao mala dolazila kod nas, da će mu ona biti snaha - rekao je Štefek.

No, poslije sve nije išlo baš glatko jer je bilo i protivljenja njihovoj vezi. Ipak, ljubav je pobijedila, pa su se vijenčali 27. veljače 1949. godine. Danas kažu da im je nakon svega što su proživjeli najvažnije zdravlje, a kako su oboje žustri i veseli, to im očito nije veliki problem.

- Imamo 17 jutara zemlje, četiri svinje, dvije krave i dvadesetak kokica i jednog psa, hrvatskog ovčara. Za zemlju i životinje se brinemo sami i nije nam teško. Navikli smo na sve to jer se cijeli život bavimo poljoprivredom. Bilo nam je dobro, a bilo je normalno i žalosti - kažu Kelečić s kojima su do kasno u noć slavili i sin i snaha, Stjepan i Durdica, svojih zajedničkih 25 godina. (M.S.)

Večernji list, 7. III. 1999.

Katarina i Stjepan Kelečić sa
škrlakom i nakon 50 godina

SPOMEN BLEIBURSKIM MUČENICIMA I NA DAN

Tisuće ljudi mnogi prilaze danas k crkvi, moleći Svevišnjega, Klečeći pred oltarom, da pomoć On nama pruži, a Vas podari darom, pokojem i vječnom slalom - divni vitezi mrtvili

Na grobove Vam djeca hrvatskog častnog roda, donose tamjen, vience, svieće i svieće, i nikad Hrvat nigdje zaboravit Vas neće, VAS bore za pravdu - čija je kruna Sloboda!

I Vi ste krunom ovom trebali biti okrunjeni, ali umjesto nje ste oštricu krvničkog mača primili na dar, bez straha, jauka, bez plača; nelužni ko djeca ste masovno pobijeni. Od četničko-partizanskih ljudoždera.

Ne, Vi niste ubijeni, nego živite s nama i u nama, vitezovi ste slavni, premda ste tragične nam žrtve, a ovaj jesenji dan, dan slave za mrtve, našu Hrvatsku tugu, bol i ponos dijelimo s Vama.

Zla kob je Vaša htijela da Vas tisuća trista, med kojima žena i djece, ko i staraca masa propada ko zrnje ječma iz prezrelog klasa, koje najprije gnijje, zatim proklinje, niče, pa lista.

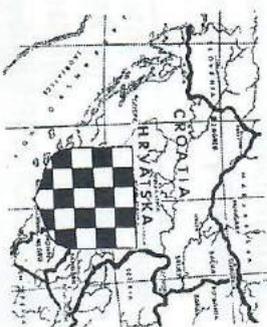
I Vi ste tako svaki empirije mnogi dali, što krv Vam bješe plodna, kad u potocima je tekla, možda je ona tada i svijest Engleza pekla, kad u Bleiburgu su Vas krvnicima predali.

Da, danas mi palimo Vam svieće i prinosisimo svieće, te ne plaću nam oči, nego nam plaću bica, zbog prošlog Vašeg i skorog našeg - nogov krvoprolića, u kojem Vaše dugo još, neosvečeno po nama biti neće.

Zato sad ćemo svaki, na ovom Vašem groblju svete zkletvu dati, da kažnjavat ćemo zločin što se zbio i zbiva, u krasnoj zemlji jednog naroda ne kriva, u kojoj robuju, ginu od Srba i jugoslava u istočnoj Slavoniji - zapadnom Srijemu i Baranji, ne dužni Hrvati.

Jest, zkletvu ćemo dati, da će se brzo pravda jest, zakletvu vratu, a s njom i diržavna prava, koja ste Vi dragi očevi, sestre, braćo majke svoje živote dali.

NEKA VAM JE VAZDA SLAVA!

Mile Biljak
Toronto, 1. studeni 1996.

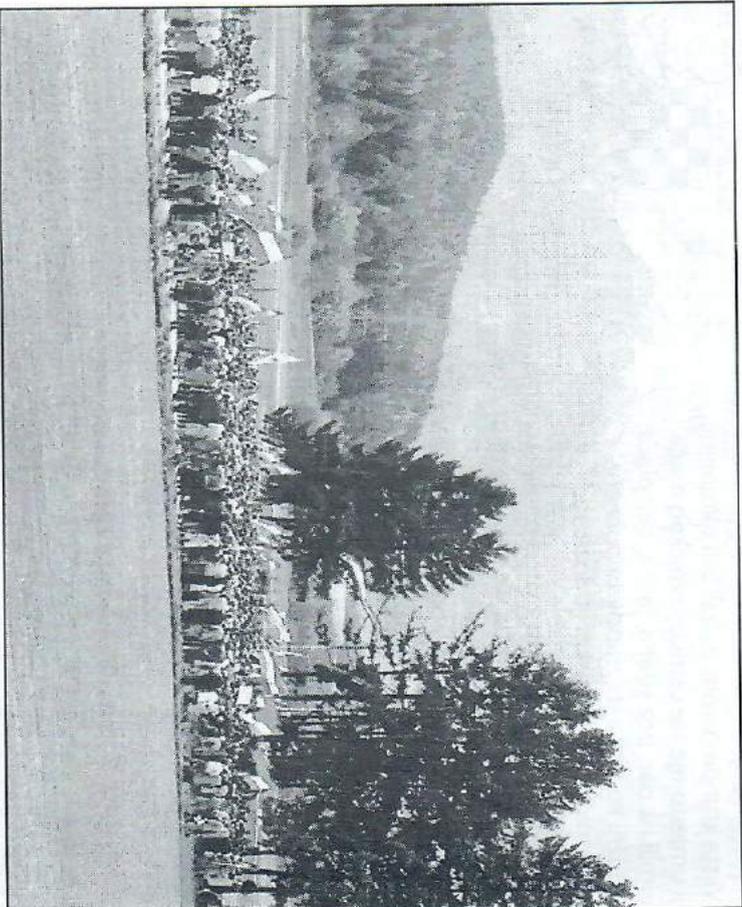
Piše: Davor GLASNOVIĆ

Danas u najelitnoj četvrti Zagreba živi glavni naredbodavac pokolja u Maceljskoj šumi, gdje je ubijeno nekih 13.000 ljudi (od 134 grobne jame na tom području iz 22 su ekshumirani ostaci 1163 žrtve). U "Nedjeljnoj Dalmaciji" (15. srpnja 1990.) Simo Dubajić je priznao ubojstvo 36.000 ljudi za osam dana u Kočevskom Rogu. Zašto na te i slične slučajeve do danas nisu reagirali naši pravosudni organi i "borci za ljudska prave"?

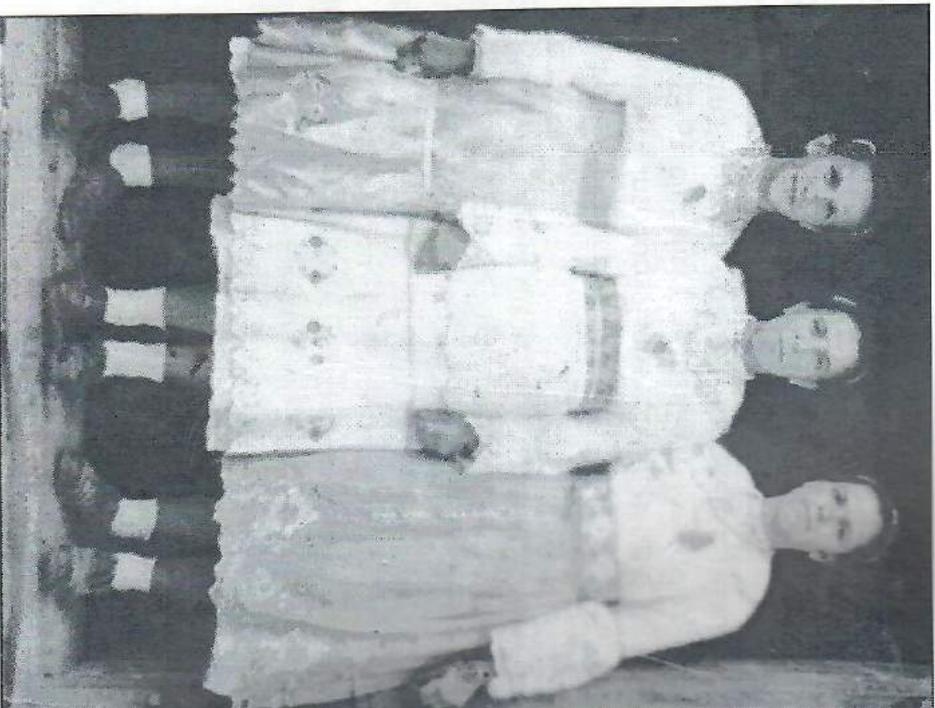
Predsjednik **Mesić** je dva puta privatno ručao s **Markom Belinićem**, protiv kojega je 8. svibnja 1998. Hrvatski domobran podigao kaznenu prijavu za, između ostalog, ubojstvo 236 zarobljenika, koji su bačeni u Jazovku 1. siječnja 1943. Kakva je to demokracija da Predsjednik ruča s čovjekom osuđjenim za ratne zločine, a da to prešućuju opozicija i mediji, i da ne slijedi parlamentarna istraga?

Bavim se pitanjem komunističkih zločina trideset godina i slažem se s mnogim stranim stručnjacima (**Rumel**, **Scott**, **Heinsohn**, itd.) da je komunistička revolucija na ovim prostorima usmrtila oko milijun ljudi (**Žerjavičeve** i neke druge "demografske operacije" su toliko bezvrijedne da se mogu demantirati čak na temelju članka u dnevnom tisku; istraživanja kod Maribora i Slatinskog Drenovca, gdje su ekshumirani ostaci 1633 žrtve, kod Klinča Sela, gdje je ubijeno 1500 zarobljenika na pet stratišta, sedam lokacija u podsijemenskoj zoni, gdje je zakopano 976 žrtava, samo je nekoliko od stotina primjera koji su se mogli naći u tisku.

Slobodni tjednik, 15. X. 2000.

Bleiburško polje - Austrija

Narodna nošnja iz 1950. godine

ODESELLI U SUHOPOLJE 1941. godine:

Stjepan GUSTEK iz Klinča Sela,

Tomo GUSTEK, iz Klinča Sela,

Tomo SAKOMAN, iz Klinča Sela,

Ivan VRBANIĆ, iz Klinča Sela,

N.N. obitelji iz Crne Mlake,

Obitelji Glad i Krnjak iz Gonjeve,

Obitelji Škvorc iz Stankova, te Smetko.

Obitelji Pavlak, Peršin i Krnjak, te još neki, koji su kasnije emigrirali u Austriju, jer su ih partizani progonili, posebno povratnici iz Srbije, tkz" Solunaši" nisu bili u J.A.

IURAJ DAMIANIĆ,

Rođen u Okićkom Novom Selu, bio u partizanima, te je postavljen na rad u SUP JASTREBARSKO.

Isticao se u prijetnjama svećenicima župe Sv. Marije Okićke, da nesmiju propovjedati rimokatoličku vjeru, posebno je zabranjivao blagoslov poslije Božića. Izvod iz "Okića".

Vinko SAKOMAN,

Rođen u Klinča Selu, aktivno se uključio u partizane, te za njih otuđivao privatnu imovinu mještana u zaselku Sakoman, te dio ostavljao svojim roditeljima. Iz moje kuće odnio toga više, a najviše mi je žao mojih cipela, koje je predao Ivanu Kraljiću iz Tržića, te stoga nikada se nije ispričao ni V. Sakoman niti Ivan Kraljić.

REPUBLIKA HRVATSKA
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA KLINČA SELA
OPĆINSKO POGLAVARSTVO

KLASA: 022-05/98-01/02
URBROJ: 238/14-98-1

Klinča Sela, 09. 01. 1998.

DUHOVNI STOL ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE
N/r uzoritom kardinalu, nadbiskupu
u mirovini dr. Franji Kuhariću

Predmet: Centralnog kriza, blagoslov - moli se

Na prostoru općine Klinča Sela, uz pomoć Saborske komisije za utvrđivanje i obilježavanje stratišta, Zagrebače županije i Gradskog poglavarstva Grada Zagreba, obilježena su stratišta: Repišće - Sumbar, Ravnice, Sakomani i Raščak, malim kamenim vojničkim križevima.

Centralni monumentalni drveni križ, simbol je za ova stratišta. Podignut na mjesnom groblju župe Klinča Sela, s težinom, drvo Križa uzrok spasenja i života Hrvatskih mučenika na ovim statištima. Izvedba programa vršena je po projektu i nadzoru ing. Milana Marušića, kao predstavnika Saborske komisije.

Slijedom gornjih izreka, naputkom župnika vlč. Ive Vragovića u dogovoru s ing. Milanom Marušić, predloženo je Općinskom poglavarstvu Klinča Sela "da blagoslov Križa" obavi uzoriti kardinal u mirovini dr. Franjo Kuharić.

Odluka Općinskog poglavarstva i Komisije za obilježavanje stratišta bila je jednoglasna i predlaže Izaslanstvo u sastavu:

1. Milan Benčetić, načelnik Općine,
2. vlč. Ivo Vragović, župnik Klinča Sela,
3. ing. Milan Marušić, projektant i voditelj programa, Zagreb, Siget 9
4. Zvonko Vučković, po majci Mrakužić, Kožlikovo 10 i
5. Josip Sakoman, Zagreb, Malesnica 37.

Izaslanstvo će iskazati zamolnicu u audijenciji kod uzoritog kardinala da obavi blagoslov Križa za dan Bleiburga 15. 5. 1998. godine s pomakom subota 16. 5. 1998. godine u 11 sati. Detalji će biti utanačeni progodom audijencije.

Valja se podsjetiti na povijesnu simboliku: "mladi župnik u Rakovu Potoku, u poracu bih tada vlč. Franjo Kuharić". Božjom providnošću, iz planirane komunističke smrti osta živ!

Ova su Vam područja o stradanjima Hrvatskog naroda u Križnim putovima, dobro poznata.

U svom zalaznom životnom vijeku, vratite se u dane mladosti i patnji, budite vežnica: Križa, života i smrti.

Završavam: Ev.: 11.45-56. "Zdravo Križu, nada sva".

Voditelj projekta:

ing. Milan Marušić

NAČELNIK
OPĆINE KLINČA SELA

Milan Benčetić

Obavijest:

1. Sabor RH, Komisija za ratne žrtve
Zgb. Opatička 8, N/r F. Borasa
2. Zagrebačka županija
Zgb. Trg D. Petrovića 3/III
N/r podžupan D. Sesvečan
3. Grad Zagreb Gradsko poglavarstvo
Zgb. Trg S. Radica 1
N/r savjetnika ing. Maras
4. Msgr. dr. Josip Bozanić, Zagrebački
nadbiskup Zgb., Kaptol 31
5. vlč. Ivo Vragović, župnik župe
Klinča Sela
6. "Zrinjevac" Zgb., Remetinečka c. 15
N/r direktora ing. A. Ledić
7. Drvoproizvod, Jastrebarsko
N/r direktora ing. B. Radečić
8. Članovima izaslanstva
9. Pismohrana

Josip SAKOMAN,
MALEŠNICA 37
telefon 3733-101
10090 ZAGREB SUSEDGRAD
JMBC 181 1929330066

OPĆINSKOM POGLAVARSTVU
Općine KLINČA SELO
KLINČA SELA,
10422-ZDENČINA

Predmet: Osiguranje sredstava za Spomen knjigu žrtve 1941-

1990.godine

Iznos 30.000 Kuna

Veza: Razgovor sa županom, gosp. B. Pasecky.

S obzirom na postavljanje spomen obilježja žrtvama u vremenu od 1941.-1990.godine, koje su položene za stvaranje Nezavisne Slobodne države Hrvatske u mjestima Repišće-Šumbar (2), Rašćak i Jarica Klinča Sela, te Pavučnjak i Glavni križ na mjesnom groblju Župe Klinča Selo-Zdenčina, 16. svibnja 1998. godine, zaključeno je, da se o tome izda Spomen knjiga.

Prema saznanjima, troškovi tiskanja i izdavanja iznose cca 30.000 Kuna.

Stoga predlažem naslovu, da u Proračun Županije Zagrebačke za 1999. godinu bude to uključeno, kako bi se mogla knjiga tiskati te disponirati.

Očekujemo tiraž od TISUĆU komada.

Autorstva i honorara se odričem u korist knjige.

Poznato je, da sam stradalnik Domovinskog rata, te invalid iz II Svjetskog rata, a donekle poznajem situaciju koja se odigravala od 1940.g. kada sam počeo polaziti Srednju školu.

II Svjetski rat sam dobro zapamtio, te događaje na području općine Klinča Selo, sa dijelom i općine Kupinec (tada), potom općine Galovo odnosno dijela Novog Zagreba, sela Horvati.

Nadam, se da će predsjednik Zagrebačke županije na prijedlog naslova prihvatiti zamolbu o dodjeli sretstava, kako bi Spomen obilježje imalo i pisni trag, što bez toga nebi bilo toliko značajno.

Naslovu s molbom na postupak!

Sa štuvarjem uz zahvalnost,

U Zagrebu, 21. rujna 1998. godine

PS: Osobno tražim troškove ako pređu tisuću Kuna.

JOSIP Sakoman
10. VI. 2001. Milan Bencetić
RECENZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
KOMISIJA ZA UTVRĐIVANJE RATNIH
I PORATNIH ŽRTAVA

Urbroj: 591/95-44/9

Klasa: 140-06/95-01/44

Zagreb, 10. ožujka 1995.

Na temelju Članka 5. Zakona o utvrđivanju ratnih i poratnih žrtava ("Narodne novine", broj 53/A/91) i Članka 13. Poslovnika Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava ("Narodne novine", broj 8/92)

OVLAŠĆUJEM

Gospodina SAKOMANA, Josipa iz Zagreba (JMBC: 1811929330066) da u ime Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava, obavija poslove istraživača istraživačkog centra smještenog u Zagrebu za područje bivše općine Jastrebarsko.

U smislu odredbe Članka 6. Zakona, imenovani prikuplja svjedočanstva (iskaze pojedinaca) te ima pravo uvida u svjedočanstva koja su u posjedu arhiva, muzeja, crkvenih institucija, političkih organizacija, poduzeća, državnih tijela i drugih institucija.

PREDSJEDNIK, v.r.
Kazimir Sviben